

EPRS

**AZ EURÓPAI
PARLAMENT
KUTATÓSZOLGÁLATA**

**AZ UNIÓS FINANSZÍROZÁS
GYAKORLATI ÚTMUTATÓJA
2023. ÉVI KIADÁS**

Az ezen útmutatóban található számos hasznos hiperhivatkozás elérhető az útmutató PDF verziójában az alábbi címen, vagy a QR-kód szkennelésével.

http://www.europarl.europa.eu/EPRS/Funding_Guide.pdf

EPRS

**AZ EURÓPAI
PARLAMENT
KUTATÓSZOLGÁLATA**

**AZ UNIÓS FINANSZÍROZÁS
GYAKORLATI ÚTMUTATÓJA
2023. ÉVI KIADÁS**

SZERKESZTŐ

Ezt az útmutatót az Európai Parlament Kutatószolgálatának (EPRS) Képviselői Kutatószolgálat készítette.

Kapcsolat: epres@ep.europa.eu

SZERZŐK

Vasilis Margaras, Balázs Széchy, EPRS.

NYELVI VÁLTOZATOK

Eredeti: EN

Fordítások: BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, FR, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV

FELELŐSÉGGKIZÁRÓ NYILATKOZAT ÉS SZERZŐI JOG

Ez a dokumentum a képviselők és az Európai Parlament személyzete részére készült háttéranyag, amely segítséget nyújt parlamenti munkájukhoz. A dokumentum tartalmáért a szerzők kizárólagos felelősséggel tartoznak, és az abban megfogalmazott vélemény nem feltétlenül tükrözi az Európai Parlament hivatalos álláspontját.

A dokumentum nem üzleti célú sokszorosítása és fordítása a forrás megadása és az Európai Parlament előzetes értesítése mellett megengedett, és annak egy példányát a kiadónak meg kell küldeni.

Brüsszel © Európai Unió, 2023.

Címoldal: A görögországi Charilaos Trikoupis Rion-Antirio-híd látképe © bigguns/Adobe Stock

PE: 747.110

	<i>PDF</i>	<i>Nyomtatott</i>
ISBN:	978-92-848-1035-2	978-92-848-0553-2
DOI:	10.2861/6302	10.2861/606374
KAT.:	QA-04-23-459-HU-N	QA-04-23-459-HU-C

TARTALOMJEGYZÉK

RÖVIDÍTÉSEK ÉS PROGRAMOK	7
BEVEZETÉS	11
AZ EU REGIONÁLIS POLITIKÁJA: UNIÓS FINANSZÍROZÁSÚ	
PROJEKTEK VALAMENNYI UNIÓS RÉGIÓBAN	12
Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA).....	14
Kohéziós Alap.....	17
Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)	20
Igazságos Átmenet Alap	22
REACT-EU	24
A regionális fejlesztést elősegítő egyéb alapok és eszközök.....	25
EURÓPAI TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉS (INTERREG)	36
Európai területi együttműködési csoportosulás.....	38
Makroregionális stratégiák.....	39
MEZŐGAZDASÁG, VIDÉKFEJLESZTÉS	42
A mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen jövedelemtámogatás és piaci intézkedések	44
Vidékfejlesztés	45
Kutatási és innovációs lehetőségek a mezőgazdaságban	47
A gazdálkodással kapcsolatos egyéb lehetőségek.....	47
KÖZLEKEDÉS	49
Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz közlekedési programja.....	49
TURIZMUS	53
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	54
Az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap (ERFA/KA)	54
Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)	55
Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap.....	55
Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA).....	55
LIFE program	55
Horizont Európa	55
Kreatív Európa program	56
Erasmus+	56
Igazságos Átmenet Alap	56

Digitális Európa program.....	56
Egységes piac program	56
InvestEU	57
HALÁSZAT	58
Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA).....	58
NEXT GENERATION EU (NGEU) A COVID UTÁNI HELYREÁLLÍTÁSRA, AZ	
EGÉSZSÉGÜGYRE, A FENNTARTHATÓ ÉS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁSRA.....	63
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz.....	65
InvestEU	67
Technikai Támogatási Eszköz.....	74
FOGLALKOZTATÁS, SZOCIÁLIS ÜGYEK ÉS TÁRSADALMI BEFOGADÁS.....	76
Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)	76
Egyéb eszközök	81
MIGRÁCIÓ ÉS HATÁRIGAZGATÁS	84
Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA)	84
Integrált Határigazgatási Alap (IHA)	87
BIZTONSÁG ÉS VÉDELEM	90
Belső Biztonsági Alap (BBA)	90
Európai Védelmi Alap (EDF)	92
POLGÁRI VÉDELEM, TERMÉSZETI KATASZTRÓFÁKKAL SZEMBENI VÉDELEM	94
Uniói polgári védelmi mechanizmus és rescEU	94
Szolidaritási és sürgősségisegély-tartalék (SEAR)	96
KULTÚRA, OKTATÁS, IFJÚSÁG ÉS SPORT.....	97
Kreatív Európa.....	97
Erasmus+	106
Európai Szolidaritási Testület.....	113
Ifjúsági igazolvány (Youth Pass).....	113
Az Európai Ifjúsági Portál	113
A felnőttkori tanulás elektronikus európai platformja (EPALE)	114
COSME program: Erasmus fiatal vállalkozóknak	114
Sport.....	115

A fiatalok foglalkoztatása	120
POLGÁRI JOGOK, SZABADSÁGJOGOK ÉS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS	121
Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek (CERV) program	121
Jogérvényesülés program	125
Nemek közötti egyenlőség és esélyegyenlőség más uniós alapokban	126
AZ EU PÉNZÜGYI ÉRDEKEINEK VÉDELME, A CSALÁSOKKAL SZEMBENI	
KÜZDELEM	130
Fiscalis program	130
Vám program.....	131
Az EU csalásellenes programja	132
Az euro pénzhamisítás elleni védelme – Periklész IV	133
KÖRNYEZETVÉDELME.....	135
LIFE	135
A környezetvédelmi projektekhez kapcsolódó egyéb finanszírozási források	139
Szén- és Acélipari Kutatási Alap.....	143
KUTATÁS, INNOVÁCIÓ ÉS IKT	144
Horizont Európa	144
Euratom kutatási és képzési program	147
Az európai újprogram.....	148
IKT és széles sávú hozzáférés a kohéziós politikában.....	151
CEF Távközlés	151
ENERGIA	153
Kohéziós Alap.....	154
Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) által az energiaágazatnak nyújtott támogatás	154
alapján ítélik oda.Európai Regionális Fejlesztési Alap	155
Horizont Európa	155
InvestEU	156
LIFE	157
Igazságos átmenet mechanizmus	157
Modernizációs Alap	158
Európai Beruházási Bank.....	159
Innovációs Alap.....	160

Európai Energiahatékonysági Alap	160
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	161
REPowerEU terv: megfizethető, biztonságos és fenntartható energia Európa számára	162
EGÉSZSÉGÜGY	164
„Az EU az egészségért”	164
Az EU válaszintézkedései a Covid19-világjárványra.....	166
KÜLPOLITIKA ÉS BŐVÍTÉS	171
Közös kül- és biztonságpolitika	171
Tengerentúli országok és területek.....	172
Előcsatlakozási támogatás – IPA III	173
A Nemzetközi Nukleáris Biztonsági Együtműködést Támogató Európai Eszköz.....	175
FEJLESZTÉS ÉS HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS	177
Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együtműködési Eszköz (Globális Európa) (NDICI – Globális Európa).....	177
Humanitárius segítségnyújtás	179
UNIÓS TÁMOGATÁS UKRAJNÁNAK	181
Az EU és Ukrajna közötti kapcsolatok 2014–2021	181
A 2022. évi orosz invázió óta Ukrajnának nyújtott Unió támogatás	182
AZ EU KÖLTSÉGVETÉSE SZÁMOKBAN	187
NAPRAKÉSZ INFORMÁCIÓK AZ UNIÓS FINANSZÍROZÁSRÓL	190
További tanácsadás az uniós finanszírozás igénylésével kapcsolatban.....	190
A FÉNYKÉPEK AZ ALÁBBIK TULAJDONÁT KÉPEZIK	191

RÖVIDÍTÉSEK ÉS PROGRAMOK

BBA	Belső Biztonsági Alap
CEF	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (Közlekedési infrastruktúra)
COSME	Európa kis- és középvállalkozásokat segítő programja
EaSI	A foglalkoztatás és a szociális innováció európai uniós programja
EBA	Európai Beruházási Alap
EBB	Európai Beruházási Bank
EBRD	Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank
EBTP	Európai Beruházási Tanácsadó Platform
ECHO	Az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága
EEEF	Európai Energiahatékonysági Alap
EEGP	Az Európai Bizottság európai energiaügyi gazdaságélénkítő programja
EGAA	Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap
EIP	A mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség
EIT	Európai Innovációs és Technológiai Intézet
ELENA	Európai helyi energiahatékonysági támogatás
EMH	Európai Migrációs Hálózat
EMVA	Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap
EPALE	A felnőttkori tanulás elektronikus európai platformja
Erasmus+	Uniós oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogram
ERFA	Európai Regionális Fejlesztési Alap
ESBA	Európai Stratégiai Beruházási Alap
Esb-alapok	Európai strukturális és beruházási alapok
ESPON	Európai Területfejlesztési és Kohéziós Megfigyelő Hálózat
ESZA+	Európai Szociális Alap Plusz
ETE	Európai területi együttműködés

ETHA	Európai Tengerügyi és Halászati Alap
ETT	Európai területi együttműködési csoportosulás
EUMSZ	Az Európai Unió működéséről szóló szerződés
EURES	Európai Foglalkoztatási Szolgálat
EUSAIR	Az adriai- és jón-tengeri térségre vonatkozó európai uniós stratégia
EUSALP	Az Alpok-régióra vonatkozó európai uniós stratégia
EUSBSR	A Balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia
EUSDR	A Duna-régióra vonatkozó európai uniós stratégia
EUSZA	Az Európai Unió Szolidaritási Alapja
EVH	Európai Vidékfejlesztési Hálózat
EVS	Európai önkéntes szolgálat
FEAD	A leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap
FPI	Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat
GMES	Az Unió Föld-megfigyelési programja
GNI	Bruttó nemzeti jövedelem
H2020	Az Európai Bizottság „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogramja
IFK	Ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés
IKT	Információs és kommunikációs technológia
INEA	Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség
INTPA	Európai Bizottság – A Nemzetközi Együttműködés és a Fejlesztés Főigazgatósága
IPA	Előcsatlakozási Támogatási Eszköz
IPARD	A vidékfejlesztést célzó előcsatlakozási támogatási eszköz
ITER	Nemzetközi termonukleáris kísérleti reaktor
JASPERS	Az európai régiók beruházásait támogató közös program
JESSICA	Fenntartható városfejlesztési beruházásokat támogató közös európai kezdeményezés
JRC	Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja

K+I	Kutatás és innováció
KA	Kohéziós Alap
KAP	Közös agrárpolitika
KHP	Közös halászati politika
Kkv	Kis- és középvállalkozás
LEADER	A vidéki gazdaság fejlesztésére irányuló fellépések közötti kapcsolat
LIFE+	Az EU környezetvédelmi célú pénzügyi eszköze
MFFR	A többéves pénzügyi keretről szóló rendelet
MMIA	Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap
NEET-fiatalok	Nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok
NGO	Nem kormányzati szervezet
PROGRESS	Az EU foglalkoztatási és szociális szakpolitikai programja
RDP	Vidékfejlesztési programok
REA	Kutatási Végrehajtó Ügynökség
REACT EU	Kohéziós célú és az európai területeknek nyújtandó helyreállítási támogatás
RFCS	Szén- és Acélipari Kutatási Alap
RTP	Kutatási és képzési program
TEN-E	Transzeurópai energiahálózat
TEN-T	Transzeurópai közlekedési hálózat
URBACT	Az EU integrált városfejlesztési programja
VCS	Termeléstől függő önkéntes támogatás (gazdálkodásban)
VET	Szakképzés

BEVEZETÉS

Ezt az útmutatót azzal a céllal hozták létre, hogy információforrásként szolgáljon a regionális és helyi hatóságok, a nem kormányzati szervezetek, a vállalkozások, a szakemberek és a polgárok számára azzal kapcsolatban, hogy miként férhetnek hozzá projektjeik finanszírozásához számos uniós forrásból. Kitér a 2021–2027-es időszakra szóló uniós költségvetés (többéves pénzügyi keret) keretében nyújtott finanszírozásra, valamint a Next Generation EU ideiglenes eszközére, amelyet az Unió koronavírus-világjárványból való kilábalásának ösztönzésére hoztak létre.

Az alapokat egyszerű módon sorolja fel olyan rövid leírásokkal, amelyek kiemelik az általuk kínált lehetőségeket.

A kutatás megkönnyítése érdekében a szerzők a fő finanszírozási témákat alszakaszokra bontották, és hiperhivatkozásokot hoztak létre a finanszírozási információk forrásához való könnyebb hozzáférés biztosítása érdekében.

Annak a projektnek a jellegétől, hatókörétől és prioritásaitól függően, amelyhez finanszírozást kérnek, az uniós források megvizsgálhatók az általuk kínált finanszírozási lehetőségek szerint. Mivel rendszeresen több finanszírozási felhívást tesznek közzé, fontos az ilyen lehetőségek gyakori ellenőrzése, valamint a releváns információkat szolgáltató nemzeti és

uniós helyszínek figyelemmel kísérése.

Az útmutató alapvető információkat tartalmaz az uniós finanszírozási forrásokról azzal a céllal, hogy segítse a potenciális finanszírozókat abban, hogy ezen információk alapján a lehető legpontosabban feltérképezzék intézkedéseiket. A finanszírozóknak tisztában kell lenniük azzal, hogy az uniós finanszírozás igényléséhez gondos tervezésre és megfelelő időzítésre van szükség. Egyes kérelmezők számára a szakszemélyzet által nyújtott tanácsadás is hasznos lehet. Az útmutató minden szakasza tartalmazza a fő potenciális kedvezményezettek nem kimerítő listáját.

Reméljük, hogy ez az útmutató bepillantást nyújt az uniós finanszírozási lehetőségekbe, amelyekre Ön is pályázhat, hogy támogatást szerezzen a munkájával vagy közöségével kapcsolatos projektekhez.

AZ EU REGIONÁLIS POLITIKÁJA: UNIÓS FINANSZÍROZÁSÚ PROJEKTEK VALAMENNYI UNIÓS RÉGIÓBAN

Az Európai Unió (EU) kohéziós politikájának célja, hogy minden uniós régiót és várost támogasson a munkahelyteremtés, a vállalkozások versenyképessége, a gazdasági növekedés és a fenntartható fejlődés, valamint a polgárok életminőségének javítása érdekében.

Ez a következő alapokon keresztül történik:

- az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), amely valamennyi uniós régió és város társadalmi és gazdasági fejlődését előmozdító beruházásokat tesz lehetővé;
- a **Kohéziós Alap** (KA), amely az alacsonyabb életszínvonalú uniós országokban környezetvédelmi és közlekedési beruházásokat hajt végre;
- az **Európai Szociális Alap Plusz** (ESZA+), amely támogatja a munkahelyeket, valamint méltányos és szociálisan befogadó társadalmat hoz létre az uniós országokban;

- az **Igazságos Átmenet Alap** (IÁA), amely a klímasemlegességre való átállás által leginkább érintett régiókat támogatja;
- a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (**REACT-EU**), amely a koronavírus-világjárványnak az uniós régiók gazdasági helyzetére gyakorolt hatásaival foglalkozik.

A kohéziós politika **az EU valamennyi régiójára kiterjed**. Ugyanakkor a legtöbb alap célzott támogatást nyújt a leginkább rászoruló területek számára: azokban a régiókban, ahol az egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP) nem éri el az uniós átlag 75%-át. Az ERFA és az ESZA+ forrásait a régiók három kategóriájához rendelik (kevésbé fejlett, fejlettebb, átmeneti). Egyes országok részesülnek a Kohéziós Alapból, egyes sajátos igényekkel rendelkező régiók (például a legkülső régiók és a súlyos és állandó földrajzi vagy demográfiai kihívásokkal küzdő régiók, például a határ menti területek, a hegyvidéki területek, a szigetek és a gyéren lakott területek) célzott finanszírozásban részesülnek. Minden uniós ország részesülhet az Igazságos Átmenet Alapból, de finanszírozása elsősorban a fosszilis tüzelőanyagokról a tisztább energiaforrásokra való átállás által leginkább érintett régiókra irányul.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozóan az uniós kohéziós politika öt, a növekedést támogató szakpolitikai célkitűzést határozott meg:

1. Versenyképesebb és intelligensebb Európa;
2. Zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású, a nulla nettó szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás;
3. Egy jobban összekapcsolt Európa megteremtése a mobilitás fokozásával;
4. Szociálisabb és befogadóbb Európa;
5. A polgárokhoz közelebb álló Európa valamennyi térségtípus fenntartható és integrált fejlődésének elősegítése révén.

Az alapok prioritásai

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap mind az öt szakpolitikai célkitűzés keretében támogatja a beruházásokat, de a fő prioritást az 1. és a 2. szakpolitikai célkitűzés alkotja.

A 4. szakpolitikai célkitűzés az Európai Szociális Alap+ fő prioritása.

A Kohéziós Alap a 2. és 3. szakpolitikai célkitűzést támogatja.

Az Igazságos Átmenet Alap célzott egyedi célkitűzések keretében nyújt támogatást.

Lehetséges kedvezményezettek:

- helyi, regionális és nemzeti hatóságok és adminisztratív szervek;
- szociális, kulturális és oktatási intézmények;
- munkavállalói és munkáltatói szervezetek, valamint képzést, munkavállalói támogatást és munkaerőpiaci támogatást nyújtó szervezetek;
- nem kormányzati szervezetek és jótékonyági szervezetek;
- közigazgatási szervek és önkormányzati intézmények;
- vállalkozások, kis- és középvállalkozások (kkv-k), beleértve a mikrovállalkozásokat és a szociális vállalkozásokat és szövetségeket is.

További információkért a potenciális kedvezményezetteknek fel kell venniük a kapcsolatot az országukban/régiójukban az uniós források koordinálásáért felelős nemzeti és regionális [irányító hatósággal](#). A kedvezményezettek az egyes projektek kiemelt területeitől és az egyes tagállamok által meghatározott fő prioritásoktól függően változhatnak.

Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)

Az [ERFA](#) hozzájárul az EU-n belüli különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek csökkentéséhez. Különös figyelmet kell fordítani a fejlődésben lemaradt régiók strukturális alkalmazkodására és a hanyatló ipari régiók átalakítására, többek között a fenntartható fejlődés előmozdítása és a környezeti kihívások kezelése révén.

A 2021-2027-es időszak során az alap a következőkhöz járul hozzá:

Európa versenyképesebbé és intelligensebbé tétele az innováció és a kis- és középvállalkozások támogatása, valamint a digitalizáció és a digitális konnektivitás révén:

- i. a kutatási és innovációs kapacitások fejlesztése és fokozása, valamint a fejlett technológiák elterjedése;
- a digitalizáció előnyeinek a polgárok, a vállalkozások, a kutatóhelyek és a közjogi hatóságok javára fordítása;
- a kkv-k fenntartható növekedésének és versenyképességének, valamint a kkv-k körében való munkahelyteremtésnek a fokozása, többek között termelőberuházások révén;

- intelligens szakosodási, ipari átállási és vállalkozási célú készségfejlesztés;
- v. a digitális összekapcsoltság fokozása.

Zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású átállás megteremtése egy reziliens, nulla nettó szén-dioxid-kibocsátású Európára, a tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés, valamint a fenntartható városi mobilitás előmozdítása révén;

- az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése;
- a megújuló energia előmozdítása az (EU) 2018/2001 irányelvvel – és az abban meghatározott fenntarthatósági kritériumokkal – összhangban;
- a transeurópai energiahálózaton (TEN-E) kívüli intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok megelőzése, valamint a reziliencia előmozdítása, figyelembe véve az ökoszisztéma-alapú megközelítéseket;
- a vízhez való hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás előmozdítása;
- a körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságra való átállás előmozdítása;
- a természet, a biológiai sokféleség és a zöld infrastruktúrák védelmének és megővésének fokozása, többek között a városi térségekben, valamint valamennyi szennyezési forma csökkentése;
- a megújuló forrásokból nyert energia előállításának és elosztásának támogatása;
- a fenntartható multimodális városi mobilitás előmozdítása a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás részeként.

Egy jobban összekapcsolt Európa megteremtése a mobilitás fokozásával;

- az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens, biztonságos, fenntartható és intermodális transeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) fejlesztése;
- fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens és intermodális nemzeti, regionális és helyi mobilitás fejlesztése és

fokozása, ideértve a TEN-T hálózathoz való hozzáférés javítását és a határon átnyúló mobilitást is;

Szociálisabb és befogadóbb Európa, valamint a szociális jogok európai pillérének sikeresebb végrehajtása:

- a munkaerőpiacok hatékonyságának és inkluzivitásának, valamint a minőségi foglalkoztatáshoz való hozzáférés javítása a szociális infrastruktúra fejlesztésével és a szociális gazdaság előmozdításával;
- az inkluzív és minőségi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés javítása az oktatás, a képzés és az egész életen át tartó tanulás területén, hozzáférhető infrastruktúrák kialakítása, többek között a táv- és az online oktatás és képzés tekintetében a reziliencia növelésével;
- a marginalizált közösségek, az alacsony jövedelmű háztartások és a hátrányos helyzetű csoportok – többek között a speciális szükségletű személyek – társadalmi-gazdasági befogadásának előmozdítása integrált intézkedés, többek között lakhatási és szociális szolgáltatások révén;
- a harmadik országbeli állampolgárok – többek között migránsok – társadalmi-gazdasági integrációjának előmozdítása integrált intézkedések, többek között lakhatási és szociális szolgáltatások révén;
- az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és az egészségügyi rendszerek rezilienciájának növelése – ideértve az alapellátást is –, valamint az intézményesített ellátásról a családi alapú és a közösségi alapú ellátásra való átállás előmozdítása;
- a kultúra és a fenntartható turizmus szerepének erősítése a gazdaságfejlesztésben, a társadalmi befogadás és a szociális innováció terén;

A polgárokhoz közelebb álló Európa valamennyi térségtípus fenntartható és integrált fejlődésének és a helyi kezdeményezéseknek az elősegítése révén:

- az integrált és inkluzív társadalmi, gazdasági és környezeti fejlődés, a kultúra, a természeti örökség, a fenntartható turizmus és a biztonság előmozdítása a városi és nem városi térségekben;

Az **ERFA**-beruházások több kulcsfontosságú prioritási területre összpontosulnak. Ezt „tematikus koncentrációnak” nevezik.

Megélhetési szintjüktől függően a régiók és a tagállamok eltérő összegű finanszírozást használnak fel az öt szakpolitikai célkitűzés megvalósítására.

Emellett valamennyi régió és tagállam allokációjának legalább 8%-át városfejlesztésre összpontosítja, amelyet különböző eszközök felhasználásával megvalósuló helyi fejlesztési partnerségeken keresztül valósítanak meg. Az ERFA keretében végrehajtott műveletek nyomán várhatóan a teljes pénzügyi keretösszeg 30%-a fog éghajlat-politikai célkitűzéseket szolgálni.

Az ERFA a következőket is támogatni fogja: infrastrukturális beruházások; alkalmazott kutatási és innovációs tevékenységek, többek között ipari kutatás, kísérleti fejlesztés és megvalósíthatósági tanulmányok; a szolgáltatásokhoz való hozzáférésbe irányuló beruházások; kkv-kba irányuló termelőberuházások, valamint a meglévő munkahelyek megőrzését és új munkahelyek teremtését célzó beruházások; berendezések, szoftverek és immateriális javak; hálózatépítés, együttműködés, tapasztalatcsere és innovációs klasztereket érintő tevékenységek, többek között vállalkozások, kutatóhelyek és közjogi hatóságok között; információ, kommunikáció és tanulmányok; valamint a technikai segítségnyújtás. Az ERFA a képzést, az egész életen át tartó tanulást, az átképzést és az oktatási tevékenységeket is támogatni fogja. Az ERFA vissza nem térítendő támogatások formájában támogathatja a kkv-k forgótőkéjének finanszírozását, amennyiben ez rendkívüli vagy szokatlan körülményekre való reagálás céljából feltétlenül szükséges ideiglenes intézkedésként.

Lehetséges kedvezményezettek:

- helyi, regionális és nemzeti hatóságok és adminisztratív szervek;
- nem kormányzati szervezetek (NGO-k), szövetségek és alapítványok;
- vállalkozások és kkv-k;

Kohéziós Alap

A Kohéziós Alap (KA) célja a **gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentése** és a fenntartható fejlődés előmozdítása. A Kohéziós Alapnak és az Európai Regionális Fejlesztési Alapnak vannak bizonyos korlátai, amelyeket az alábbiakban említünk.

A Kohéziós Alap erősíti az EU gazdasági, társadalmi és területi kohézióját, valamint annak fenntartható fejlesztését azáltal, hogy támogatást nyújt azoknak a tagállamoknak, amelyek egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelme nem éri el

az uniós átlag 90%-át.

A Kohéziós Alap elsősorban tőkeigényes **környezetvédelmi és közlekedési beruházásokra** összpontosít:

- **környezetvédelem:** a Kohéziós Alap olyan, fenntartható fejlődéssel és energiával kapcsolatos beruházásokat támogat, amelyek környezeti előnyökkel járnak, különös tekintettel a megújuló energiára. Ebben az összefüggésben a Kohéziós Alap a kombinált energetikai és földrendésbiztossá tétellel kapcsolatos intézkedéseket is támogatja.
- **közlekedés:** figyelmet kapnak a transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T), különösen az EU által meghatározott, uniós érdekű kiemelt projektek. A Kohéziós Alap infrastrukturális projekteket is támogat az [Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz](#) keretében.

A Kohéziós Alap várhatóan hozzájárul az EU éghajlat-politikai célkitűzéseéhez azáltal, hogy teljes pénzügyi előirányzatának 37%-át az ezek elérését célzó tevékenységekre és erőfeszítésekre fordítja.

A Kohéziós Alap egyedi célkitűzései

Zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, amely a tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés, valamint a fenntartható városi mobilitás előmozdítása révén átáll a reziliens és nulla nettó szén-dioxid-kibocsátású Európára. Ez az alábbiak segítségével történik:

- az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése;
- a megújuló energia alkalmazásának előmozdítása a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló (EU) 2018/2001 irányelvvel és a benne foglalt fenntarthatósági kritériumokkal összhangban;
- a transzeurópai energiahálózaton (TEN-E) kívüli intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok megelőzése, valamint a reziliencia előmozdítása, figyelembe véve az ökoszisztéma-alapú megközelítéseket;

- a vízhez való hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás előmozdítása;
- a körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságra való átállás előmozdítása;
- a természet, a biológiai sokféleség és a zöld infrastruktúrák védelmének és megóvásának fokozása, többek között a városi térségekben, valamint valamennyi szennyezési forma csökkentése; a megújuló forrásokból nyert energia előállításának és elosztásának támogatása;
- a fenntartható multimodális városi mobilitás előmozdítása a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás részeként.

Egy jobban összekapcsolt Európa megteremtése a mobilitás fokozásával; Ez az alábbiak segítségével történik:

- az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens, biztonságos, fenntartható és intermodális TEN-T hálózat fejlesztése;
- fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens és intermodális nemzeti, regionális és helyi mobilitás fejlesztése és fokozása, ideértve a TEN-T hálózathoz való hozzáférés javítását és a határon átnyúló mobilitást is;

Egyedi célkitűzéseinek részeként a Kohéziós Alap a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés keretében is támogathat tevékenységeket, amennyiben azok:

- növelik a programhatóságok kapacitásait; vagy
- növelik a Kohéziós Alap végrehajtása szempontjából releváns tevékenységek végrehajtásáért felelős ágazati vagy területi szereplők kapacitását;
- fokozzák a tagállamon belüli és kívüli partnerekkel folytatott együttműködést. Az együttműködés magában foglalja majd a határon átnyúló régiókból, a nem szomszédos régiókból vagy egy európai területi együttműködési csoportosulás, egy makroregionális vagy tengerimedence-stratégia vagy ezek kombinációjának a hatálya alá tartozó területen fekvő régiókból származó partnerekkel folytatott együttműködést is.

Az ERFA-ból és a Kohéziós Alapból nyújtott támogatás köréből kizárt tevékenységek:

- atomerőművek leszerelése és építése;

- az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése bizonyos tevékenységekben;
- dohány és dohánytermékek;
- bizonyos nehéz helyzetben lévő vállalkozások;
- repülőtéri infrastruktúra, kivéve a legkülső régiókban;
- a hulladék hulladéklerakókban való elhelyezése, a maradék hulladék kezelésére szolgáló létesítmények;
- fosszilis tüzelőanyagok (a tiszta üzemű gépjárművekbe történő beruházások kivételével);
- széles sávú infrastruktúra a már jó lefedettséggel rendelkező területeken;
- vasúti közlekedésben használt gördülő eszközök beszerzése, néhány kivétellel.

Továbbá, a Kohéziós Alap nem támogatja lakáscélú beruházásokat, kivéve ha azok az energiahatékonysággal és a megújuló energia használatával kapcsolatosak.

A végrehajtás módja

Az alapot **megosztott irányítás** keretében hajtják végre, és azt **a közös rendelkezésekről szóló rendelet** szabályozza. A társjogalkotók megállapítják a finanszírozás szintjét, valamint tagállamonként és régiókatégerőként határozzák meg az allokációkat. A Bizottság elfogadja az operatív programokat, és a végrehajtás során együttműködik a tagállamok közigazgatásával. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzések és pénzügyi eszközök formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

Az uniós átlag 90%-ánál alacsonyabb GNI-vel rendelkező tagállamok állami és regionális hatóságai jogosultak a Kohéziós Alapból nyújtott támogatásra. A 2021–2027-as időszakban ezek a következő országok: Bulgária, Cseh Köztársaság, Horvátország, Ciprus, Észtország, Görögország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Málta, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovénia és Szlovákia.

Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)

Az **ESZA+** az EU **fő eszköze az emberekbe történő befektetéshez**, amelynek célja egy szociálisabb és befogadóbb EU kiépítése. Az ESZA+ jelentős mértékben

hozzájárul az EU foglalkoztatási, szociális, oktatási és készségfejlesztési politikáihoz, beleértve az e területeken végrehajtott strukturális reformokat is. A kohéziós politika részeként az ESZA+ megerősíti küldetését, hogy a tagállamok és a régiók közötti egyenlőtlenségek csökkentése révén támogassa az EU gazdasági, területi és társadalmi kohézióját. A 2021–2027-es időszakban a dolgok egyszerűsítése érdekében az ESZA-t az **ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést (IFK)**, a **leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapot (FEAD)** és a közvetlenül irányított **foglalkoztatás és szociális innováció európai uniós programját (EaSI)** egy alapba, az ESZA+-ba vonták össze. Az ESZA+ célja, hogy a **szociális jogok európai pillérében** meghatározott elvekkel összhangban **magas foglalkoztatási szinteket**, méltányos **szociális védelmet**, valamint **képzett és reziliens munkaerőt** biztosítson a munka jövőbeli világához. Az Európai Szociális Alap Plusz a munkahelyekbe, készségekre és szolgáltatásokba történő beruházások ösztönzésével támogatja az EU válságból való zöld, digitális és reziliens kilábalását.

Az ESZA+ fő célkitűzései

Az **ESZA+** a következőket támogatja:

- szociális innováció;
- a fiatalokba való befektetés annak érdekében, hogy segítsék őket a képzés megszerzésében és a minőségi munkahely megszerzésében, valamint az oktatásuk javításában;
- képzés és egész életen át tartó tanulás;
- a kapacitásépítésbe és a transznacionális/határokon átnyúló együttműködésbe való beruházás, a tisztességes munkakörülmények megerősítése érdekében;
- az egyenlő munkaerőpiaci lehetőségek előmozdítására és a munkaerő mobilitásának fokozására irányuló kezdeményezések;
- a gyermekszegénység elleni küzdelem és a társadalom azon legkiszolgáltatottabb csoportjainak támogatása, akik elveszítik munkahelyüket, és akiknek csökken a jövedelmük;
- élelmiszer és alapvető anyagi támogatás biztosítása a leginkább rászorulóknak számára.

Az ESZA+-ról és a szociális ügyek területén rendelkezésre álló egyéb lehetőségekről további információk a finanszírozási útmutató foglalkoztatásról, szociális ügyekről és társadalmi befogadásról szóló részében található.

Lehetséges kedvezményezettek:

- munkavállalói és munkáltatói szervezetek, valamint a munkavállalóknak képzést és támogatást nyújtó szervezetek;
- NGO-k és jótékonyági szervezetek, társadalmi jellegű alapítványok és szervezetek;
- kormányzati, önkormányzati és regionális hatóságok;
- vállalatok és egyesületek;
- uniós polgárok, fiatalok és gyermekek, kiszolgáltatott csoportokba tartozók.

Igazságos Átmenet Alap

Az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) az Igazságos Átmenet Mechanizmus (JTM) első pillére. A 2021–2027-es időszakban ez kulcsfontosságú eszköz lesz a klímasemlegességre való átállás által leginkább érintett területek testre szabott támogatásának biztosításához. Végrehajtása megosztott irányítás keretében történik, a kohéziós politika általános keretén belül, amely a regionális egyenlőtlenségek csökkentésére és az EU-n belüli strukturális változások kezelésére irányuló fő uniós politika.

Az IÁA kizárólag a következőket támogatja:

- kkv-kba – köztük mikrovállalkozásokba és induló innovatív vállalkozásokba – történő, gazdasági diverzifikációt, modernizációt és átalakulást eredményező termelőberuházások;
- új vállalkozások létrehozásába – többek között üzleti inkubátorházak és konzultációs szolgáltatások révén – történő, munkahelyteremtő beruházások;
- többek között egyetemek és kutatást végző közjogi szervezetek kutatási és innovációs tevékenységeibe történő, és a fejlett technológiák átadását előmozdító beruházások;
- a megfizethető tiszta energiát szolgáló technológiák, valamint rendszerek és infrastruktúra, többek között energiatárolási technológiák bevezetésére, és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányuló beruházások;
- a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló (EU) 2018/2001 irányelvvel, többek között az abban meghatározott fenntarthatósági kritériumokkal összhangban a megújuló

energiába, valamint az energiahatékonyságba irányuló beruházások, többek között az energiaszegénység csökkentése céljából;

- az intelligens és fenntartható helyi mobilitásba – többek között a helyi közlekedési ágazat és a kapcsolódó infrastruktúra dekarbonizációjába – irányuló beruházások;
- távfűtési hálózatok helyreállítása és korszerűsítése a távfűtési rendszerek energiahatékonyságának javítása céljából, valamint a hőtermelésbe irányuló beruházás, feltéve, hogy a hőtermelő létesítmények energiaellátását kizárólag megújuló energiaforrások biztosítják;
- digitalizációra, digitális innovációra és digitális konnektivitásra irányuló beruházások;
- a barnamezős területek helyreállítására és szennyeződésmegelőzésére, földterületek helyreállítására és többek között szükség esetén zöldinfrastruktúra- és rendeltetésmódosítási projektekre irányuló beruházások, figyelembe véve „a szennyező fizet” elvet;
- a körforgásos gazdaságnak többek között a hulladékmegelőzés, a hulladékcsökkentés, az erőforrás-hatékonyság, az újrafelhasználás, a javítás és az újrafeldolgozás révén történő előmozdítására irányuló beruházások;
- munkavállalók és álláskeresők továbbképzése és átképzése;
- munkakeresési támogatás álláskeresőknek;
- az álláskeresők aktív munkaerőpiaci beilleszkedése;
- technikai segítségnyújtás;
- egyéb tevékenységek az oktatás és a társadalmi befogadás területén, különösen indokolt esetben ideértve a képzési központok, valamint a gyermek- és idősgondozási létesítmények céljára szolgáló infrastruktúrába irányuló beruházásokat is, a területi igazságos átmenet tervekben megjelöltek szerint.

Az alap célja, hogy enyhítse az éghajlatvédelmi átállás által előidézett társadalmi-gazdasági költségeket, támogatva az érintett területek gazdasági diverzifikációját és átalakítását. Ez azt jelenti, hogy támogatni kell a kkv-kba, valamint az olyan tevékenységekbe történő termelőberuházásokat, mint az új vállalkozások létrehozása, a kutatás és innováció, a környezeti rehabilitáció, a tiszta energia, a munkavállalók továbbképzése és átképzése, az álláskeresési támogatás és az álláskeresők aktív befogadását célzó programok, valamint a meglévő karbonintenzív létesítmények átalakításával járó tevékenységek, amennyiben

a beruházás jelentős kibocsátáscsökkentéshez és a munkahelyek védelméhez vezet. Ez várhatóan közel 30 milliárd EUR összegű beruházást mozgósít.

A tagállamok az érintett területek releváns helyi és regionális hatóságaival együtt a NUTS 3. szintű régióknak megfelelő egy vagy több érintett területre vagy azok részeire kiterjedő, egy vagy több területi igazságos átmenet tervet készítettek a [II. mellékletben](#) meghatározott mintával összhangban. Az említett területek az átállásból fakadó gazdasági és társadalmi hatások alapján a legkedvezőtleneből érintett területek, különös tekintettel a fosszilis tüzelőanyagok előállítása és felhasználása terén a munkavállalók várható alkalmazkodására vagy a várható munkahelymegszűnésekre és a legkibocsátásintenzívebb ipari létesítmények termelési folyamatainak átalakulási szükségleteire.

Az Igazságos Átmenet Alap az [Igazságos Átmenet Mechanizmus](#) része. Kérjük, vegye figyelembe, hogy az [InvestEU Alap](#) az Igazságos Átmenet Alap és a közszektor-hitelezési eszköz kiegészítéseként egy célzott programról is rendelkezni fog, hogy további beruházásokat generáljon a zöld átállás társadalmi-gazdasági következményei által leginkább érintett igazságos átmenet területek javára.

REACT-EU

A [REACT-EU](#) (a kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás) az új eszköz, a [Next Generation EU](#) egyik programja. Finanszírozása kiegészíti a 2014–2020-as programokat, és kiegészíti a 2021–2027-es időszakra vonatkozó kohéziós előirányzatokat, így a strukturális és beruházási alapok teljes forrásai meghaladják a jelenlegi szintet, és az uniós költségvetésben a legmagasabb szakpolitikai támogatási eszközzé válnak. A koronavírus-világjárvány fényében a válság által leginkább sújtott régiók számára javasolták a REACT-EU csomagot. Ez kiegészíti továbbá a kohéziós politika keretében megvalósított, a koronavírusra való reagálást célzó két korábbi beruházási kezdeményezést is. Az elosztási módszer figyelembe veszi a válsagnak a tagállamok bruttó hazai termékére (GDP) és munkanélküliségére gyakorolt hatását, a legkülső régiók számára elkülönített összeggel.

A REACT-EU azokat a tagállamokat és régiókat támogatja, amelyeknek a koronavírus-világjárvány és annak társadalmi következményei miatt a leginkább szükségük van a válság elhárítására, és amelyek gazdaságuk zöld, digitális és reziliens helyreállítását készítik elő annak érdekében, hogy a meglévő operatív programokon keresztül gyorsan mozgósítsák az erőforrásokat a reálgazdaságba. Ezeket a kiegészítő forrásokat 2021-ben és 2022-ben az Európai Regionális

Fejlesztési Alapból (ERFA, Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+), a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapból (FEAD), valamint az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésből (IFK) kellett szétosztani a tagállamok között. A technikai segítségnyújtási intézkedések is finanszírozhatók. A régiók gyors támogatása érdekében a 2020. február 1-jétől felmerült kiadások támogathatók. E kiadások támogathatóságának végső határideje 2023. december 31.

A tagállamok rugalmasan csoportosíthatnak át forrásokat a strukturális alapok, a programok és a régiókatörégiák között. A REACT-EU várhatóan teljes pénzügyi forrásainak 25%-ával fog hozzájárulni éghajlat-politikai célkitűzésekhez. A REACT-EU –válságelhárító eszközként betöltött szerepével összhangban – méltányos rugalmasságot biztosít a tagállamok számára: nem ír elő számukra tematikus koncentrációra vonatkozó követelményeket, és lehetővé teszi számukra, hogy szükségleteiknek megfelelően irányítsák a kapott REACT-EU forrásokat ERFA vagy ESZA+ finanszírozású műveleteik támogatására. A tagállamoknak továbbra is különös figyelmet kell fordítaniuk a vidéki, határ menti, kevésbé fejlett, szigetjellegű, hegyvidéki, gyéren lakott és legkülső régiókra, valamint az ipari átalakulás és az elnéptelenedés által érintett területekre, és a REACT-EU forrásokat adott esetben az említett személyek támogatására kell felhasználniuk. A tagállamok REACT-EU forrásaikat az európai területi együttműködési célkitűzés keretében meglévő, határokon átnyúló programokra és a technikai segítségnyújtásra is fordíthatják.

Támogatás áll rendelkezésre a munkahelyek fenntartásához és a munkahelyteremtéshez, a készségfejlesztéshez, a kkv-k forgótőkéjének és beruházásainak biztosításához, valamint a zöld és digitális átállás javításához. A forrásokat a válság által leginkább érintett ágazatokra, például az egészségügyre, a turizmusra és a kultúrára kell fordítani.

A regionális fejlesztést elősegítő egyéb alapok és eszközök

Városfejlesztési eszközök

NextGenerationEU

A NextGenerationEU egy több mint 800 milliárd EUR összegű ideiglenes helyreállítási eszköz, amelynek célja, hogy segítse a koronavírus-járvány által okozott

közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállítását. A Covid19 utáni Európa zöldebb, digitálisabb, reziliensebb lesz, és jobban megfelel a jelenlegi és jövőbeli kihívásoknak. A Next Generation EU további forrásokat biztosít más programok vagy alapok, például az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA), a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap (FEAD), valamint az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK), a Horizont 2020, az InvestEU, a vidékfejlesztés vagy az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) számára is.

A Next Generation EU központi eleme a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, amely 723,8 milliárd EUR összegű kölcsönt és vissza nem térítendő támogatást biztosít az uniós országok által vállalt reformok és beruházások támogatására. Az eszköz célja, hogy mérsékelje a Covid19-válság gazdasági és társadalmi hatásait, hogy az uniós gazdaságok és társadalmak fenntarthatóbbá és ellenállóbbá váljanak, és felkészültebbek legyenek a zöld és digitális átállás jelentette kihívások és lehetőségek terén. A tagállamok dolgoznak helyreállítási és rezilienciaépítési terveiken, amelyekkel forrásokat igényelhetnek a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből. Erről a fontos alapról bővebben a Next Generation EU című részben olvashat.

Az uniós városfejlesztési menetrend

Az **uniós városfejlesztési menetrend** olyan integrált és összehangolt megközelítés, amely az uniós és nemzeti szakpolitikák és jogszabályok városi dimenziójával foglalkozik. Azáltal, hogy célzott partnerségek keretében konkrét kiemelt témákra összpontosít, a városfejlesztési menetrend a városi területek életminőségének javítására törekszik.

A városfejlesztési ügyekért felelős uniós miniszterek által 2016. május 30-án elfogadott Amszterdami Paktum létrehozta az uniós városfejlesztési menetrendet. A szubszidiaritás és az arányosság elve alapján a városfejlesztési menetrend az uniós szakpolitikai döntéshozatal és végrehajtás három pillérére összpontosít: jobb szabályozás, jobb finanszírozás és jobb ismeretek.

Eddig tizennégy partnerséget határoztak meg a következő témákban:

- levegőminőség;
- körforgásos gazdaság;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás;
- kultúra és kulturális örökség;
- digitális átállás;

- energetikai átmenet;
- lakáskörülmények;
- migránsok és menekültek befogadása;
- innovatív és felelős közbeszerzés;
- munkahelyek és készségek a helyi gazdaságban;
- fenntartható földhasználat és természetalapú megoldások;
- városi mobilitás;
- városi elszegényedés;
- nyilvános terek biztonsága;

Minden partnerségben önkéntes és egyenlő alapon vesznek részt a városok, a tagállamok, az Európai Bizottság és az érdekelt felek, például a nem kormányzati szervezetek. Együtt dolgoznak olyan intézkedések kidolgozásán és végrehajtásán, amelyek célja a városok előtt álló kihívások sikeres kezelése, valamint a zöld és digitális átálláshoz és más uniós célkitűzésekhez való hozzájárulás. Az uniós városfejlesztési menetrendet az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap finanszírozza.

Az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés

Az **Európai Városfejlesztési Kezdeményezés** (EUI) jogalapja a 2021–2027-es időszakra vonatkozó Európai Regionális Fejlesztési Alapról/Kohéziós Alapról szóló rendelet, amely feltérképezi a kezdeményezés tartalmát és stratégiai keretét is. Az EUI általános célkitűzései a következők: i. a fenntartható városfejlesztés integrált és részvételen alapuló megközelítéseinek megerősítése; valamint ii. szorosabb kapcsolat kialakítása az uniós szakpolitikákkal, különösen a kohéziós politikával. A kezdeményezés célja, hogy koherens támogatást nyújtson a városoknak a kohéziós politika keretében rendelkezésükre álló számos kezdeményezés, program és eszköz jelenlegi szétaprózottságával szemben.

Az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés a különböző méretű városok támogatásának, a kapacitás- és tudásépítésnek, az innováció támogatásának, valamint az uniós jelentőségű városi kihívásokra átvihető és méretezhető innovatív megoldások kidolgozásának alapvető eszköze. Az Európai Unió által finanszírozott Európai Városfejlesztési Kezdeményezés (EUI) innovatív intézkedésekkel, kapacitásépítéssel és tudásépítéssel, valamint a fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos szakpolitikák kidolgozásával és kommunikációval támogatja a különböző méretű városi területeket. Ez a kezdeményezés a különböző méretű városok támogatásának, a kapacitás- és tudásépítésnek, az innováció támogatásának,

valamint az uniós jelentőségű városi kihívásokra átültethető és méretezhető innovatív megoldások kidolgozásának alapvető eszköze.

Az EUI különböző szintű segítségnyújtást biztosít:

- a városi hatóságok támogatása akár 80%-os közvetlen társfinanszírozással, lehetővé téve az uniós városok számára, hogy kísérletet tegyenek innovatív ötleteik tesztelésére és más városoknak való átadására;
- a városok kapacitásainak megerősítése a fenntartható városfejlesztési stratégiák, szakpolitikák és gyakorlatok terén, integrált és részvételen alapuló módon;
- tudáskörnyezet biztosítása a városok számára a horizontális és tematikus ismeretekhez való könnyebb hozzáférés biztosítása és a fenntartható városfejlesztéssel kapcsolatos know-how megosztása érdekében.

TAIEX-REGIO Peer2Peer

A **TAIEX-REGIO Peer2Peer** eszköz célja a szakértelem megosztása az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap forrásait kezelő szervek között. Az eszköz elősegíti az ERFA és a Kohéziós Alap forrásait kezelő nemzeti és regionális szervek közötti információcserét. Segíti a köztisztviselőket abban, hogy megosszák ismereteiket, bevált gyakorlataikat és gyakorlati megközelítéseiket más uniós országokban élő társaikkal. Ily módon fejlesztik adminisztratív kapacitásukat, és ezáltal javítják az uniós beruházási eredményeket.

Fenntartható városfejlesztési beruházásokat támogató közös európai kezdeményezés (JESSICA)

A **JESSICA** az Európai Bizottság és az Európai Beruházási Bank (EBB) közös kezdeményezése az Európa Tanács Fejlesztési Bankjával együttműködésben. A tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy uniós támogatásuk egy részét arra használják fel, hogy a fenntartható városfejlesztésre vonatkozó integrált terv részét képező projektekbe visszafizetendő beruházásokat hajtsanak végre. Ezeket a beruházásokat, amelyek tőke, kölcsönök és/vagy garanciák formáját ölthetik, városfejlesztési alapokon és szükség esetén holdingalapokon keresztül nyújtják a projektekhez.

Európai helyi energiahatékonysági támogatás (ELENA)

Az **ELENA** technikai segítséget nyújt az épületeket és az innovatív városi közlekedést célzó energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos

beruházásokhoz, három különböző kereten keresztül: energiahatékonyság; fenntartható lakóépületek; valamint városi közlekedés és mobilitás. Az ELENA jellemzően 30 millió eurót meghaladó összegű beruházási programokat támogat az energiahatékonyságra vonatkozó hároméves végrehajtási időszakkal (beleértve a lakásprojekteket is), valamint négyéves időszakkal a városi közlekedés és mobilitás számára. Az ELENA ösztönzi és támogatja a különböző projektek összehívását annak érdekében, hogy azok vonzóbbá váljanak a vállalkozók és a finanszírozók számára. Az ELENA-támogatásra jogosult tevékenységek közé a következők tartoznak: műszaki tanulmányok, energetikai auditok, üzleti tervek és pénzügyi tanácsadás, jogi tanácsadás, pályázati eljárás előkészítése, projekt-összekapcsolás és projektmenedzsment.

URBACT III

Az URBACT az EU integrált városfejlesztési programja. Lehetővé teszi a városok számára, hogy EU-szerte integrált megoldásokat dolgozzanak ki a közös városi kihívásokra a hálózatépítés, az egymás tapasztalataiból való tanulás, a tanulságok levonása és a várospolitikák javítását célzó bevált gyakorlatok azonosítása révén. Kohéziós politikai eszköz, amelyet az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a 27 tagállam, Norvégia és Svájc társfinanszíroz.

Az URBACT III program négy fő célkitűzés köré szerveződik:

- **szakpolitikai megvalósítási kapacitás:** a városok azon képességének javítása, hogy integrált és részvételen alapuló módon kezeljék a fenntartható várospolitikákat és -gyakorlatokat;
- **szakpolitikai tervezés:** a fenntartható városi politikák és gyakorlatok kialakításának javítása a városokban;
- **szakpolitikai végrehajtás:** az integrált és fenntartható városi stratégiák és fellépések végrehajtásának javítása a városokban;
- **tudásépítés és -megosztás:** annak biztosítása, hogy a gyakorló szakemberek és a döntéshozók minden szinten hozzáférjenek a fenntartható városfejlesztés valamennyi aspektusával kapcsolatos ismeretekhez és know-how-hoz a városfejlesztési politikák javítása érdekében.

E célkitűzések elérése érdekében az URBACT III három beavatkozástípust hajt végre:

1. transznacionális cserék;
2. kapacitásfejlesztés;

3. tőkésítés és terjesztés.

Az európai régiók beruházásait támogató közös program (JASPERS)

A **JASPERS** az Európai Bizottság, az EBB és az EBRD közötti **technikai segítségnyújtási** partnerség. Független tanácsadással segíti a kedvezményezett országokat a két uniós strukturális és beruházási alap (ERFA és Kohéziós Alap) által társfinanszírozott, magas színvonalú nagyprojektek előkészítésében.

A JASPERS nyújtotta támogatás a következőkre terjedhet ki:

- a projekt előkészítése; támogatás, az azonosítástól az uniós támogatás iránti kérelem benyújtásáig;
- a projektek független minőségi felülvizsgálata;
- benyújtás utáni értékelési funkció a közvetlenül az Európai Bizottsághoz benyújtott valamennyi nagyprojekt esetében;
- horizontális feladatok és stratégiai támogatás;
- kapacitásépítés, beleértve egy kompetenciaközpontot is;
- a végrehajtás támogatása;
- az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz projektjei, főként a vasúti és a közúti ágazatban;
- az Európai Beruházási Tanácsadó Platform (EBTP) tevékenységei a kérelmek átvilágítása és kezelése révén.

Ez a [brosúra](#) további információkkal szolgál a JASPERS-ről, valamint arról, hogy hogyan lehet pályázni a partnerség keretében történő finanszírozásra.

Lehetséges kedvezményezettek:

Városok, települések, szakpolitikai hatáskörrel rendelkező politikai és közigazgatási intézmények.

Vidékfejlesztési és part menti fejlesztési eszközök

A **LEADER** egy olyan helyi fejlesztési módszer, amelyet 30 éve alkalmaznak arra, hogy bevonják a helyi szereplőket a vidéki területeik fejlesztésére irányuló stratégiák, döntéshozatal és forráselosztás megtervezésébe és megvalósításába. A programot mintegy 2800 helyi akciócsoport hajtja végre, amelyek az EU vidéki lakosságának 61%-át fedik le, és egy adott terület állami, magán- és civil társadalmi érdekelt feleit tömöríti. A vidékfejlesztéssel összefüggésben a LEADER

végrehajtására az egyes uniós tagállamok nemzeti és regionális vidékfejlesztési programjai keretében kerül sor. Nyomon követheti az Európai Vidéki Hálózatok Közgyűlésének keretében működő állandó **LEADER/közösségvezérelt helyi fejlesztés alcsoport** munkáját. Az **adatbázis** az EU-ban működő valamennyi helyi akciócsoportot tartalmazza tagállamonkénti bontásban.

Az Európai Vidékfejlesztési Hálózat (EVH) a vidékfejlesztési politika, a programok, a projektek és más kezdeményezések gyakorlati működésével és javításával kapcsolatos információcsere csomópontjaként szolgál. Az EVH támogatja az uniós tagállamok vidékfejlesztési programjainak hatékony végrehajtását az ismeretek létrehozásával és megosztásával, valamint a vidéki Európa-szerte megvalósuló információcsere és együttműködés elősegítésével. Ezeket a tevékenységeket két szervezeti egység segíti: az EVH kapcsolattartó pontja és a vidékfejlesztéssel foglalkozó európai értékelési segélyszolgálat. Egy erre a célra létrehozott **weboldal** hírekkel szolgál a hálózatról és annak tevékenységeiről.

Azokon a területeken, ahol a halászat és az akvakultúra fontos szerepet játszik a helyi gazdaságban, finanszírozást lehet biztosítani a helyi halászati akciócsoportok (FLAG) finanszírozására, amelyek magukban foglalják a halászattal kapcsolatos érdekelt feleket is. Saját helyi fejlesztési stratégiáik kidolgozása során minden akciócsoport vagy helyi halászati akciócsoport bevonja a közösség tagjait annak érdekében, hogy a területükre vonatkozó legsürgetőbb gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi prioritások mentén gondolkodjanak, és hogy ezeket hogyan lehet a legjobban kezelni. A személyzet segíti az embereket a projektötletek kidolgozásában, valamint költségvetés áll rendelkezésre a terület fejlesztése szempontjából fontosnak tartott helyi kezdeményezések (pl. új vállalkozásokba, szolgáltatásokba, tevékenységekbe, képzésbe, figyelemfelkeltésbe stb. történő beruházás) finanszírozására.

A mezőgazdaság területén nyújtott támogatásokkal és uniós támogatásokkal kapcsolatos további információért lásd a „Mezőgazdaság – vidékfejlesztés” és a „Halászat” című szakaszt, valamint a finanszírozási útmutató következő szakaszát.

Az új európai Bauhaus kezdeményezés

Az új európai Bauhaus kezdeményezés az európai zöld megállapodást mindennapi életünkkel és élettereinkkel kapcsolja össze. Arra szólítja fel az európaiakat, hogy képzeljenek el és közösen építsenek egy olyan fenntartható és inkluzív jövőt, amely szemünk, elménk és lelkünk számára szép. Azáltal, hogy a különböző hátterek között hidakat hoz létre, több tudományágon ível át, és a minden szinten való részvétellel épít, az új európai Bauhaus mozgalmat ösztönöz annak

érdekében, hogy megkönnyítse és irányítsa társadalmaink három elválaszthatatlan érték mentén történő átalakulását.

- **fenntarthatóság:** az éghajlat-politikai céloktól kezdve a körforgásosságon és a szennyezőanyag-mentességen át a biológiai sokféleségig terjedően;
- **esztétika:** minőségérzet és stílus, a funkcionalitáson túlmenően;
- **befogadás:** a sokszínűség értékelésétől a hozzáférhetőség és a megfizethetőség biztosításáig.

Az új európai Bauhaus összefogja a polgárokat, a szakértőket, a vállalkozásokat és az intézményeket a fenntartható életet újragondolása érdekében, Európában és azon túl. A kísérleti és kapcsolódási platform létrehozása mellett a kezdeményezés támogatja a pozitív változásokat is azáltal, hogy hozzáférést biztosít az uniós finanszírozáshoz a szép, fenntartható és inkluzív projektek számára.

Az alábbi linkek tájékoztatást nyújtanak a kezdeményezés keretében rendelkezésre álló különböző uniós finanszírozási lehetőségekről. Számos pályázati felhívás az általuk elérni kívánt fő hatástípus szerint kerül bemutatásra.

- [A terek helyszíni átalakítására irányuló uniós programok mozgósítása:](#) ezek a programok teljes mértékben vagy részben hozzájárulnak az új európai Bauhaus pályázati felhívásaihoz, amelyek célja az épített környezet és a kapcsolódó életmód helyi szintű átalakításának támogatása.
- [Az innovációt támogató környezet átalakítására irányuló uniós programok mozgósítása:](#) ezek a programok teljes mértékben vagy részben hozzájárulnak az új európai Bauhaus pályázati felhívásaihoz, amelyek célja a fenntarthatóság, a befogadás és az esztétika új megoldásokba és termékekbe való integrálására irányuló innováció támogatása;
- [Uniós programok mozgósítása az új jelentéstartalmak elterjesztése érdekében:](#) teljes mértékben elkötelezettek vagy hozzájárulnak az új európai Bauhaus pályázati felhívásaihoz, amelyek célja az esztétika, a fenntarthatóság és a befogadás értékeivel kapcsolatos perspektíváinkra és gondolkodásmódunkra vonatkozó kérdésfeltevések elősegítése.

Támogatás a ciprusi török közösség számára

A [program](#) fő célkitűzése Ciprus újraegyesítésének elősegítése a ciprusi török közösség gazdasági fejlődésének ösztönzése révén, különös tekintettel a sziget gazdasági integrációjára, a két közösség közötti és az EU-val fenntartott

kapcsolatok javítására, valamint a ciprusi kérdés átfogó rendezését követően az uniós joganyag (uniós vívmányok) elfogadására való felkészülésre.

A támogatási program számos konkrét intézkedés révén támogatja az újraegyesítési erőfeszítéseket, többek között az alábbiak révén:

- a társadalmi és gazdasági fejlődés előmozdítása a ciprusi török közösségben;
- infrastrukturális beruházások;
- megegyezés, bizalomépítés és a civil társadalom részére nyújtott támogatás;
- a ciprusi török közösség közelítése az EU-hoz, többek között az uniós jog végrehajtásának előkészítésében való segítségnyújtás révén, amint megállapodás születik a ciprusi kérdés átfogó rendezéséről.

A **támogatási program** a ciprusi török közösség gazdasági fejlődését támogató tanulmányokat, szolgáltatásokat, ellátásokat és munkálatokat finanszíroz. A költségvetés végrehajtása a Bizottság általi közvetlen irányítással és közvetett irányítással (nemzetközi szervezeteken és tagállami ügynökségeken keresztül) történik. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzések és nemzetközi szervezetekkel és tagállami ügynökségekkel kötött hozzájárulási megállapodások formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

A végső kedvezményezett a ciprusi török közösség, amelyet többek között a következők képviselnek:

- nem kormányzati szervezetek;
- kis- és középvállalkozások;
- mezőgazdasági termelők;
- diákok;
- tanárok.

A brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék

Az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépése különbözőképpen érintette az uniós tagállamokat és azok régióit. Ez egyes tagállamokat, régiókat, ágazatokat vagy helyi közösségeket jobban érintett, mint másokat. Ez az oka annak, hogy a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékot úgy alakították ki, hogy az valamennyi

tagállamot támogassa, ugyanakkor biztosítsa a leginkább érintettekre való erőteljes összpontosítást. Támogatást nyújtanak az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépésének kedvezőtlen gazdasági, társadalmi, területi és adott esetben környezeti következményeinek ellensúlyozására. Nincs előzetes programozás vagy intézkedéstervezés; a tartalék továbbá rugalmasságot biztosít a végrehajtás során, és a szubszidiaritás elvével összhangban működik. A brexit miatti kiigazításokra képzett tartalékról szóló [rendelet](#) 2021 októberében lépett hatályba.

A rendelet előírja, hogy három tényező alapján kell kiszámítani, hogy az egyes uniós országok mennyi pénzt kapnának a tartalékból:

- az Egyesült Királyság kizárólagos gazdasági övezetében kifogott halakhoz kapcsolódó tényező 656 millió EUR allokációjára szolgál;
- a kereskedelemhez kapcsolódó tényező 4,5 milliárd EUR allokációjára szolgál;
- az Egyesült Királyságot is lefedő határregiókhoz kapcsolódó tényező 274 millió EUR allokációjára szolgál;

A halásztól jelentős mértékben függő tagállamoknak a nemzeti allokációjuk meghatározott százalékát a kisüzemi part menti halászatra és a halászati tevékenységektől függő helyi és regionális közösségekre kell fordítaniuk.

A tartalék kifejezetten az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépésével kapcsolatban bevezetett intézkedéseket támogatja. Ezek közé az alábbi intézkedések tartozhatnak:

- az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépése által kedvezőtlenül érintett magán- és állami vállalkozások, különösen kkv-k és az önfoglalkoztatók, valamint helyi közösségek és szervezetek támogatása;
- az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépése által legkedvezőtlenebbül érintett gazdasági ágazatok támogatása;
- az Egyesült Királyság vizein, a különleges jogállású területekhez tartozó vizeken és a part menti államokkal kötött halászati megállapodások hatálya alá tartozó vizeken folytatott halászati tevékenységektől függő regionális és helyi közösségek és szervezetek, többek között a kisüzemi parti menti halászatok támogatása, amennyiben az Egyesült Királyság Unióból történő kilépése következtében csökkentek az uniós halászflokkák halászati lehetőségei;
- a munkahelyteremtés és -védelem támogatása, beleértve a zöld munkahelyeket, a csökkentett munkaidős foglalkoztatást, az átképzést

és a képzést az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépése által legkedvezőtlenebbül érintett ágazatokban;

- a határ-, vám-, állat- és növényegészségügyi, biztonsági és halászati ellenőrzések működésének, valamint a közvetett adók beszedésének biztosítása, beleértve a további személyzetet, annak képzését és az infrastruktúrát;
- olyan intézkedések, amelyek előmozdítják a termékek tanúsítási és engedélyezési rendszereinek működését, segítik a letelepedési követelményeknek való megfelelést, előmozdítják a címkézést és a jelölést többek között a biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi szabványok vonatkozásában, valamint segítik a kölcsönös elismerést;
- kommunikáció, tájékoztatás és figyelemfelkeltés érdekében a polgárok és a vállalkozások körében az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépéséből eredő jogaikban és kötelezettségeikben bekövetkezett változásokról;
- az uniós polgárok, valamint az EU-ban tartózkodási joggal rendelkező azon személyek visszailleszkedése céljából, akik az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépése következtében hagyták el az Egyesült Királyságot.

A kiadásokra vonatkozó referencia-időszak visszamenőlegesen, 2020. január 1-jén kezdődött és a tervek szerint 2023. december 31-én ér véget. A kiadások a referencia-időszak előtt végrehajtott, de a tagállamok nemzeti, regionális vagy helyi szintű hatóságainál a referencia-időszak alatt felmerült és általuk kifizetett intézkedések esetében is jogosultak a tartalékból származó pénzügyi hozzájárulásra.

A támogatási intézkedések kidolgozásakor a tagállamok figyelembe veszik az Egyesült Királyság EU-ból történő kilépésének a különböző régiókra és helyi közösségekre gyakorolt eltérő hatását, és a tartalékból származó pénzügyi hozzájárulást azokra összpontosítják, amelyeket a kilépés a legkedvezőtlenebbül érintett. Figyelembe veszik a partnerség elvét is, és ösztönzik a többszintű párbeszédet a szociális partnerekkel és a civil társadalommal, a helyi és regionális önkormányzatokkal, valamint a legkedvezőtlenebbül érintett régiók és ágazatok közösségeivel.

Az Európai Bizottság weboldala [tájékoztatást](#) nyújt a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék forrásaiból az egyes uniós tagállamoknak szánt tervezett juttatásokról.

EURÓPAI TERÜLETI EGYÜTTMŰKÖDÉS (INTERREG)

Az Interreg néven ismert [európai területi együttműködés](#) (ETE) előmozdítja az EU-n belüli és kívüli régiók és országok közötti együttműködést gazdasági és társadalmi fejlődésük elősegítése érdekében.

A 2021–2027-es időszakban az Interreg VI olyan határokon átnyúló programokat finanszíroz az EU-n belül és kívül, amelyek hozzájárulnak az uniós kohéziós politika fő prioritásainak végrehajtásához: versenyképesebb és intelligensebb Európa; zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság, amely egy reziliens és nulla nettó szén-dioxid-kibocsátású Európa felé mozdul el; jobban összekapcsolt Európa; szociálisabb és befogadóbb Európa; valamint egy polgárközelibb Európa.

Az Interreg számos ággal rendelkezik:

1. Határokon átnyúló (Interreg A)

- határokon átnyúló programok, amelyeket az EU-n belül és az EU külső határain hajtanak végre;

- 49 program az EU-ban, biztosítva, hogy az uniós tagállamok közötti, a határok által okozott bizonyos akadályokat lehetőségekké alakítsák át;
- 10 Interreg Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA) program, amelyek az EU IPA-országokkal közös határain működnek. Elsősorban az EU bővítési politikájához járulnak hozzá;
- 14 Interreg NEXT program, amelyeket az EU-val szomszédos országokkal közös határokon hajtanak végre.

2. Transznacionális (Interreg B)

14 transznacionális együttműködési program továbbra is támogatja a nagyobb léptékű együttműködési tevékenységeket Európában és Európán kívül.

Négy transznacionális program – az Interreg balti-tengeri régióra, az Interreg Duna régióra, az Interreg IPA Adria-Jón régióra és az Interreg alpesi térségre vonatkozó programja – közvetlenül támogatja a földrajzi területüket lefedő makroregionális stratégiákat. Tematikus koncentrációjuk mintegy 80%-át makroregionális stratégiához kell igazítani.

A tengeri medencékre vonatkozó stratégiákhoz kapcsolódó transznacionális programok, például az Interreg atlanti térségre vagy az Interreg NEXT Fekete-tengeri medencére vonatkozó programja szintén alkalmazzák a tematikus koncentrációt.

A transznacionális programok kiegészítő finanszírozásban részesülhetnek az ERFA-ból, az IPA-ból vagy az NDICI-ből.

3. Régióközi (Interreg C)

Az interregionális együttműködési ág célja a kohéziós politika hatékonyságának növelése a tapasztalatok, az innovatív megközelítések és a kapacitásépítés régiók közötti cseréjének előmozdítása révén (az európai területi együttműködési célról szóló (EU) 2021/1059 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése).

A 2021–2027-es időszakban négy régióközi együttműködési program fog működni: az interregionális együttműködési program ([interreg Europe](#)) valamint három hálózatépítési program (az [Urbact III](#), az [Interact III](#) és az [ESPON](#)), amelyek valamennyi uniós tagállamra kiterjednek. Ezek keretben biztosítanak az uniós országok regionális és helyi szervei számára a tapasztalatcseréhez.

Az [Interreg Európa](#) együttműködési program 29 ország – az EU-27, Norvégia és Svájc – hatóságainak szóló szakpolitikai tanulási program. Elősegíti a tapasztalatcserét és a bevált gyakorlatok átadását a kormányzat valamennyi szintjén működő szereplők között. A tudásmegosztás ösztönzése erősíti a kohéziós

politika hatékonyságát, és segíti a hatóságokat abban, hogy minden más területen jobb politikát dolgozzanak ki és valósítsanak meg.

Az **Interact** biztosítja a tapasztalatok, az információk és az innováció cseréjét a bevált gyakorlatok előmozdítása és az együttműködés megkönnyítése érdekében. Ezt célzott események, kiadványok és eszközök révén kívánja elérni.

Az **URBACT** segíti a városokat az új és fenntartható pragmatikus megoldások kidolgozásában, valamint a városok gazdasági, társadalmi és környezeti témáinak integrálásában.

Az **ESPON** program célja a területi dimenzió előmozdítása és fokozása a fejlesztés és az együttműködés terén azáltal, hogy bizonyítékokat, tudástranszfert és szakpolitikai tanulást biztosít a hatóságok és más szakpolitikai szereplők számára minden szinten.

4. A legkülső régiók együttműködése (Interreg D);

A legkülső régiók sajátosságait egy külön ág (D. ág) ismeri el. A D. ág segíti ezeket a régiókat a szomszédos országokkal és területekkel való leghatékonyabb és legegyszerűbb együttműködésben. A pályázati felhívások közzétehetők az ERFA és a Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI) keretében nyújtott kombinált finanszírozásra.

A D. ág négy földrajzi területet foglal magában:

- Amazónia és a Karib-térség;
- az Atlanti-óceán középső része / a Guineai-öböl (MAC);
- az Indiai-óceán;
- a Mozambik-csatorna.

Európai területi együttműködési csoportosulás

Az **európai területi együttműködési csoportosulás** (EGTC) olyan uniós jogi eszköz, amelynek célja a határokon átnyúló, transznacionális és régiók közötti együttműködés megkönnyítése és előmozdítása azáltal, hogy lehetővé teszi a tagállamok, a regionális/helyi hatóságok, az egyesületek és bármely más közintézmény számára, hogy jogi személyiséggel rendelkező együttműködési csoportosulásokat hozzanak létre. Az EGTC-hez való csatlakozás önkéntes. EGTC-tagdá válhatnak:

- a tagállamok;

- regionális vagy helyi önkormányzatok;
- szövetségek;
- egyéb közintézmények.

Az EGTC egyedülálló abban az értelemben, hogy lehetővé teszi a különböző tagállamok hatóságai számára, hogy összefogjanak és közös szolgáltatásokat nyújtsanak anélkül, hogy ehhez a nemzeti parlamenteknek előzetes nemzetközi megállapodást kellene aláírniuk és ratifikálniuk. A tagállamoknak azonban saját országukban hozzá kell járulniuk a potenciális tagok részvételéhez. Az egyezmény értelmezésére és alkalmazására annak a tagállamnak a joga alkalmazandó, amelyben az EGTC hivatalos székhelye található.

A Régiók Európai Bizottsága összeállította a meglévő EGTC-k [jegyzékét](#).

Makroregionális stratégiák

A „makroregionális stratégia” olyan integrált keret, amely az ugyanazon földrajzi területen található tagállamok és harmadik országok előtt álló közös kihívásokkal foglalkozik, és amely számára előnyös lenne a gazdasági, társadalmi és területi kohézió megvalósításához hozzájáruló megerősített együttműködés. Az Európai Tanács jóváhagyja a makroregionális stratégiákat, amelyek többek között az európai strukturális és beruházási alapokhoz kapcsolódhatnak.

A makrorégióknak nincs egységes definíciója. Általában olyan területet jelöl, amely különböző országok vagy régiók egy vagy több közös jellemzőhöz vagy kihíváshoz kapcsolódó részeit fedi le. Az EU makroregionális stratégiáinak célja, hogy hozzáadott értéket teremtsenek mind az EU, mind a nemzeti vagy regionális hatóságok, a harmadik szektor vagy a magánszektor beavatkozásaihoz, oly módon, hogy az jelentősen erősítse a makrorégió működését. Az EU makroregionális stratégiái nem támaszkodnak további finanszírozásra. E tekintetben az egyik kihívás az, hogy megtaláljuk a meglévő erőforrások, jogszabályok és struktúrák jobb felhasználásának módjait az egész régió javára.

Az EU-ban számos makrorégió található, amelyek több országhatáron átívelő, nagy területeket fednek le. Mindegyik esetében külön makroregionális stratégiát vezettek be. [A balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia](#) elfogadására 2009 októberében került sor; [a Duna régióra vonatkozó uniós stratégia](#) végrehajtása 2011 júniusában kezdődött; [az adriai- és jón-tengeri stratégiát](#) az Európai Bizottság 2012-ben fogadta el. Az [Alpok-regióra vonatkozó európai uniós stratégia](#) elfogadására 2015-ben került sor.

A **balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia** nyolc, a Balti-tenger környékén fekvő uniós tagállamot tömörít, amelyek 80 millió lakost, azaz az EU népességének közel 16%-át képviselik. Ezek a tagállamok: Észtország, Dánia, Finnország, Németország (Berlin; Brandenburg; Hamburg; Mecklenburg-Elő-Pomeránia; Schleswig-Holstein), Lettország, Litvánia, Lengyelország és Svédország. A stratégia három célkitűzés köré épül: 1. a tenger megmentése; 2. a régió összekapcsolása; és 3. a jólét növelése; A balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia számos eredményt ért el. Kulcsfontosságú eredményként összekötötte az érdekelt feleket az országok, ágazatok és szintek között. Új makroregionális hálózatok és projektek jöttek létre, a meglévők pedig intenzívebbé váltak. A stratégia hozzájárult továbbá a szakpolitikák kialakításához és fejlesztéséhez (pl. az energia, a navigáció, a környezetvédelem és az éghajlatváltozás területén), a meglévő jogszabályok jobb végrehajtásához, valamint a régióban meglévő együttműködési keretek közötti szinergiák és kiegészítő jelleg továbbfejlesztéséhez. Azáltal, hogy stratégiai keretet biztosít, legitimitást teremtett a makroregionális együttműködés számára, és növelte a makrorégió előtt álló kihívások és lehetőségek elismerését.

Az **adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia** 10 országra terjed ki: négy uniós tagállam (Horvátország, Görögország, Olaszország és Szlovénia) és hat nem uniós ország (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Észak-Macedónia, San Marino és Szerbia). Az adriai- és jón-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégia általános célkitűzése, hogy a régió vonzerejének, versenyképességének és összekapcsoltságának javítása révén előmozdítsa a gazdasági és társadalmi jólétet és növekedést a régióban. A stratégia elő fogja segíteni a Nyugat-Balkán további integrációját. Az országok célja, hogy szinergiákat teremtsenek és előmozdítsák a koordinációt az adriai- és jón-tengeri régió valamennyi területe között a következő négy tematikus területen/pilléren keresztül: fenntartható turizmus, környezetminőség, kék növekedés és a régió összekapcsolása.

A **Duna régióra vonatkozó uniós stratégia** 12 **kiemelt terület** köré csoportosított kérdések széles körével foglalkozik. Az egyes prioritási területeket két ország irányítja („prioritási területi koordinátorok”). Ezek a területek a következők: vízi mobilitás; vasúti, közúti, légi mobilitás; fenntartható energia; kultúra és turizmus; vízminőség; környezettel kapcsolatos kockázatok; biológiai sokféleség, a táj, valamint a levegő és a talaj minőségvédelme; tudásalapú társadalom; a vállalkozások versenyképessége; emberi erőforrás és képességek; intézményi kapacitás és együttműködés; valamint biztonság.

Az **Alpok-régióra vonatkozó uniós stratégia** hét országra terjed ki, köztük öt uniós tagállamra (Ausztria, Franciaország, Németország, Olaszország és Szlovénia),

valamint két nem uniós országra (Liechtenstein és Svájc), valamint 48 régióra. Négy tematikus szakpolitikai területet foglal magában. Az első a gazdasági növekedés és az innováció; célkitűzései közé tartozik a munkalehetőségekhez való méltányos hozzáférés, az Alpok-régió magas versenyképességére építve. A második tematikus terület a mobilitás és az összekapcsoltság; fő célkitűzése, hogy mindenki számára fenntartható legyen a belső és külső hozzáférés. A harmadik tematikus terület a környezetvédelem és az energiaügy; célja, hogy mindenki számára inkluzívabb környezetvédelmi keretet, valamint megújuló és megbízható jövőbeli energetikai megoldásokat mozdítson elő. A kormányzás, beleértve az intézményi kapacitást is, egy másik szakpolitikai terület, amelynek fő célja egy szilárd makroregionális irányítási modell létrehozása a régió számára (az együttműködés és a fellépések összehangolásának javítása érdekében).

Lehetséges kedvezményezettek:

- nemzeti és decentralizált közigazgatási szervek;
- regionális és helyi önkormányzati struktúrák és politikai döntéshozó szervek;
- NGO-k, civil társadalmi szervezetek, kutatóintézetek.

MEZŐGAZDASÁG, VIDÉKFEJLESZTÉS

Az uniós költségvetés jelenleg és a jövőben is a fenntarthatóság, a fenntartható mezőgazdaságba való beruházások, valamint az éghajlat-politika, a környezetvédelem, az élelmezésbiztonság és a vidékfejlesztés mozgatórugója.

A mezőgazdasági programok finanszírozása az EU általános költségvetésének részét képező két alapból történik:

- az **Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból (EMGA)**, amely elsősorban a mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen kifizetéseket és a mezőgazdasági piacok szabályozását célzó intézkedéseket finanszírozza.
- az **Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA)**, amely társfinanszírozza a tagállamok vidékfejlesztési programjait.

Az EMGA és az EMVA végrehajtása a tagállamok és az EU közötti megosztott irányítás keretében történik. Ez többek között azt jelenti, hogy nem közvetlenül a Bizottság teljesíti a kifizetéseket a támogatás kedvezményezettjei számára; ezt a feladatot a tagállamokra ruházzák.

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret (TPK – az

EU éves költségvetését szabályozó hétéves keret) első két évében a közös agrárpolitikára (KAP) vonatkozó meglévő, 2014–2020-as rendeletek továbbra is alkalmazandók, a 2020. december 23-án elfogadott **átmeneti rendeletben** foglaltaknak megfelelően. A rendelet a **KAP-stratégiai tervek** jövőbeli keretére való zökkenőmentes áttérést hivatott biztosítani.

A KAP-stratégiai terveket 2023. január 1-jétől kell végrehajtani. A stratégiai tervek nagyobb fokú rugalmasságot tesznek lehetővé a két alap között, és magukban foglalják az **európai zöld megállapodás**, különösen „**a termelőtől a fogyasztóig**” **stratégia** törekvéseit. Összességében a teljes KAP kiadások 40%-át az éghajlat-politikára fordítják.

Az új KAP rugalmasabb teljesítményen és eredményalapú megközelítésen alapul, amely figyelembe veszi a helyi körülményeket és szükségleteket, ugyanakkor növeli az EU fenntarthatósági törekvéseit. 10 célkitűzés köré épül, amelyek egyben az uniós országok KAP-stratégiai terveinek alapját is képezik.

Az elérendő célkitűzések a következők:

1. méltányos jövedelem biztosítása a mezőgazdasági termelők számára;
2. a versenyképesség javítása;
3. a mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncon belül;
4. az éghajlatváltozás elleni fellépés;
5. a környezet megóvása;
6. a tájak és a biológiai sokféleség megőrzése;
7. a generációs megújulás támogatása;
8. dinamikus vidéki területek létrehozása és fenntartása;
9. az élelmiszer-minőség és az egészség védelme;
10. a tudás és az innováció előmozdítása.

Az uniós országok az új KAP-ot **nemzeti szintű KAP-stratégiai tervvel** hajtják végre. Az **egyes tervek** az adott uniós ország sajátos szükségleteire irányuló célzott beavatkozások széles skáláját ötvözik, és kézzelfogható eredményeket hoznak az uniós szintű célkitűzésekkel kapcsolatban, miközben hozzájárulnak az európai zöld megállapodás törekvéseihez.

Az új KAP méltányosabb, környezetbarátabb, állatbarátabb és rugalmasabb.

Az új KAP most először tartalmaz majd szociális feltételeességet, ami azt jelenti, hogy a KAP kedvezményezettjeinek tiszteletben kell tartaniuk az uniós szociális

és munkajog elemeit ahhoz, hogy KAP-támogatásban részesüljenek.

Kötelező lesz a jövedelemtámogatás átcsoportosítása. A tagállamoknak legalább 10%-ot kell átcsoportosítaniuk a kistermelők javára, és stratégiai tervükben ismertetniük kell, hogy ezt miként kívánják megvalósítani. A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása a fiatal (40 évesnél fiatalabb) mezőgazdasági termelőknek nyújtott KAP-jövedelemtámogatás tekintetében a tagállami költségvetések 3%-ának megfelelő új kötelező minimumszintet fog tartalmazni. Ez magában foglalhatja a fiatal mezőgazdasági termelőknek nyújtott jövedelem-, beruházási vagy vállalkozásindítási támogatást.

A tagállamoknak ökorendszereket kell bevezetniük. Ez az új eszköz jutalmazza a mezőgazdasági termelőket az éghajlat- és környezetbarát gyakorlatok (ökológiai gazdálkodás, agroökológia, integrált növényvédelem stb.) végrehajtásáért, valamint az állatjólét javításáért. A tagállamoknak jövedelemtámogatási költségvetésük legalább 25%-át ökorendszerekre kell fordítaniuk.

A vidékfejlesztési forrásoknak legalább 35%-át olyan agrár-környezetvédelmi kötelezettségvállalásokra kell fordítani, amelyek előmozdítják a környezetvédelmi, éghajlat-politikai és állatjóléti gyakorlatokat.

Ami a feltételeességet illeti, mára ambiciózusabbak azok a minimumkövetelmények, amelyeknek a KAP-kezdményezetteknek meg kell felelniük ahhoz, hogy támogatásban részesüljenek. Például bármely mezőgazdasági üzem szántóterületének legalább 3%-át biológiai sokféleségre és nem termő elemekre szánják, lehetővé téve a mezőgazdasági termelő számára, hogy ökorendszereken keresztül támogatást kapjon annak érdekében, hogy ezt az arányt 7%-ra emelje. Minden vizes élőhely és tőzegláp védelmet kap.

A mezőgazdasági termelőknek nyújtott közvetlen jövedelemtámogatás és piaci intézkedések

Az EMGA fő célja, hogy Uniószerzőt támogassa a mezőgazdasági üzemek életképes jövedelmét és ellenálló képességét annak érdekében, hogy a közös agrárpolitika révén fokozza az élelmezésbiztonságot. Az alap célja, hogy (2022-ig) zöldítés, 2023-tól pedig ökorendszerek és feltételeesség révén hozzájáruljon az uniós környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzések teljesítéséhez. A 2023-ban hatályba lépő jövőbeli közös agrárpolitika prioritásai közé tartozik a magasabb szintű környezetvédelmi törekvések elérése, az éghajlatváltozás kezelése, valamint a természeti erőforrások és a biológiai sokféleség védelme.

A mezőgazdasági termelők jövedelmét az Európai Unió közvetlen kifizetések révén támogatja (a kifizetéseket évente biztosítják jövedelemtámogatásként, közvetlenül a mezőgazdasági termelők bankszámláira, valamint biztonsági háló biztosítása érdekében).

Az EMGA-n keresztül az uniós országoknak fel kell ajánlaniuk a következőket:

- a mezőgazdasági termelőkre vonatkozó alaptámogatási rendszer;
- a környezetbarátabbá válást ösztönző támogatások (a fenntartható gazdálkodási módszerek esetében);
- a fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott támogatás;

Az uniós tagállamok az EMGA forrásait olyan egyedi programok finanszírozására is felhasználhatják, amelyek segítik a kis- és közepes méretű mezőgazdasági üzemeket, a hátrányos természeti adottságú területek gazdálkodóit és a nehézségekkel küzdő ágazatokat.

Minden kifizetés feltétele az élelmiszer-biztonságra, a környezetvédelemre és az állatjólétre vonatkozó uniós szabályok betartása. Ezek kulcsfontosságúak a mezőgazdasági termelők vállalkozásban tartásához, mivel a mezőgazdasági jövedelmek jelentősen elmaradnak az EU átlagjövedelmétől.

Az EMGA **a mezőgazdasági piacok támogatására és stabilizálására** irányuló intézkedéseket is finanszíroz, beleértve az állami intervenciók felvásárlást; a magánraktározási támogatást; az ágazatspecifikus rendkívüli támogatási intézkedéseket; az uniós iskolagyümölcs-, iskolazöldség és iskolatejprogramot; a tájékoztató és promóciós tevékenységeket; stb. Ezek az intézkedések a mezőgazdasági piacok közös szervezésének a részét képezik, amely a KAP által előírt piaci intézkedések kerete. Új mezőgazdasági tartalék kerül bevezetésre a válságok idején hozott piaci intézkedések finanszírozására.

Vidékfejlesztés

A **vidékfejlesztés** finanszírozása részben az EMVA-ból, részben pedig nemzeti/regionális, bizonyos esetekben pedig magánforrásokból történik. 2021 óta az EMVA az európai strukturális és beruházási alapok keretébe tartozik; 2022 után teljes mértékben a KAP-stratégiai tervek keretén belül lesz;

Az EMVA fő célkitűzése a teljes mértékben fenntartható mezőgazdasági ágazatra való átállás és a dinamikus vidéki területek fejlesztésének támogatása. A közös agrárpolitika hozzájárulását finanszírozza az EU alábbi vidékfejlesztési

célkitűzéseikhez:

- a mezőgazdaság versenyképességének javítása;
- a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás és az éghajlatváltozás elleni küzdelem ösztönzése;
- a vidéki területek és közösségek kiegyensúlyozott társadalmi-gazdasági fejlődésének megvalósítása.

Az EMVA támogatást nyújt a mezőgazdasági termelőknek és a vidéki területek lakosainak a fenntarthatóság és a versenyképesség növelése érdekében, többek között a következők révén:

- a digitális és technológiai eszközök használatának fokozása;
- olyan intézkedések, amelyek célja a vidéki területek vonzerejének növelése mind az élet, mind a munkahelyteremtés szempontjából;
- az innováció és a mezőgazdasági üzemekben végzett tevékenységek diverzifikációjának támogatása;
- a falvak újjáélesztése;
- a környezet és a biológiai sokféleség védelme;
- a mezőgazdasághoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó ökoszisztémák helyreállítását, megőrzését és javítását célzó intézkedések, amelyek pozitív hatást gyakorolnak a biológiai sokféleségre, a talajra, a vízre és a levegőre.

Az uniós vidékfejlesztési politika végrehajtása az uniós tagállamok vagy régiók által kidolgozott és irányított, az Európai Bizottság által jóváhagyott nemzeti vagy regionális többéves [vidékfejlesztési programok](#) alapján történik. Minden program egyedi stratégiát határoz meg, amelynek meg kell felelnie az érintett ország/régió szükségleteinek, ugyanakkor tiszteletben kell tartania az EU vidékfejlesztési prioritásait.

A vidékfejlesztési programokat feltételesen meghosszabbították 2021-re és 2022-re. E módosítás eredményeként sok, a vidékfejlesztési programokhoz kapcsolódó projekt és program folytatódik 2025 végéig.

2023-tól kezdődően minden új vidékfejlesztési intézkedés a nemzeti [KAP stratégiai tervek](#) része lesz. Az egyes nemzeti tervek az uniós mezőgazdaságra, erdőszetre és vidéki területekre vonatkozó kulcsfontosságú társadalmi, környezeti és gazdasági célkitűzések köré épülnek majd.

Lehetséges kedvezményezettek:

- mezőgazdasági termelők és vidéki érdekelt felek;
- adminisztratív szervek;
- helyi és regionális önkormányzatok és intézmények;
- intézmények, oktatási intézmények;
- nem kormányzati szervezetek;
- vállalatok, kkv-k és egyesületek.

Kutatási és innovációs lehetőségek a mezőgazdaságban

A mezőgazdasági, élelmiszer-ipari és erdészeti innovációs projektek létrehozásában a mezőgazdaság termelékenységét és fenntarthatóságát célzó európai innovációs partnerség (EIP) által készített, a finanszírozási lehetőségekről szóló [brosúra](#) segíthet. Ez meghatározza, hogy az EMVA-tól a Horizont 2020-ig és a LIFE+-ig terjedő lehetőségek széles köre esetében „hogyan, mire és hol” van szükség.

A mezőgazdasági termelők a Horizont 2020 keretprogram élelmiszerbiztonsági, fenntartható mezőgazdasági és erdőgazdálkodási, tengerkutatási, tenger- és belvízi kutatási, valamint biogazdasági területén is részesülhetnek támogatásban. Az élelmiszerekkel és étrenddel kapcsolatos finanszírozási lehetőségek szerepelnek a Horizont program [résztevői portálján](#).

A [gazdálkodók](#) részesülhetnek a Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség (EASME) által irányított [COSME program](#) egyes intézkedéseiből. Részletes információkért lásd a „[Vállalkozás 2020](#)” cselekvési tervet.

Az EMVA az EIP révén is támogatja a tudástranszfert és az innovációt.

A gazdálkodással kapcsolatos egyéb lehetőségek

A [LEADER](#) -megközelítés területalapú, alulról felfelé építkező módszer, amely támogatást nyújt azoknak a helyi közösségeknek, amelyek maguk dolgozzák ki és hajtják végre a helyi fejlesztési stratégiákat. Ez valamennyi tagállam vidékfejlesztési programjának kötelező eleme, és az EMVA nemzeti keretösszegeinek legalább 5%-át LEADER-intézkedésekre kell fordítani.

Az [Európai Vidékfejlesztési Hálózat](#) (EVH) a jelenlegi tapasztalatokra és ismeretekre épít annak érdekében, hogy segítséget nyújtson a jövőbeli vidékfejlesztési programok megtervezésében és végrehajtásában.

A vidéki területek foglalkoztatási feltételeinek javítására az [Európai Szociális Alap](#) keretében is rendelkezésre áll finanszírozás.

EMGA-finanszírozás nyújtható többek között az iskolatej-programban, az [iskolagyümölcs-programban](#) vagy a [mezőgazdasági termékpromócióban](#) részt vevő állami szervezetek az EU-ban vagy [harmadik országokban](#).

Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz közlekedési programja

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) közlekedési programja a nagy teljesítményű, fenntartható és összekapcsolt transzeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) fejlesztésének kulcsfontosságú uniós finanszírozási eszköze, amely a kilenc törzshálózati folyosóra összpontosít. A program olyan projekteket társfinanszíroz, amelyek fokozzák a multimodalitást, javítják az infrastruktúrát, valamint előmozdítják az innovációt és az új technológiákat.

A CEF 2.0 előmozdítja az összekapcsolt és multimodális hálózatokat a vasúti, közúti, belvízi és tengeri infrastruktúra fejlesztése és korszerűsítése, valamint a biztonságos és védett mobilitás érdekében. Elsőbbséget élvez a TEN-T továbbfejlesztése, amely a hiányzó összeköttetésekre és az uniós hozzáadott értékkel rendelkező, határokon átnyúló projektekre összpontosít. A program második kiadása 2021-től 2027-ig tart.

A CEF 2.0 célkitűzései hasonlóak a CEF 1.0-éhoz, de nagyobb hangsúlyt fektetnek a következőkre:

- fenntarthatóság, dekarbonizáció és alacsonyabb kibocsátás;
- a közlekedési módok egymást kiegészítő jellege.

A fő célkitűzések a következők:

- hozzájárulás a hatékony, összekapcsolt és multimodális hálózatokra és az intelligens, interoperábilis, fenntartható, inkluzív, hozzáférhető, biztonságos és zavartalan mobilitás infrastruktúrára vonatkozó közös érdekű projektek létrehozásához;
- a TEN-T egyes részeinek a közlekedési infrastruktúra kettős felhasználásához való hozzáigazítása mind a polgári, mind a katonai mobilitás javítása érdekében.

A támogatást olyan közös érdekű projektek számára tartják fenn, amelyek célja:

- szűk keresztmetszetek felszámolása, hiányzó kapcsolatok kialakítása és különösen a határokon átnyúló szakaszok fejlesztése;
- hosszú távon fenntartható és hatékony közlekedési rendszerek létrehozása, felkészülve a jövőben várható forgalomra, és lehetővé téve valamennyi közlekedési mód dekarbonizációját;
- a közlekedési módok integrálásának és összekapcsolásának optimalizálása, valamint a közlekedési szolgáltatások átjárhatóságának javítása mellett a közlekedési infrastruktúra akadálymentességének biztosítása.

A **TEN-T rendelet javasolt felülvizsgálata** számos **újdon**ságot tartalmaz, többek között az alábbiakat:

- nagyobb sebesség a vasúti szolgáltatások esetében a TEN-T hálózaton (személyszállítási szolgáltatások esetében 160 km/óra, áru fuvarozás esetében 100 km/óra);
- vasúti áru fuvarozás esetében a határon legfeljebb 15 perces várakozási idő;
- garantált jó hajózási állapot vízgyűjtőnként a TEN-T belvízi útjain;
- az alternatív közlekedési üzemanyagokhoz szükséges elektromos és egyéb töltőinfrastruktúra TEN-T-n belüli kiépítésére vonatkozó követelmények. Ez elegendő töltési kapacitást jelentene a személygépkocsik, kisteherautók és teherautók számára a törzshálózaton

2025-ig, a kiterjesztett törzshálózat és az átfogó hálózatok esetében pedig 2030-ig mindkét irányban 60 kilométeres távolságon;

- az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájával felszerelt, biztonságos és védett parkolóhelyek biztosítása a kereskedelmi járművezetők számára;
- innovatív technológiák, például 5G használata a közlekedési infrastruktúra digitalizálásának további előmozdítása, a hatékonyság további növelése, valamint a hálózat biztonságának, védelmének és ellenálló képességének javítása érdekében;
- a TEN-T fokozott ellenálló képessége a természeti és ember okozta katasztrófákkal szemben az új projektek éghajlatváltozási rezilienciavizsgálatára vonatkozó követelmények és környezeti hatásvizsgálatok révén, valamint a balesetek vagy üzemzavarok következményeivel szemben (pl. a főhálózathoz való alternatív nyomvonal lehetővé tételével);
- a követelmény, hogy a TEN-T-n belüli kikötőkkel, repülőterekkel és vasúti terminálokkal rendelkező 424 nagyvárosnak 2025-ig fenntartható városi mobilitási tervvel kell rendelkeznie annak érdekében, hogy a mobilitással kapcsolatos intézkedéseiket (például a kibocsátásmentes mobilitás előmozdítását és a városi flotta környezetbarátabbá tételét) összehangolják egymással a TEN-T hálózat mentén;
- több átrakodási csomópont és multimodális utasterminál a városokban a multimodalitás elősegítése érdekében, különösen a személy- vagy áruszállítás utolsó mérföldje tekintetében;
- a nagy repülőterek összekapcsolása a vasúttal, valamint lehetőség szerint a nagy sebességű vasúttal;
- a tehergépjárművek vasúton történő szállításának lehetővé tétele a hálózat egészén.

A TEN-T az alábbi három lépésben valósul meg:

1. **2030-ra:** a TEN-T törzshálózat befejezése a meglévő TEN-T szabványokkal, például a teljes vasúti hálózat villamosításával és a 740 méter hosszú vonatok számára való elérhetőség lehetőségével;
2. **2040-re:** a kiterjesztett törzshálózat befejezése az új szabványoknak, például a személyvasútra vonatkozó 160 km/h minimális vonalsebességnek megfelelően. Az új szabvány, különösen a környezetbarát közlekedésre és a fokozott digitalizációra vonatkozóan, eddig az időpontig mind a törzshálózatra, mind a kibővített

törzshálózatra alkalmazandó lesz. A 2040-es mérőkö a hálózat kiépítésének felgyorsítása érdekében került hozzáadásra, hogy 2050-re az EU éghajlat-politikai törekvései elérhetővé váljanak;

3. **2050-re:** a teljes transzeurópai közlekedési hálózat befejezése, beleértve az átfogó hálózat szakaszait is.

A legtöbb közlekedési projekt esetében az uniós pénzügyi támogatás nem haladja meg a teljes elszámolható költség 30%-át. Ez az arány 50%-ra növelhető a tanulmányok, a nagyobb prioritást élvező fellépések és a kettős felhasználású polgári-védelmi intézkedések esetében, illetve 85%-ra azon projektek esetében, amelyeknél a forrásokat a Kohéziós Alapból csoportosítják át. A legkülső régiókban végzett munkák tekintetében külön 70%-os maximális társfinanszírozási arány alkalmazandó.

A közlekedési, az energia- és a digitális ágazat közötti szinergiák támogatása érdekében az ezen ágazatok közül legalább kettőben a célkitűzések elérésére irányuló intézkedések magasabb társfinanszírozási arányt kaphatnak, összhangban az ezen ágazatok közül legalább kettőre vonatkozó munkaprogrammal.

A programot az [Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség \(CINEA\)](#) hajtja végre, támogatások, közbeszerzések és pénzügyi eszközök kombinációjával. A CINEA 2021 óta az Innovációs és Hálózati Projektek Végrehajtó Ügynökség (INEA) utódszervezete.

Lehetséges kedvezményezettek:

- a szállítási ágazat képviselői;
- a kis- és középvállalkozások;
- kutatási szervezetektől;
- valamely tagállamban vagy a programhoz társult nem uniós országban alapított vagy az uniós jog alapján létrehozott köz- és magánszervezetek;
- nemzetközi szervezetek.

A közlekedéssel kapcsolatos projektekre vonatkozó pályázati felhívásokról a [CINEA honlapján](#) tájékozódhat.

Az EU kiegészítő szerepet tölt be a turisztikai politikában azzal, hogy támogatja és koordinálja a tagállami fellépéseket. A 2021 és 2027 közötti időszakra nincs külön uniós költségvetés a turizmusra vonatkozóan. A turizmust több uniós programon keresztül lehet pénzügyileg támogatni.

Az idegenforgalom Unió-szerte példátlan sokkhatást szenvedett a koronavírus-világjárvány miatt, jelentősen csökkentve a turisztikai forgalmat és ezáltal a turizmussal kapcsolatos vállalkozások bevételeit. Az Európai Bizottság intézkedéseket és javaslatokat kezdeményezett annak érdekében, hogy enyhítse a válságnak az EU idegenforgalmi ágazatára gyakorolt hatását.

Ezen a közvetlen sokkhatáson túl az idegenforgalmi ágazat a zöld és digitális átalakulásához, a versenyképességéhez, a fenntarthatóságához és a rezilienciájához kapcsolódóan más, hosszabb távú kihívásokkal is szembesül.

Számos uniós kezdeményezés és program nyújthat finanszírozást az idegenforgalomba történő beruházásokhoz. A 2021–2027-es időszakban 13 program használható fel az idegenforgalmi ágazatban közvetlen vagy megosztott irányítás keretében végrehajtott intézkedések finanszírozására, beleértve azokat is,

amelyeket a világválság hatásainak enyhítése érdekében hoztak létre.

Az **Európai Regionális Fejlesztési Alapra (ERFA) vonatkozó 2021–2027-es jogszabályi keret** egyedi szakpolitikai célkitűzést tartalmaz a fenntartható turizmussal összefüggésben. E konkrét célkitűzés mellett a fenntartható turizmus bármely más szakpolitikai célkitűzés révén is támogatható, amennyiben a beruházások hozzájárulnak a célkitűzés eléréséhez, és megfelelnek az alkalmazandó előfeltételeknek vagy követelményeknek. A tagállami hatóságok kiválasztják az operatív programok keretében finanszírozandó projekteket (és nyomon követik végrehajtásukat).

A **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz** a **nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek** keretében lehetőséget biztosít a tagállamoknak a beruházások és a reformok finanszírozására, többek között a turisztikai ágazatban is. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből rendelkezésre álló finanszírozást 2023 végéig kell lekötöni.

Az alábbiakban áttekintést nyújtunk a 2021 és 2027 közötti időszakban a turizmus számára biztosított uniós finanszírozási forrásokról és a támogatott intézkedéstípusokról a **Számvevőszék 27/2021. sz. különjelentésének** I. melléklete alapján: **A turizmusnak nyújtott uniós támogatás**.

A Bizottság közzétett egy, a **turizmus uniós finanszírozásáról szóló online útmutatót**. Az **oldal** a vonatkozó uniós programok weboldalaira mutató linkeket tartalmaz, amelyek közzéteszik az éves munkaprogramok vagy pályázati felhívások legfrissebb fejleményeit, valamint programonként a technikai részleteket. A múltban uniós forrásokból társfinanszírozott jó projektek példáira is rámutat.

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

A **nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben** meghatározott finanszírozás.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Kohéziós Alap (ERFA/KA)

ERFA: beruházások a turizmus környezeti, társadalmi-gazdasági fenntarthatóságának és rezilienciájának hosszú távú megerősítésére, az ágazat innovatív megoldásokból való tanulás révén történő átalakításával;

KA: turizmussal kapcsolatos beruházások a környezetvédelem és a transzeurópai

közlekedési hálózatok terén, különösen azokban a régiókban, ahol a gazdaság nagymértékben függ a turizmustól.

Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)

A fiatalok foglalkoztatását támogató intézkedések; a zöld és digitális átállást kísérő intézkedések a munkahelyekbe és a készségfejlesztési lehetőségekbe való beruházás ösztönzése révén.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap

A **nemzeti közös agrárpolitikai stratégiai tervekben** szereplő, turizmussal kapcsolatos beruházások.

Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA)

Turizmussal kapcsolatos projektek, például ökoturizmus, horgászturizmus, helyi gasztronómia (hal- és tengeriételkészítés-éttermek), szálláshelyek, turistautak, bújázkodás, valamint helyi partnerségek támogatása a part menti turizmusból.

LIFE program

Az idegenforgalomhoz kapcsolódó környezeti szempontból fenntartható projektek, különösen azok, amelyek energiahatékonyság vagy megújuló energia révén mérséklik a CO₂-kibocsátást; olyan projektek, amelyek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedéseket „párosítják” a turizmussal.

Horizont Európa

A fenntartható, hozzáférhető és inkluzív kulturális turizmusra vonatkozó új megközelítések, koncepciók és gyakorlatok kidolgozásának finanszírozása (2. klaszter kutatási tevékenységei).

Kreatív Európa program

Az Európa kulturális fővárosa program finanszírozása; együttműködési projektek vagy platformok, beleértve a zenei vagy előadó-művészeti fesztiválok formájában megvalósuló kulturális eseményeket is; filmfesztiválok és vásárok; városi márkáépítés a kultúrán keresztül; a fenntartható kulturális turizmus kreatív vonatkozásainak fejlesztése, a formatervezési és divattervezési ágazatok, valamint ezen ágazatok Unión kívüli népszerűsítése és képviselete.

Erasmus+

A mobilitást, a turizmusban elhelyezkedni kívánó fiatalok kompetenciafejlesztését és foglalkoztatását, a kulturális örökséggel kapcsolatos digitális készségeket, a vendéglátás elsajátítását és a turisztikai kutatást és innovációt lefedő projektek.

Igazságos Átmenet Alap

A turisztikai kkv-k finanszírozása: állóeszközökbe vagy immateriális javakba történő befektetések. A gazdasági tevékenység diverzifikációjának támogatása, új üzleti lehetőségek teremtése és a változó munkaerőpiaci viszonyokhoz való alkalmazkodás támogatása.

Digitális Európa program

Az alábbi adatterek létrehozásának finanszírozása: a kulturális örökséggel kapcsolatos közös európai adattér (az európai kulturális örökség ágazatának digitális átalakításához nyújtott támogatás) és az európai mobilitási adattér (az interoperabilitás támogatása); Az európai digitális innovációs központok hálózata: a turisztikai kkv-k támogatása digitális átalakulásuk során.

Egységes piac program

A turisztikai ágazat vállalkozásainak, különösen a kkv-k versenyképességének javítása és a piacokhoz való hozzáférésük támogatása.

InvestEU

A turizmus versenyképességének, fenntarthatóságának és értékláncainak megerősítését célzó beruházások; fenntartható, innovatív és digitális intézkedések, amelyek segíthetnek csökkenteni a turisztikai ágazat éghajlati és környezeti lábnyomát.

Lehetséges kedvezményezettek:

- a turisztikai ágazat vállalkozásai;
- kkv-k;
- regionális, helyi önkormányzatok.

Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA)

Az uniós halászati politika fő célkitűzése a tengeri erőforrások fenntartható használatának és az azokkal való fenntartható gazdálkodásnak, a reziliens kék gazdaság kialakításának, valamint az egészséges, biztonságos és fenntarthatóan kezelt óceánokra irányuló nemzetközi együttműködésnek a megkönnyítése.

Az [Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap](#) (ETHAA) – korábban az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) – hozzájárul a fenntartható halászat megvalósításához és a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzéséhez. Az alap célja:

- a halászok segítése a fenntartható halászatra való átállásban;
- a part menti közösségek támogatása gazdaságuk diverzifikálásában;

- olyan projektek finanszírozása, amelyek munkahelyeket teremtenek és javítják az életminőséget az európai partok mentén;
- a fenntartható akvakultúra fejlesztések fokozása;
- a tengerpolitika végrehajtásának megerősítése;
- a **fenntartható kék gazdaság** növekedésének ösztönzése.

A program az uniós költségvetésből **forrásokat** különít el az EU **közös halászati politikájának (KHP)**, az EU tengerpolitikájának és az EU óceánpolitikai irányítással kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalásainak támogatására. Támogatást nyújt olyan innovatív projektek kidolgozásához, amelyek biztosítják a vízi és tengeri erőforrások fenntartható felhasználását.

Az ETHAA a következő prioritásokhoz kapcsolódik:

- a fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások helyreállításának és védelmének előmozdítása;
- fenntartható akvakultúra-tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozásának és piaci értékesítésének előmozdítása, ezáltal hozzájárulva az EU élelmiszerbiztonságához;
- a fenntartható kék gazdaság létrejöttének elősegítése a part menti, szigeti és belső területeken, valamint a halászattal és akvakultúrával foglalkozó közösségek fejlesztésének előmozdítása;
- a nemzetközi óceánpolitikai irányítás erősítése, valamint a tengerek és óceánok biztonságának, védelmének, tisztaságának és fenntartható kezelésének biztosítása.

Különösen a következőket támogatja:

- a fenntartható és alacsony szén-dioxid-kibocsátású halászatra való átállás;
- a tengeri biológiai sokféleség és ökoszisztémák védelme;
- az uniós fogyasztók minőségi és egészséges tengeri eredetű élelmiszerekkel való ellátása;
- a halászati ágazat társadalmi-gazdasági vonzereje és generációs megújulása, különös tekintettel a kisüzemi part menti halászatra;
- fenntartható és versenyképes akvakultúra kialakítása, amely hozzájárul az élelmiszerbiztonsághoz;
- a készségek és a munkakörülmények javítása a halászati és akvakultúra-ágazatban;

- a part menti közösségek gazdasági és társadalmi életképessége;
- innováció a fenntartható kék gazdaságban;
- tengeri védelem a biztonságos tengeri térség felé;
- nemzetközi együttműködés az egészséges, biztonságos és fenntarthatóan kezelt óceánok érdekében.

Az ETHAA finanszírozza a halászeszközök, halászati létesítmények és gyakorlatok javítását támogató intézkedéseket; a kék gazdasági ágazat innovációját és fenntarthatóságát; az akvakultúra-létesítmények fejlesztését és az ágazat környezetbarátabbá tételét; valamint a tengeri élelmiszerforrások minőségét és fenntarthatóságát.

Az **ETHAA-rendelet** egy **negatív listát** is tartalmaz azokra a műveletekre vagy kiadásokra vonatkozóan, amelyek nem jogosultak ETHAA-támogatásra.

- halászhajó halászati kapacitását növelő tevékenységek;
- olyan berendezés beszerzése, amely növeli a halászhajó halfelderítő képességét;
- halászhajók építése, beszerzése vagy behozatala;
- halászhajók átadása harmadik országok részére vagy valamely harmadik ország lobogójára történő átlobogózása többek között oly módon, hogy közös vállalkozást hoznak létre harmadik országbeli partnerekkel;
- halászati tevékenységek ideiglenes szüneteltetése és végleges beszüntetése;
- vállalkozás tulajdonjogának átruházása, kivéve a vállalkozás fiatal halász vagy fiatal akvakultúra-termelő részére történő átruházását;
- vállalkozás tulajdonjogának átruházása;
- közvetlen állománypótlás, kivéve, ha azt valamely uniós jogi aktus állomány-visszatelepítési vagy más állományvédelmi intézkedésként kifejezetten előírja, illetve kísérleti visszatelepítés esetén;
- új kikötők vagy új árverési csarnokok építése, kivéve az új kirakodóhelyek építését;
- olyan piaci intervenciók mechanizmusok, amelyek célja a halászati vagy akvakultúra-termékek ideiglenes vagy végleges kivonása a piacról a kínálat csökkentése céljából, az árcsökkenés megelőzése vagy az árak emelése érdekében;

- halászhajók fedélzetén végrehajtott, a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában hatályos uniós jog szerinti követelményeknek való megfeleléshez szükséges beruházások;
- olyan halászhajók fedélzetén végrehajtott beruházások, amelyek a támogatási kérelem benyújtásának évét megelőző két naptári évben kevesebb, mint 60 napot töltöttek halászati tevékenységek végzésével;
- halászhajó fő- vagy segédhajtóművének cseréje vagy korszerűsítése;

A program irányítása során megosztott és közvetlen irányítási formákat egyaránt alkalmaznak. Az ETHAA költségvetésének mintegy 87%-a a nemzeti finanszírozási források mellett társfinanszíroz projektet, valamint minden tagállam részesül a teljes költségvetésből. A tagállamok kidolgozzák nemzeti operatív programjaikat, amelyekben meghatározzák, hogyan kívánják befektetni az alapokat. A Bizottság jóváhagyását követően a nemzeti hatóságok döntenek arról, hogy mely projekteket kívánják támogatni (megosztott irányítás). A költségvetés mintegy 3%-át (797 millió EUR) közvetlenül (közvetlen irányítás) az Európai Bizottság szolgálatai kezelik, vagy azt az [Európai Éghajlat-politikai Infrastrukturális és Környezetvédelmi Végrehajtó Ügynökségre \(CINEA\)](#) ruházzák át.

Annak megállapításához, hogy egy projekt jogosult-e ETHAA-támogatásra, a potenciális kedvezményezetteknek az egyes uniós országokban az operatív program irányításáért felelős [nemzeti hatóságnál](#) kell tájékozódniuk.

A tengerügyi és halászati [pályázati lehetőségek](#) a Bizottság honlapján a [hiperhivatkozásra kattintva](#) érhetők el.

A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában folyósítják.

Közösségvezérelt helyi fejlesztés (CLLD)

A közösségvezérelt helyi fejlesztés arra is feljogosítja a part menti közösségeket, hogy uniós támogatással helyi projekteket dolgozzanak ki és hajtsanak végre. A közösségvezérelt helyi fejlesztés az Európai Bizottság által használt kifejezés egy olyan megközelítés leírására, amely a hagyományos „felülről lefelé” irányuló fejlesztési politikát fordítja meg: a helyi lakosság veszi kezébe az irányítást és olyan helyi partnerséget alakít ki, amely integrált fejlesztési stratégiát dolgoz ki és hajt végre. A helyi partnerség hosszú távú finanszírozást kap az ETHAA-ból vagy más alapból, és dönt annak felhasználásáról. A jelenlegi halászati partnerségeket a Halászati és Akvakultúra-megfigyelési, -értékelési és helyi támogatási hálózat ([FAMENET](#)) támogatja. Ez a hálózat három fő területen támogatja az

érdekelte feleket az ETHA és az ETHAA végrehajtásában:

- az ETHAA és az ETHA végrehajtásának nyomon követése és értékelése;
- a közösségvezérelt helyi fejlesztés végrehajtása a halászati és akvakultúra-területeken a fenntartható kék gazdaság előmozdítása érdekében;
- az ETHA és az ETHAA eredményeinek kommunikálása írásbeli történetek és videók révén, valamint az INFORM EU hálózat támogatása.

A FAMENET rendezvényeket szervez az irányító hatóságok, szakértők és egyéb szervek számára, hogy kommunikáljanak a legfrissebb munkadokumentumokról, előmozdítsák az érdekelt felek közötti párbeszédet és kapacitásépítést, és biztosítsák, hogy valamennyi tagállam megkapja a szükséges támogatást.

Lehetséges kedvezményezettek:

- halászok;
- akvakultúrával foglalkozó gazdálkodók;
- part menti közösségek;
- civil társadalmi szervezetek;
- tengerkutatók;
- hatóságok;
- egyéb, a tengeri erőforrások kiaknázásában és az azokkal való gazdálkodásban érdekelt felek;

NEXT GENERATION EU (NGEU) A COVID UTÁNI HELYREÁLLÍTÁSRA, AZ EGÉSZSÉGÜGYRE, A FENNTARTHATÓ ÉS DIGITÁLIS ÁTÁLLÁSRA

2020-ban az Európai Unió példátlan választ adott az Európát és a világot sújtó koronavírus-válságra. Ennek középpontjában egy, folyó árakon 2,018 billió EUR (2018-as árakon 1,8 billió EUR) összegű ösztönző csomag áll. Ez az EU 2021 és 2027 közötti időszakra szóló, 1,211 billió eurót (2018-as árakon 1,074 billió EUR) kitevő hosszú távú költségvetéséből áll, amelyet 806,9 milliárd EUR (2018-as árakon 750 milliárd EUR) egészít ki a **Next Generation EU** elnevezésű ideiglenes eszköz révén, amely az EU helyreállításának motorja.

A Next Generation EU célja, hogy segítsen helyreállítani a koronavírus-világjárvány által okozott közvetlen gazdasági és társadalmi károkat, és alkalmassá tegye az EU-t a jövőre. Az eszköz hozzá fog járulni egy olyan, Covid19 utáni EU kiépítéséhez, amely zöldebb, digitálisabb, reziliensebb, és megfelel a jelenlegi és jövőbeli kihívásoknak. A Next Generation EU központi eleme a **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz**, amely összesen 723,8 milliárd EUR

értékben nyújt vissza nem térítendő támogatásokat és kölcsönöket az uniós tagállamok reformjainak és beruházásainak támogatására. A források egy részét – 338,0 milliárd eurót – vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtják. A fennmaradó összeget – 385,8 milliárd eurót – arra használják fel, hogy az EU kedvező feltételek mellett hiteleket nyújtson az egyes tagállamoknak, amelyeket e tagállamok visszafizetnek.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében rendelkezésre álló forrásokat az egyes tagállamok által az Európai Bizottsággal együttműködésben készített nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek megfelelően és az elfogadott elosztási kulcsnak megfelelően osztják el.

A Next Generation EU számos meglévő uniós programot és szakpolitikát is megerősít, az alábbiak szerint:

- a **kohéziós politikát** a kohézióért és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (**REACT-EU**) keretében, hogy segítse a világjárvány gazdasági következményeinek kezelését a helyreállítás első éveiben;
- az **Igazságos Átmenet Alapot** annak biztosítása érdekében, hogy a klímasemlegességre való átállás mindenki számára működőképes legyen;
- az **Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapot** a mezőgazdasági termelők további támogatása érdekében;
- az **InvestEU-t**, az uniós vállalkozások beruházási erőfeszítéseinek támogatása érdekében;
- a **rescEU-t**, amely annak biztosítéka, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus képes reagálni a nagyléptékű vészhelyzetekre;
- a **Horizont Európát**, hogy az EU képes legyen több kiválóságot finanszírozni a kutatás területén.

A Next Generation EU finanszírozása érdekében az EU piaci hiteleket fog felvenni. A visszafizetés hosszú távon, 2058-ig történik majd. A tagállamok államháztartásai ennek köszönhetően átmenetileg felszabadulnak a rájuk nehezedő nyomás alól, ami lehetővé teszi számukra, hogy erőfeszítéseiket a helyreállításra összpontosítsák.

Az EU hosszú távú költségvetésének és a Next Generation EU-nak több mint 50%-át a következő prioritások támogatására használják fel:

- kutatás és innováció az Európai horizonton keresztül;

- méltányos éghajlatvédelmi és digitális átállás az Igazságos Átmenet Alapon és a Digitális Európa programon keresztül;
- felkészültség, helyreállítás és reziliencia a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön, az uniós polgári védelmi mechanizmuson (rescEU) és az egészségügyi programon, uniós egészségügyi cselekvési programon keresztül.

Az EU hosszú távú költségvetésének mintegy 30%-át és a Next Generation EU-t az éghajlatváltozás elleni küzdelemre fordítják: Ezek az alapok egy olyan nagyszabású beruházási terv részét képezik, amelyet az EU a gazdaság környezetbarátabbá tétele érdekében fog bevezetni. Ötvözni fogja az uniós és a nemzeti közforrásokat, valamint a köz- és magánberuházásokat annak érdekében, hogy támogassa az EU-t a klímasemlegesség 2050-ig történő elérése felé vezető úton.

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

A 2021. február 19-én hatályba lépett **Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz** ideiglenes helyreállítási eszköz. Célja, hogy segítse az EU-t abban, hogy 2050-re elérje a klímasemlegességre vonatkozó célkitűzését, és a digitális átállás útjára állítsa, munkahelyeket teremtve és serkentve a folyamatot. A világjárvány 2020. februári kezdete óta finanszírozza a tagállamokban végrehajtott reformokat és beruházásokat, és ezt 2026. december 31-ig folytatja. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nagyléptékű pénzügyi támogatást nyújt az olyan közberuházásokhoz, amelyeket hat kulcsfontosságú területen (pillérek) megvalósuló projektekhez irányítanak: zöld átállás; digitális átállás; gazdasági kohézió, termelékenység és versenyképesség; társadalmi és területi kohézió; egészségügyi, gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia; valamint a jövő generációinak érdekeit szolgáló szakpolitikák. A támogatást vissza nem térítendő támogatás (338,0 milliárd EUR) és hitel (385,8 milliárd EUR) formájában nyújtják, folyó áron.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz támogatási komponense több kritérium alapján oszlik meg az uniós országok között. Ezek közé tartozik az egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP), a munkanélküliség szintje, a népesség és a koronavírus okozta válság hatása.

Ahhoz, hogy támogatást kaphassanak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből, az uniós országoknak helyreállítási és rezilienciaépítési terveket kell benyújtaniuk a Bizottsághoz, amelyekben kifejtik, hogyan költik el a pénzt. Ezeknek a terveknek figyelembe kell venniük az [európai szemeszter](#) keretében

azonosított kihívásokat, különösen a 2019. és 2020. évi [országspecifikus ajánlásokat](#). Továbbá a terveknek meg kell határozni az adott tagállam reform- és beruházási programját. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében finanszírozásra jogosult helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek egy átfogó és koherens csomag révén fel kell sorolniuk a reformok és a közberuházások végrehajtására irányuló intézkedéseket is, amelyek magukban foglalhatják a magánberuházások ösztönzését célzó állami rendszereket is. A Bizottság értékelni fogja ezeket a terveket, majd az Európai Tanács jóváhagyja azokat. A pénz folyósítására a tagállamok által magukra vállalt mérföldkövek és célkitűzések teljesítését követően kerül sor.

A fent említettek szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz az alábbi, hat pillérré tagolódó, uniós jelentőségű szakpolitikai területekre alkalmazandó:

1. zöld átállás;
2. digitális átállás;
3. intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés, beleértve a gazdasági kohéziót, a foglalkoztatást, a termelékenységet, a versenyképességet, a kutatást, a fejlesztést és az innovációt, valamint az erős kvv-kat magában foglaló, jól működő belső piacot;
4. társadalmi és területi kohézió;
5. egészségügy, valamint gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia, többek között a válsághelyzetekre való felkészültség és a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelése céljából;
6. a következő generációra, a gyermekekre és a fiatalokra – így például az oktatásra és a készségekre – vonatkozó szakpolitikák.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott támogatás kiegészíti az egyéb uniós programok és eszközök keretében nyújtott támogatást. A reformok és a beruházási projektek támogatásban részesülhetnek más uniós programokból és eszközökből, feltéve, hogy az ilyen támogatás nem ugyanazon költségeket fedezi.

A vissza nem térítendő támogatásokon kívül a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hitelkomponenssel is rendelkezik. 2023. december 31-ig valamely tagállam kérelmére a Bizottság az érintett tagállam számára hitelt nyújthat a tagállam helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtásához. Az egyes tagállamoknak nyújtott hitelek maximális volumenének felső határa az adott tagállam GNI-jének 6,8%-a. A források lekötésének határideje 2023 végére korlátozódik.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak mintegy 20%-át az EU digitális átalakulásába fektetik be. Ezek az alapok segíteni fogják az EU-t abban, hogy többet ruházzon be a szuper-számítástechnika, a mesterséges intelligencia, a kiberbiztonság, a fejlett digitális készségek, valamint a digitális technológiák szélesebb körű használatába a gazdaságban és a társadalomban.

Emellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzá fog járulni az éghajlati szempontok és a környezeti fenntarthatóság érvényesítéséhez olyan intézkedések támogatásával, amelyek a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési tervei teljes allokációjának legalább 37%-át teszik ki. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hozzá fog járulni a biológiai sokféleséggel kapcsolatos intézkedéseknek az uniós szakpolitikákban való általános érvényesítéséhez is. A tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveiben szereplő reformok és beruházások magukban foglalják a jelentős károkozás elkerülését célzó elvet, ami azt jelenti, hogy nem sérthetik az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseket.

A vissza nem térítendő támogatások formájában rendelkezésre álló 312,5 milliárd EUR 70%-a esetében az elosztási kulcs az egyes tagállamok népességén (az egy főre jutó GDP reciproka) és az elmúlt öt év (2015–2019) uniós átlaghoz viszonyított átlagos munkanélküliségi rátáján alapul. A fennmaradó 30% esetében a munkanélküliségi ráta (2015–2019) helyett figyelembe kell venni a reál-GDP 2020-ban megfigyelt csökkenését és a reál-GDP 2020–2021-es időszakban megfigyelt kumulatív csökkenését.

A tagállami terveknek 2026 végéig végrehajtandó, megfelelő reformokat és közberuházási projekteket kell javasolniuk. A finanszírozás három évig áll rendelkezésre (az előfinanszírozás legfeljebb 13%-a áll majd rendelkezésre a tervek jóváhagyása után). A 2020. február 1-jén és azt követően megkezdett projektek támogathatók.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz [honlapján](#) további információk találhatóak az egyes tagállamok számára nyújtott finanszírozás programozásáról és elosztásáról.

InvestEU

Az InvestEU program a 2021–2027-es időszakra vonatkozó egységes beruházástámogatási mechanizmus. A korábban az uniós költségvetéshez kapcsolódó különböző alapok és programok által támogatott belső politikák különböző uniós pénzügyi eszközeit fogja össze. Az **InvestEU** támogatja a fenntartható beruházásokat, az innovációt és a munkahelyteremtést az EU-ban. Alkalmos

arra, hogy hosszú távú finanszírozást nyújtson a vállalkozásoknak, és támogassa a mély gazdasági és társadalmi válságból való kilábalást célzó uniós szakpolitikákat. Garanciája 26,2 milliárd eurót tesz ki a többéves pénzügyi keretből és a Next Generation EU forrásaiból történő tartalékfeltöltéssel. Az ennek alapján mozgósítandó teljes beruházás becsült összege a 2021–2027-es időszakban meghaladja a 372 milliárd eurót. Az eszköz az Európai Stratégiai Beruházási Alapot és 13 másik uniós pénzügyi eszközt fog össze egy helyen.

Az InvestEU-t úgy alakították ki, hogy az minden tagállam számára előnyös legyen, függetlenül azok méretétől vagy pénzügyi piacának fejlődésétől. Nemzeti keretek nincsenek, mivel ez egy piaci alapú és keresletvezérelt eszköz. A tagállamok összegeket rendelhetnek a megosztott irányítás alá tartozó alapokból és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből az InvestEU-hoz. Az InvestEU a következő [szakpolitikai területeket](#) támogatja:

Energetikai ágazat:

- a tiszta és fenntartható megújuló energiaforrások, valamint biztonságos és fenntartható, kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású energiaforrások és megoldások előállításának, kínálatának és felhasználásának bővítése;
- energiahatékonyság és energiamegtakarítás (a kereslet csökkentésére összpontosítva a keresletoldali szabályozás és az épületek felújítása révén);
- a fenntartható energetikai infrastruktúra, különösen a tárolási technológiák, a villamosenergia-hálózatok tagállamok közötti összekapcsolása és az intelligens energiahálózatok fejlesztése, intelligenssé tétele és korszerűsítése, úgy az átviteli, mint az elosztói szinteken;
- innovatív, kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású hőellátó rendszerek fejlesztése, valamint kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés;
- megújuló/szén-dioxid-mentes forrásokból és más biztonságos és fenntartható, kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású forrásokból fenntartható szintetikus üzemanyagok, bioüzemanyagok, biomassza és alternatív üzemanyagok előállítása és rendelkezésre bocsátása, beleértve valamennyi közlekedési mód üzemanyagait;
- szén-dioxid-leválasztási és szén-dioxid-tárolási infrastruktúra az ipari folyamatokban, a bioenergia-erőművekben és a gyártó létesítményekben, az energiaátállítás támogatása érdekében;

- kritikus fizikai vagy virtuális infrastruktúra, beleértve a kritikusként azonosított infrastrukturális elemeket, valamint az ilyen kritikus infrastruktúra használatához, továbbá a kritikus infrastruktúra üzemeltetéséhez és karbantartásához szükséges árúk és szolgáltatások nyújtásához fontos földterületeket és ingatlanokat.

Fenntarthatóság:

- a transeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) infrastruktúrájának fejlesztését támogató projektek, beleértve az infrastruktúra karbantartását és biztonságát, a TEN-T városi csomópontjait, a tengeri és belvízi kikötőket, a repülőtereket, a multimodális terminálokat és az ilyen multimodális terminálok TEN-T-tel való összekapcsolását;
- intelligens és fenntartható városi mobilitási projektek, amelyek az alacsony kibocsátású városi közlekedési módokat célozzák, beleértve a belvízi hajózási megoldásokat és az innovatív mobilitási megoldásokat, a megkülönböztetésmentes hozzáférhetőséget, a levegőszennyezés és a zaj csökkentését, az energiafogyasztást, az intelligens városok hálózatait, a karbantartást és a biztonság növelését;
- vasúti infrastruktúra, egyéb vasúti projektek, belvízi utakhoz kapcsolódó infrastruktúra, tömeges árutovábbítási projektek és tengeri kikötők, valamint tengeri gyorsforgalmi utak;
- a meglévő közlekedési infrastruktúra – többek között a TEN-T hálózat autópályái – karbantartására vagy korszerűsítésére irányuló projektek, amennyiben ezek a közúti közlekedésbiztonság fejlesztése, fenntartása vagy javítása, az ITS-szolgáltatások fejlesztése vagy az infrastruktúra integritásának és az infrastruktúrára vonatkozó normáknak való megfelelésnek a garantálása, továbbá biztonságos parkolóhelyek és létesítmények kialakítása, valamint az elektromos és az alternatívüzemanyag-töltőállomások biztosítása érdekében szükségesek;

Környezetvédelem:

- víz, beleértve az ivóvízellátást és a víziközmű-szolgáltatást, valamint a hálózatok hatékonyságát, a szivárgások csökkentését, a szennyvíz összegyűjtését és tisztítását szolgáló infrastruktúrát, a part menti infrastruktúrákat és más, vízzel kapcsolatos zöld infrastruktúrákat;
- hulladékgazdálkodási infrastruktúra;

- projektek és vállalkozások a környezeti erőforrás-gazdálkodás és a fenntartható technológiák területein;
- az ökoszisztémák és szolgáltatásaik megerősítése és helyreállítása, többek között a természet és a biológiai sokféleség zöld és kék infrastrukturális projektek révén megvalósuló javításán keresztül;
- fenntartható város-, vidék- és part menti fejlesztés;
- éghajlatváltozással kapcsolatos fellépések, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, beleértve a katasztrófák kockázatának csökkentését;
- körforgásos gazdaságot végrehajtó projektek és vállalkozások, amelyek az erőforrás-hatékonysági szempontokat integrálják a termelésbe és a termékéletről a kockázatkezelésbe, beleértve az elsődleges és másodlagos nyersanyagok fenntartható kínálatát;
- az energiaintenzív ágazatok dekarbonizációja és kibocsátásának jelentős csökkentése, beleértve az innovatív alacsony kibocsátású technológiák szemléltetését és bevezetését;
- a szén és az olaj felhasználásának fokozatos megszüntetése révén az energiatermelési és -forgalmazási lánc dekarbonizációja;
- a fenntartható kulturális örökség előmozdítására irányuló projektek.

Kutatás, innováció és digitalizáció:

- kutatási, termékfejlesztési és innovációs tevékenységek;
- a fizikai vagy virtuális digitális konnektivitási infrastruktúra fejlesztése, különösen a nagyon nagy kapacitású digitális hálózatok telepítését vagy az 5G kapcsolatokat támogató, vagy a digitális konnektivitást és a hozzáférést – különösen a vidéki térségek és a periférikus régiók esetében – javító projektek révén;
- kutatási és innovációs projektek, amelyek hozzájárulnak a Horizont Európa célkitűzéseéhez, beleértve a kutatási infrastruktúrát és a tudományos körök támogatását;
- vállalati projektek, ideértve a képzést, valamint a klaszterek és üzleti hálózatok kialakításának előmozdítását;
- a technológiák és kutatási eredmények piaci átadása, támogatva a piaci támogatókat és a vállalkozások közötti együttműködést;

- innovatív megoldások demonstrációja és bevezetése, valamint az innovatív vállalkozások felfuttatásának és az uniós ipar digitalizálásának támogatása;
- kutatás a kulcsfontosságú alaptechnológiák és ipari alkalmazásaik területén, beleértve az új és fejlett anyagokat is;
- új, hatékony és hozzáférhető gyógyászati termékek, beleértve gyógyszerek, orvostechnikai eszközök, diagnosztika és fejlett terápiás gyógyszerkészítmények és új antimikrobiális szerek, továbbá az olyan innovatív fejlesztési eljárások kutatását, fejlesztését, innovációját és gyártását, amelyek során nem alkalmaznak állatkísérleteket;
- a Digitális Európa program célkitűzéseire hozzájáruló digitális technológiák és szolgáltatások – többek között a média, az online szolgáltatási platformok és a biztonságos digitális kommunikáció – fejlesztése, bevezetése és továbbfejlesztése.

Kis- és középvállalkozások:

- pénzügyi támogatás a legfeljebb 499 alkalmazottat foglalkoztató szervezetek számára, különös hangsúlyt helyezve a kkv-kra és a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokra;
- magában foglalja elsősorban a kkv-k, köztük az innovatív, valamint a kulturális és a kreatív ágazatokban működő vállalkozások, továbbá a kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatok finanszírozáshoz jutását és a finanszírozás rendelkezésre állását;
- különösen a finanszírozáshoz való hozzáférés terén nehézségekkel küzdő vállalkozások támogatása: induló vállalkozások, fiatalabb és kisebb vállalkozások, magasabb vélt kockázattal rendelkező és (elegendő) biztosítékkal nem rendelkező vállalkozások, valamint innovatív vállalkozások;

Szociális beruházás és készségek:

- mikrofinanszírozás;
- a szociális vállalkozások finanszírozása és a szociális gazdaság;
- a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos készségek, oktatás, képzés és kapcsolódó szolgáltatások előmozdítását célzó intézkedések;
- szociális infrastruktúra (beleértve az egészségügyi és oktatási infrastruktúrát, valamint a szociális és diákszállásokat);

- szociális innováció, beleértve a szociális hatást, a szociális hatású beruházásokat és az eredményorientált szociális közbeszerzést;
- az egészségügyet és a tartós ápolás-gondozást
- a befogadást és hozzáférhetőséget,
- a társadalmi célú kulturális és kreatív tevékenységeket;
- a kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek, többek között a harmadik országbeli állampolgárok integrációja.

Az egyéb területek, amelyekre a finanszírozás irányulhat, többek között a következők:

- kulturális és kreatív ágazatok, kulturális örökség, az ipari területek (beleértve a szennyezett területeket is) rehabilitációja és az ilyen helyszínek fenntartható hasznosítás céljából történő helyreállítása;
- média, az audiovizuális ágazat, az újságírás és a sajtó, különösen az új technológiák fejlesztése, a digitális technológiák használata és a szellemi tulajdonjogok technológiai kezelése révén;
- idegenforgalom;
- fenntartható mezőgazdaság, erdészet, halászat, akvakultúra és a tágabb értelemben vett fenntartható biogazdaság egyéb területei;
- szociális beruházások, beleértve a szociális jogok európai pillérének végrehajtását támogató beruházásokat is;
- a védelmi ipar fejlesztése az EU stratégiai autonómiájához való hozzájárulás érdekében, különös tekintettel az űragazatnak az európai űrstratégia célkitűzéseivel összhangban történő fejlesztésére;
- tengerek és óceánok, a kék gazdaság területén megvalósuló projektek és vállalkozások, valamint a fenntartható kék gazdaság pénzügyi alapelvei fejlesztése révén, különösen a tengerészeti vállalkozások és ipar, a megújuló tengeri energia és a körforgásos gazdaság révén.

Valamennyi terület stratégiai beruházásokat foglalhat magában, beleértve a közös európai érdeket szolgáló jelentős projekteket is, olyan végső kedvezményezett támogatására, amelyek tevékenysége az EU számára stratégiai jelentőséggel bír, különös tekintettel a zöld és digitális átállásra, a fokozott rezilienciára és a stratégiai értékláncok megerősítésére.

Ahhoz, hogy az InvestEU-finanszírozásból részesülhessenek, a potenciális projekteknek az alábbiaknak kell megfelelniük:

- a piaci vagy beruházási hiányosságok kezelése és gazdasági életképesség;
- uniós támogatás szükségessége az induláshoz;
- multiplikátorhatás elérése és lehetőség szerint magánbefektetések bevonása;
- az uniós szakpolitikai célkitűzések megvalósításának segítése.

Az InvestEU-rendeleten belül a finanszírozási és beruházási műveletekre jogosult szakpolitikai területeket a [II. melléklet](#) tartalmazza. Ugyanezen rendelet V. melléklete említést tesz a finanszírozásból kizárt különböző tevékenységekről. Emellett az InvestEU program egy olyan célzott programról is rendelkezik, amelynek célja, hogy az Igazságos Átmenet Alapot és a közszektor-hitelezési eszközt kiegészítő, a zöld átállás társadalmi-gazdasági következményei által leginkább érintett területek javát szolgáló további beruházásokat generáljon.

Az InvestEU program keretében rendelkezésre álló garanciát kiválasztott pénzügyi partnereken (végrehajtó partnereken) keresztül hajtják végre. A fő partner az EBB csoport, amely az uniós garancia 75%-ának végrehajtásáért felel majd. Az uniós garancia most először a nemzeti fejlesztési bankok és a nemzetközi pénzügyi intézmények előtt is nyitva áll.

Az InvestEU-t két további elem egészíti ki:

Az [InvestEU tanácsadó központ](#) a projektek előkészítéséhez, kidolgozásához, strukturálásához és végrehajtásához és a kapacitásépítéshez nyújt technikai segítséget és támogatást. Az InvestEU tanácsadó központ kiegészíti az InvestEU Alapot azáltal, hogy támogatja a beruházási projektek azonosítását, előkészítését és kidolgozását szerte az Európai Unióban. Az InvestEU tanácsadó központtal – az EU online kapcsolatteremtési eszközeivel – együtt a cél az EU beruházási és üzleti környezetének megerősítése. Az InvestEU tanácsadó központ összekapcsolja a projektgazdákat és a közvetítőket a tanácsadó partnerekkel, akik közvetlenül együttműködnek annak érdekében, hogy segítsék a projekteket a finanszírozási szakasz elérésében. Ez a központi belépési pont a központi irányítású uniós beruházási alapokkal kapcsolatos tanácsadási támogatást és technikai segítségnyújtást kereső projektgazdák és közvetítők számára.

Az [InvestEU Portál](#) könnyen hozzáférhető és felhasználóbarát adatbázis biztosításával összehozza a befektetőket és a projektgazdákat. Az InvestEU Portál lehetővé teszi a projektgazdák számára, hogy olyan beruházókat érjenek el, akiket esetleg más módon nem tudnának. A projektgazdák számára több lehetőséget biztosít projektjeik finanszírozására.

Lehetséges kedvezményezettek:

- nagyvállalatok;
- befektetők;
- kkv-k.

Technikai Támogatási Eszköz

A **Technikai Támogatási Eszköz** fő célkitűzése az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának előmozdítása a gazdasági és társadalmi helyreállítás, reziliencia, valamint a felfelé irányuló gazdasági és társadalmi konvergencia eléréséhez szükséges reformok végrehajtására irányuló tagállami erőfeszítések támogatása révén. Az eszköz segíti a nemzeti hatóságokat a reformok megtervezésére, kidolgozására és végrehajtására, valamint a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervek elkészítésére, módosítására, végrehajtására és felülvizsgálatára irányuló kapacitásaink javításában.

Az eszköz testre szabott szakértelmet biztosít annak érdekében, hogy támogassa a hatóságokat a reformok megtervezésére és végrehajtására irányuló erőfeszítéseikben számos szakpolitikai területen. Ide tartoznak a kormányzással és a közigazgatással, az adóigazgatással és az államháztartási gazdálkodással, a fenntartható növekedéssel és az üzleti környezettel, a munkaerőpiaccal, az oktatással, az egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, a pénzügyi szektorral és a finanszírozáshoz való hozzáféréssel kapcsolatos területek. Külön hangsúlyt kapnak a zöld és a digitális átállást elősegítő intézkedések.

A technikai támogatásban részesülni kívánó uniós tagállamoknak minden év október 31-ig kérelmet kell benyújtaniuk a Bizottsághoz, nemzeti koordináló hatóságukon keresztül. A Bizottság elemzi ezeket a kérelmeket, és a nemzeti koordináló hatóságokkal együtt értékeli az országok sajátos szükségleteit, valamint a reformok megtervezésének és végrehajtásának támogatására vonatkozó lehetőségeket.

A támogatást közvetlenül a Bizottság belső szakértői vagy más szolgáltatók nyújthatják, például:

- az uniós tagállamok közigazgatási szakértői (TAIEX);
- a nemzetközi szervezetek;
- magánvállalatok és tanácsadással foglalkozó irodák;
- a magánszektor egyéni szakértői.

Az eszközt közvetlenül az Európai Bizottság, közvetve pedig nemzetközi szervezetek és más, különböző feladatok ellátásával megbízott szervek irányítják. A forrásokat vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

- a tagállamok hatóságai.

FOGLALKOZTATÁS, SZOCIÁLIS ÜGYEK ÉS TÁRSADALMI BEFOGADÁS

Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)

Az **ESZA+** az EU **fő eszköze az emberekbe történő befektetéshez**, amelynek célja egy szociálisabb és befogadóbb EU kiépítése. Az ESZA+ jelentős mértékben hozzájárul az EU foglalkoztatási, szociális, oktatási és készségfejlesztési politikáihoz, beleértve az e területeken végrehajtott strukturális reformokat is. Az alap emellett az EU koronavírus-világjárvány utáni társadalmi-gazdasági helyreállításának egyik sarokköve.

A 2021–2027-es időszakban az egyszerűsítés érdekében az ESZA-t, az **ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezést (IFK)**, a **leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapot (FEAD)** és a közvetlenül irányított **foglalkoztatás és szociális innováció európai uniós programját (EaSI)** egy alapba, az ESZA+-ba vonták össze. Az ESZA+ célja, hogy a **szociális jogok európai pillérében** meghatározott elvekkel összhangban **magas foglalkoztatási szinteket**, méltányos

szociális védelmet, valamint **képzett és reziliens munkaerőt** biztosítson a munka jövőbeli világához. Az alap a munkahelyekbe, készségekbe és szolgáltatásokba történő beruházások ösztönzésével támogatja az EU válságból való zöld, digitális és reziliens kilábalását.

Az ESZA+ fő célkitűzései

Az **ESZA+** a következőket támogatja:

1. szociális innováció;
2. a fiatalokba való beruházások annak érdekében, hogy segítsék őket a képzés megszerzésében és a minőségi munkahely megszerzésében, valamint az oktatásuk javításában;
3. képzés és egész életen át tartó tanulás;
4. a kapacitásépítésbe és a transznacionális/határokon átnyúló együttműködésbe való beruházások, a tisztességes munkakörülmények megerősítése érdekében;
5. az egyenlő munkaerőpiaci lehetőségek előmozdítása és a munkaerő mobilitásának fokozása;
6. a gyermekszegénység elleni küzdelem és a társadalom azon legkiszolgáltatottabb csoportjainak támogatása, akik elveszítik munkahelyüket, és akiknek jövedelmük csökken;
7. élelmiszer és alapvető anyagi támogatás biztosítása a leginkább rászorulóknak számára.

A tagállamok az ESZA+-t a **koronavírus-világjárvány** okozta társadalmi-gazdasági válság kezelésére használják fel. A **tematikus koncentrációk** keretében a forrásokat a következő területekre kell összpontosítani:

- **társadalmi egyenlőtlenségek és szegénység:** A tagállamoknak ESZA+ forrásaik legalább 25%-át a társadalmi befogadás előmozdítására kell fordítaniuk. Emellett a **leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap** is beépült az ESZA+-ba, hogy élelmiszert és alapvető anyagi támogatást nyújtson. A tagállamoknak ESZA+ forrásaik legalább 3%-át a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alaphoz kapcsolódó tevékenységekre kell fordítaniuk.
- **a fiatalok munkanélkülisége:** Minden tagállamnak megfelelő összeget kell elkülönítenie ESZA+ forrásaiból a fiatalok foglalkoztatását támogató célzott intézkedésekre és strukturális reformokra. A nem foglalkoztatott,

oktatásban és képzésben nem részesülő 15 és 29 év közötti fiatalok (NEET-fiatalok) uniós átlagát meghaladó tagállamoknak a 2017–2019 közötti időszakban ESZA+ forrásaik legalább 12,5%-át az ifjúságra kell fordítaniuk. A **megerősített ifjúsági garancia** keretében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a 30 év alatti fiatalok az iskola elhagyását vagy munkanélkülivé válásukat követő négy hónapon belül színvonalas állásajánlatot kapjanak, illetve továbbképzésben, tanulószerveződéses gyakorlati képzésben vagy gyakornoki képzésben részesüljenek.

- **a gyermekszegénység:** Az ESZA+ előírja a gyermekszegénység által leginkább érintett tagállamok számára, hogy ESZA+ forrásaik legalább 5%-át a szegénység csökkentését célzó intézkedések végrehajtására fordítsák. Az összes többi tagállamnak megfelelő összeget kell elkülönítenie erre a célra;
- **a szociális partnerek és a civil társadalom kapacitása:** Minden tagállamnak megfelelő összeget kell elkülönítenie a szociális partnerek és a civil társadalom kapacitásépítésére. Az e területen az európai szemeszter országspecifikus ajánlásával rendelkező tagállamoknak a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+ forrásaik legalább 0,25%-át erre a célra kell fordítaniuk.

Lehetséges kedvezményezettek:

- munkavállalói és munkáltatói szervezetek, valamint a munkavállalóknak képzést és támogatást nyújtó szervezetek;
- NGO-k és jótékonyági szervezetek, társadalmi jellegű alapítványok és szervezetek;
- kormányzati, önkormányzati és regionális hatóságok;
- vállalatok és egyesületek;
- uniós polgárok, fiatalok és gyermekek, kiszolgáltatott csoportokba tartozók.

A végrehajtás módjai

ESZA+ partnerségben

Az ESZA+ forrásai többnyire a tagállamokon és a régiókon keresztül érhetőek el. A támogatást megosztott irányítás keretében (az Európai Bizottság és a nemzeti hatóságok közösen) és közvetett irányítás keretében, partnerszervezetek vagy

más hatóságok hajtják végre. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzések és pénzügyi eszközök formájában folyósítják.

A projekt ESZA+ finanszírozása iránt érdeklődő szervezeteknek és magánszemélyeknek fel kell venniük a kapcsolatot országuk vagy régiójuk ESZA+ irányító hatóságával. Az ESZA+ nemzeti és regionális honlapjai, valamint a helyi foglalkoztatási szolgálatok szintén jó információforrást jelentenek az ESZA+ által javasolt lehetőségekre vonatkozóan.

Néhány példa **a finanszírozásra jogosult projekt típusokra**:

- az emberekbe való befektetést célzó tanulmányok, fellépések és képzések;
- munkahelyteremtés és -védelem;
- a társadalmi befogadás előmozdítása;
- a szegénység elleni küzdelem,
- a digitális és a zöld átálláshoz szükséges készségek fejlesztése;
- a fiatalokba való beruházás;
- a gyermekszegénység kezelése;
- élelmiszerek beszerzése és elosztása;
- alapvető anyagi támogatás nyújtása a leginkább rászorulóknak számára.

ESZA+ közvetlen irányítás (Foglalkoztatás és szociális innováció – EaSI-ág)

Az **EaSI-ág** a korábbi EaSI programra épül, és továbbra is a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalra és szociális kísérletekre, a foglalkoztatási mobilitás támogatására, valamint a korábbi **mikrofinanszírozás és szociális vállalkozás** területéhez kapcsolódó, nem pénzügyi eszközökkel kapcsolatos tevékenységekre összpontosít. Az ESZA+ részeként az EaSI-ág ugyanazokat a szakpolitikai célkitűzéseket követi, mint az ESZA+, amelynek fő kerete **a szociális jogok európai pillére**.

Az EaSI a következő fő szakpolitikai prioritásokra összpontosít:

- foglalkoztatás és készségek;
- munkaerőpiacok és munkaerő mobilitás;
- szociális védelem és aktív társadalmi befogadás;
- munkakörülmények.

Az EaSI támogatja az elemzési tevékenységeket (felmérések, tanulmányok, statisztikai adatok, módszertanok, osztályozások, mikroszimulációk, mutatók, az

uniós szintű megfigyelőközpontok és referenciaértékek támogatása) a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal előmozdítása érdekében a foglalkoztatás és a szociálpolitika területén. Az EaSI révén az érdekelt felek hálózatépítési és kapacitásépítési tevékenységeket valósíthatnak meg.

A munkaerőpiaci hiányosságok ellensúlyozása és az integrált uniós munkaerőpiac kialakítása érdekében határokon átnyúló partnerségeket és szolgáltatókat finanszíroz a határrégiókban, valamint az egész EU-ra kiterjedő célzott munkaerő-mobilitási programokat annak érdekében, hogy betöltse az üres álláshelyeket ott, ahol munkaerőpiaci egyensúlyhiányt állapítottak meg.

A kommunikációs és terjesztési tevékenységek szintén kulcsfontosságú részét képezik a programnak, nevezetesen az egymástól való tanulás a gyakorlatok cseréje, az innovatív megközelítések, a szakértői értékelések és az összehasonlító teljesítményértékelés, valamint a jelentések, tájékoztató anyagok és médiatudósítások révén.

Az ESZA+ EaSI ága keretében a projekteket a „[Projektek és eredmények](#)” részben hirdetik, az [ESZA+ EaSI oldalán](#), a „[Finanszírozás és pályázat](#)” portálon.

ESZA Szociális innováció és transznacionális együttműködés+

Az [ESZA szociális innováció+](#) kezdeményezésének célja, hogy a mai társadalmi kihívásokra reagálva megkönnyítse az innovatív megoldások átadását és/vagy bővítését. A transznacionális együttműködés támogatása révén a kezdeményezés célja, hogy Uniószerthe kiterjessze a bevált gyakorlatokat többek között a foglalkoztatás, az oktatás, a készségek és a társadalmi befogadás területén. Irányítása közvetett irányítással történik. A részvételi szándék kifejezésére való felhívást követően a litván [Európai Szociális Alap Ügynökségét \(ESZA\)](#) választották ki a kezdeményezés 2021 és 2027 közötti közvetett irányításának kezelésére. A kezdeményezés keretében végzett első tevékenységek 2022 második felében kezdődtek meg, az ESZA adminisztratív szerepének hivatalossá tételét követően.

A kezdeményezés végrehajtása két munkafolyamaton keresztül történik:

- **Szociális innovációs támogatási rendszer:** A kezdeményezés uniós szintű pályázati felhívásokat fog közzétenni. Ezek célja olyan transznacionális projektek támogatása lesz, amelyek megkönnyítik a szociális innovációk átadását és/vagy bővítését. Ez több intézkedéstípus is magában foglal. Egyes projektek kipróbált megközelítéseket fognak kidolgozni és validálni, mások pedig a jóváhagyott modellek Uniószerthe történő bevezetését segítik, megint mások a szociális innovációt támogató szervezeteket segítik kapacitásaik javításában.

- **Európai szociális innovációs kompetenciaközpont:** E kezdeményezés részeként létrehozták az európai szociális innovációs kompetenciaközpontot. A központ kölcsönös tanulási, kapacitásépítési és hálózatépítési tevékenységeket kínál az ESZA+ irányító hatóságai és más érdekelt felek számára. Összegyűjti, értékeli, fejleszti, validálja és terjeszti a szociális innovációhoz szükséges megfelelő eszközöket és módszereket, amelyek egyike az európai szociális innovációs adatbázis lesz. A központ szorosan együttműködik a [nemzeti szociális innovációs kompetenciaközpontokkal](#), és folytatja a gyakorlati közösségek (olyan online csoportok, ahol a felnőttoktatási ágazat hasonló érdeklődésű tagjai találkozhatnak) munkáját a foglalkoztatás, az oktatás és a készségek, a társadalmi befogadás és a szociális innováció terén.

Egyéb eszközök

Egységes piac program

Az [Egységes piac program](#) az EU azon finanszírozási programja, amelynek célja, hogy segítse az egységes piac teljes potenciáljának kiaknázását, és biztosítsa az EU koronavírus-világjárványból való kilábalását. Az Egységes piac program a [COSME program](#) utódja. Különböző formában támogatja a vállalkozásokat, különösen a kkv-kat versenyképességük és fenntarthatóságuk fokozása érdekében.

A rendelet mindenekelőtt:

- elősegíti a piacokhoz való hozzáférést;
- előmozdítja a vállalkozói szellemet és a vállalkozói készségek elsajátítását;
- előmozdítja az ipar korszerűsítését, valamint a globális és társadalmi kihívások kezelését.

Mindenfajta információ – beleértve a vonatkozó jogszabályokat és részvételi szabályokat, a pályázatok mintáit, az értékeléseket és a projektjelentéseket – elérhető a [finanszírozási és pályázati portálon](#).

Progress mikrofinanszírozási eszköz

Az [európai Progress mikrofinanszírozási eszköz](#) 25 000 EUR alatti hiteleket kínál kisvállalkozás indítására vagy fejlesztésére. Végrehajtása az [EaSI programon](#)

keresztül történik. Az EaSI program nem közvetlenül finanszírozza a vállalkozókat, hanem lehetővé teszi az EU-ban **kiválasztott mikrohitel-szolgáltatók** számára, hogy garanciák kibocsátásával növeljék a hitelezést, és ezáltal megosszák a szolgáltatók potenciális veszteségkockázatát. Emellett az Európai Bizottság támogatást nyújt az alábbi kiválasztott mikrohitel-szolgáltatók kapacitásépítéséhez is: magán- vagy állami bankok, nem banki mikrofinanszírozási intézmények és nonprofit mikrohitel-szolgáltatók. A vállalkozóknak nyújtott mikrohitel feltételei – összeg, futamidő, kamatlábak és díjak, a hitelhez jutás határideje – az adott mikrohitelvezetőtől függenek.

Lehetséges kedvezményezettek:

- önálló vállalkozók;
- mikrovállalkozások (kevesebb mint tíz alkalmazott), különösen szociális vállalkozások fejlesztői;
- munkanélküli személyek;
- azok a személyek, akik átmenetileg nem voltak jelen a munkaerőpiacon;
- olyan hátrányos helyzetű személyek, akik nehezen jutnak hagyományos hitelhez.

Az elbocsátott személyek támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA)

Az **elbocsátott munkavállalók támogatását szolgáló Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA)** egy speciális uniós eszköz, amely kifejezi az EU szolidaritását a szerkezetátalakítás miatt elbocsátott uniós munkavállalókkal vagy önfoglalkoztatókkal, és készségeik és foglalkoztathatóságuk javítása révén segíti őket abban, hogy új munkahelyet találjanak. Ily módon az EGAA hozzájárul egy dinamikusabb és versenyképesebb uniós gazdaság megteremtéséhez. Az EGAA az alacsony képzettségű és hátrányos helyzetű álláskeresőket is segíti az új munkaerőpiaci kihívások kezelésében.

Általános szabályként az EGAA akkor aktiválható, ha egyetlen vállalat (beleértve annak beszállítóit és felhasználói termelőit), ugyanazon régió különböző ágazataiban, illetve egy vagy több szomszédos régióban egy adott ágazatban működő vállalat több mint 200 munkavállalót bocsát el. Azok, akik a koronavírus-válság, a digitalizáció, az automatizálás, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás vagy más változások miatt veszítik el munkahelyüket, támogatásra jogosultak, függetlenül attól, hogy mi okozta a munkahely elhagyását. Az EGAA

60–85%-át finanszírozhatja azon projektek költségeinek, amelyek célja, hogy segítsék az elbocsátott munkavállalókat abban, hogy új munkahelyet találjanak vagy saját vállalkozást alapítsanak. A nemzeti vagy regionális hatóságok hajtják végre és kezelik az EGAA-beavatkozásokat. Minden egyes projekt két évig tart.

Az EGAA – a munkaerőpiaci segítségnyújtási szolgáltatásokat kiegészítve – munkanélküliek részére biztosított személyre szabott intézkedéseket támogat. Az elbocsátások által érintett azon magánszemélyeknek, képviseleti szervezeteknek vagy munkáltatóknak, akik biztosítani kívánják, hogy az elbocsátott munkavállalók EGAA-támogatásban részesüljenek, kapcsolatba kell lépniük [tagállamuk EGAA-kapcsolattartójával](#).

Az EGAA olyan intézkedéseket társfinanszírozhat mint például:

- álláskereséshez nyújtott segítség;
- a pályorientációs tanácsadás;
- képzés, szakképzés és átképzés;
- mentorálás és coaching;
- vállalkozás és munkahelyteremtés.

A fentiekén túlmenően az alap képzési, megélhetési, illetve más hasonló támogatást nyújthat, ideértve a gondozóknak nyújtott juttatásokat, a mobilitási és áttelepülési támogatásokat, valamint a munkáltatóknak nyújtott munkaerő-felvételi ösztönzőket.

Az EGAA **nem** biztosít társfinanszírozást szociális védelmi intézkedések céljára, így pl. öregségi nyugdíjak és munkanélküli ellátások finanszírozására.

Lehetséges kedvezményezettek:

- elbocsátott egyéni munkavállalók;
- az elbocsátott önálló vállalkozók, ideiglenes és határozott időre alkalmazott munkavállalók;
- alacsony képzettségű és hátrányos helyzetű állás keresők.

Az EGAA **nem** nyújt támogatást a vállalkozásoknak az üzleti tevékenység folytatásához, a modernizáláshoz vagy a szerkezetátalakításhoz.

A beavatkozási kritériumokra, a támogatható kedvezményezettekre és az intézkedésekre vonatkozó szabályokat az [EGAA-rendelet](#) határozza meg. Az EGAA jelentősen eltér az uniós strukturális és beruházási alapoktól, mivel egyszeri, időben korlátozott egyéni támogatást nyújt a munkavállalóknak.

Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA)

A **Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA)** célja a nemzeti kapacitások növelése és a migrációkezelési eljárások javítása, valamint a tagállamok közötti szolidaritás és felelősségmegosztás fokozása, különösen a sürgősségi segítségnyújtás és az áthelyezési mechanizmus révén.

Az MMIA négy konkrét célkitűzés megvalósításához járul hozzá:

1. a közös európai menekültügyi rendszer valamennyi vonatkozásának megerősítése és fejlesztése, beleértve annak külső dimenzióját is;
2. a tagállamokba irányuló legális migráció támogatása, a harmadik országbeli állampolgárok integrációs folyamatához való hozzájárulás révén;

3. hozzájárulás az irreguláris migráció elleni küzdelemhez, valamint a harmadik országokba való visszaküldés és visszafogadás eredményességének biztosításához;
4. a tagállamok közötti szolidaritás és felelősségmegosztás előmozdítása, különösen azon tagállamok vonatkozásában, amelyeket a leginkább érintenek a migrációs és menekültügyi kihívások;

Az MMIA számos kezdeményezést finanszíroz, többek között a következőket:

- az uniós vívmányok (a valamennyi tagállamra alkalmazandó közös uniós szabályok), valamint a közös európai menekültügyi rendszerrel, a legális migrációval és a visszaküldéssel kapcsolatos prioritások egységes alkalmazásának biztosítása;
- az érintett személy jogállásával és szükségleteivel összhangban álló támogatás és szolgáltatások nyújtása, különös tekintettel a kiszolgáltatott csoportokhoz tartozó személyekre;
- az áttelepítés, a humanitárius befogadás, valamint a nemzetközi védelmet kérelmezők és nemzetközi védelemben részesülő személyek átszállításának támogatása;
- az EU-ba irányuló legális migrációt előmozdító szakpolitikák kidolgozásának és végrehajtásának támogatása, például mobilitási programok és a bevándorlás megfelelő legális csatornáival kapcsolatos tudatosság növelésére irányuló intézkedések révén;
- a harmadik országbeli állampolgárok igényeihez igazított integrációs intézkedések, valamint az oktatásukra, nyelvi képzésükre és a képzés egyéb formáira (például állampolgári ismeretek oktatására és szakmai tanácsadásra) összpontosító korai integrációs programok támogatása a fogadó társadalomban való aktív részvételük és a fogadó társadalom általi elfogadásuk előkészítése érdekében;
- a harmadik országbeli állampolgárok befogadására szolgáló infrastruktúra támogatása, beleértve az ilyen létesítmények egynél több tagállam általi közös használatát is;
- összehangolt uniós, illetve tagállami szintű megközelítés támogatása a visszaküldések igazgatása, az eredményes és fenntartható visszaküldést szolgáló kapacitások fejlesztése és az irreguláris migráció ösztönzőinek csökkentése terén;
- a támogatott önkéntes visszatérés és reintegráció elősegítése;

- együttműködés harmadik országokkal a menekültügy, a legális migráció és az irreguláris migráció elleni küzdelem, valamint a hatékony visszaküldés és visszafogadás terén, a migráció kezelése céljából.

Az alap kezelése közvetlen, közvetett és megosztott. A forrásokat a nemzeti programokhoz (megosztott irányítás) és egy **tematikus eszközhöz** rendelik; ez utóbbi keretében a forrásokat újonnan felmerülő vagy előre nem látható szükségletekre, valamint az uniós prioritásokban bekövetkezett változásokra és a változó kihívásokra való reagálásra használják fel.

A tematikus eszköz keretében nyújtott finanszírozást a programozási időszak alatt a következőkön keresztül osztják el:

- megosztott irányítás: beleértve az áttelepítést és a humanitárius befogadást, a nemzetközi védelemben részesülő személyek és a nemzetközi védelmet kérelmezők átadását;
- közvetlen irányítás: beleértve az uniós fellépéseket (azaz pályázati felhívásokat, közbeszerzést, közvetlen odaítéléseket és hatáskör-átruházási megállapodásokat), a sürgősségi segínyt, a helyi és regionális önkormányzatoknak a harmadik országbeli állampolgárokkal folytatott integrációs munkájuk során nyújtott támogatást;
- közvetett irányítás: beleértve az uniós fellépéseket és a nemzetközi szervezeteken keresztül nyújtott sürgősségi segínyt.

Ami például az integrációt illeti, a program keretében a jövőbeli pályázati felhívások célja, hogy támogassák a 2021–2027-es időszakra vonatkozó, integrációra és befogadásra vonatkozó cselekvési terv végrehajtását. Az alap ezért a következő négy fő intézkedésre irányuló javaslatokat támogatja:

- integráció és befogadás regionális és helyi szinten;
- az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- a digitális készségek javítása a migránsok körében;
- a közösségi szponzorálási rendszerek és a kiegészítő lehetőségek előmozdítása.

A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

- állami és szövetségi hatóságok;

- helyi közjogi szervezetek;
- NGO-k és humanitárius szervezetek;
- magán- és közjogi vállalatok;
- oktatási és kutatási szervezetek.

Integrált Határigazgatási Alap (IHA)

Az Integrált Határigazgatási Alap két elemből áll:

1. a **Határigazgatási és Vízümeszközből (HAVE)**
2. a **vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszközéből.**

Határigazgatási és Vízümeszköz

A **Határigazgatási és Vízümeszköz** fő célja, hogy biztosítsa az erős és hatékony integrált **határigazgatást az EU külső határain**, miközben biztosítja **a személyek szabad mozgását az Unió határain belül.**

Az alap támogatja a határigazgatást az EU külső határain a jogszerű határátlépések megkönnyítése, az illegális bevándorlás és a határokon átnyúló bűnözés megelőzése és felderítése, valamint a migrációs mozgások kezelése érdekében; támogatja **a közös vízümpolitikát** a vízumok kiadása és a jogszerű utazás megkönnyítése tekintetében, ugyanakkor segít megelőzni a migrációs és biztonsági kockázatokat.

Az alap különösen a következőket támogatja:

- az **Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség (Frontex)**;
- az uniós információs rendszerek, többek között a **Határregisztrációs rendszer (EES)** interoperabilitása;
- a **vízuminformációs rendszer (VIS)**;
- az **Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS)** – jelenleg még nem működik;
- **Eurodac** (az EU ujjlenyomat-adatbázisa);
- a **Schengeni Információs Rendszer (SIS II)**;
- a szakértők képzése és kiküldése.

A HAVE számos kezdeményezést finanszíroz, például:

- a határellenőrzés javítása az európai migrációs stratégiával és az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban;
- az uniós szintű együttműködés fokozása a határokon végzett feladatok tekintetében;
- hatékony szolgáltatások finanszírozása a vízumkérelmezők számára, a vízumeljárások biztonságának és integritásának fenntartása mellett;
- beruházás a közös nagyméretű IT-rendszerekbe a határigazgatás és a vízumpolitika területén, beleértve azok interoperabilitását is;
- beruházás az infrastruktúrába és berendezésekbe, rendszerekbe és szolgáltatásokba, képzésbe, szakértők cseréjébe, bevándorlási összekötő tisztviselők kiküldésébe, innovatív megoldásokba és új technológiákba;
- működési támogatás biztosítása az uniós integrált határigazgatás és a közös vízumpolitika végrehajtásához.

Lehetséges kedvezményezettek:

- a határigazgatásért felelős uniós nemzeti hatóságok, beleértve a parti őrségeket is, amennyiben határellenőrzési feladatokat látnak el;
- az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség és a visszaküldésekért felelős nemzeti hatóságok, valamint más állami és szövetségi hatóságok;
- helyi közjogi szervezetek;
- nem kormányzati szervezetek, nemzetközi szervezetek;
- az EU ügynökségei;
- magán- és közjogi vállalatok;
- hálózatok,
- oktatási és kutatási szervezetek.

A vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszköze

A vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogató eszköze lehetővé teszi a tagállamok számára a legkorszerűbb vámügyi berendezések, például új szkennerek, automatizált rendszámérzékelő rendszerek, keresőkutyák, valamint mintaelemző mobil laboratóriumok vásárlását, fenntartását és fejlesztését.

Egy berendezés csak akkor vásárolható meg, ha az alábbi hat cél legalább

egyikéhez kapcsolódik:

1. behatolásmentes vizsgálat;
2. embereken elrejtett tárgyak jelzése;
3. sugárzásészlelés és atomszám alapú azonosítás;
4. minták laboratóriumi elemzése;
5. mintavétel és a minták helyszíni elemzése;
6. kézi keresés.

Az eszköz támogatja továbbá az új berendezések vagy új feltételek helyszíni tesztelésére szolgáló vámellenőrzési berendezések beszerzését vagy korszerűsítését, mielőtt a tagállamok megkezdnék az új berendezések nagyléptékű beszerzését.

A program végrehajtására közvetlen irányítás keretében kerül sor. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

- az uniós tagállamok vámhatóságai.

Belső Biztonsági Alap (BBA)

Az **Belső Biztonsági Alap** hozzájárul az EU-n belüli magas szintű biztonság fenntartása érdekében tett erőfeszítésekhez, különösen a terrorizmus, a radikalizálódás, a súlyos és a szervezett bűnözés, valamint a számítástechnikai bűnözés megelőzése és az azok elleni küzdelem, a bűncselekmények áldozatainak támogatása és védelme, továbbá a biztonsági vonatkozású eseményekre, kockázatokra és válságokra való felkészülés, az azokkal szembeni védelem és azok hatékony kezelése révén.

A BBA három egyedi célkitűzése:

1. az információcserre javítása/könnyítése (a tagállami hatóságok, az érintett uniós szervek, harmadik országok és nemzetközi szervezetek között);
2. a határokon átnyúló együttműködés javítása/erősítése, beleértve a terrorizmussal, valamint a határokon átnyúló dimenzióval rendelkező súlyos és szervezett bűnözéssel kapcsolatos közös műveleteket;

3. a tagállamok arra irányuló képességeinek megerősítése, hogy megelőzzék a bűnözést, a terrorizmust és a radikalizálódást, valamint kezeljék a biztonságot érintő incidenseket, kockázatokat és válságokat.

A BBA számos kezdeményezést finanszíroz, például:

- IKT-rendszerek megvásárlása/beszerzése és a kapcsolódó képzés, tesztelés, valamint az interoperabilitásuk és adatminőségük javítását célzó intézkedések;
- az uniós jog és az uniós szakpolitikai célkitűzések tagállami végrehajtásának nyomon követése a biztonsági információs rendszerek területén;
- az uniós szakpolitikai ciklus/EMPACT (Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegtettség Ellen) végrehajtását végrehajtó vagy azt elősegítő műveletek;
- a nemzeti szakosodott egységek tematikus vagy több témára irányuló hálózatainak támogatása a kölcsönös bizalom javítása, a know-how, az információk, a tapasztalatok és a legjobb gyakorlatok cseréje és terjesztése, valamint az erőforrások és a szakértelem közös kiválósági központok keretében történő összevonása érdekében;
- a közreműködő bűnüldöző és igazságügyi hatóságok és közigazgatási szervek munkatársainak oktatása és képzése.

Az alap végrehajtása közvetlen, közvetett és megosztott irányítás keretében történik. A legnagyobb részt a megosztott irányítás alá tartozó nemzeti programokhoz és az egyedi intézkedésekhez használandó tematikus eszközhöz rendelik. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

- állami/szövetségi rendőrség;
- vámügyi és egyéb bűnüldözési szakszolgálatok (beleértve a számítástechnikai bűnözéssel foglalkozó nemzeti egységeket, a terrorizmus elleni egységeket és más szakosodott egységeket);
- helyi közzogi szervek, nem kormányzati szervezetek, nemzetközi szervezetek;
- az EU ügynökségei;
- magán- és közzogi vállalatok;

- hálózatok,
- kutatóintézetek és egyetemek.

Európai Védelmi Alap (EDF)

Az **Európai Védelmi Alap (EDF)** az együttműködésen alapuló védelmi kutatás és fejlesztés támogatására, valamint az innovatív és versenyképes védelmi ipari bázis előmozdítására irányuló bizottsági kezdeményezés. Az alap – a tagállamok erőfeszítéseit kiegészítve és kibővítve – előmozdítja az együttműködést a legkorszerűbb és interoperábilis védelmi technológiákkal és berendezésekkel kapcsolatos kutatás és fejlesztés területén tevékenykedő uniós vállalatok és kutatási szervek között, méretüktől és földrajzi elhelyezkedésüktől függetlenül. Az alap versenyképes és együttműködésen alapuló projekteket támogat a kutatás és fejlesztés teljes ciklusa során annak érdekében, hogy nagyobb hatást gyakoroljon az EU védelmi képességére és az uniós védelmi iparra.

Határozottan ösztönzi a kkv-k részvételét az együttműködésen alapuló projekteken, és támogatja az innovatív megoldásokat.

Az EDF végrehajtása 17 tematikus és horizontális intézkedési kategória köré szerveződő éves munkaprogramokon keresztül történik.

Általában csak az együttműködésen alapuló projektek támogathatók, legalább három különböző tagállamból vagy társult országból származó legalább három résztvevővel. A forradalmi technológiák esetében a támogatható projekteknek, legalább két tagállamból származó legalább két résztvevőből kell állniuk.

A projekteket a tagállamokkal közösen meghatározott prioritásokkal összhangban határozzák meg. Céljuk, hogy hozzájáruljanak az EU biztonsági és védelmi érdekeihez, összhangban a tagállamok által a közös biztonság- és védelempolitika keretében és különösen a képességfejlesztési terv keretében elfogadott védelmi képességbeli prioritásokkal, és adott esetben figyelembe véve más regionális és nemzetközi szervezetek (pl. NATO) prioritásait.

Az alap azáltal ösztönzi a **kkv-k határokön átnyúló részvételét**, hogy magasabb finanszírozási arányokat biztosít, és előnyben részesíti a kkv-kat is magukban foglaló konzorciumok projektjeit.

A költségvetés 4–8%-át olyan innovatív forradalmi védelmi technológiák támogatására különítik el, amelyek célja az EU hosszú távú technológiai

vezető szerepének fokozása és a magas színvonalú védelmi termékekhez való hozzájárulás.

Az uniós források megfelelő felhasználásának biztosítása érdekében a közös prototípusok kifejlesztését csak akkor finanszírozzák, ha **a tagállamok a végterméket vagy a technológiát összehangolt módon kívánják megvásárolni**. Egyik képesség sincs az EU tulajdonában.

Amennyiben támogathatók, **az állandó strukturált együttműködés (PESCO)** keretében kidolgozott tevékenységek az elszámolható költségek további 10%-ának fedezése révén magasabb uniós finanszírozási arányt kaphatnak.

POLGÁRI VÉDELEM, TERMÉSZETI KATASZTRÓFÁKKAL SZEMBENI VÉDELEM

Uniós polgári védelmi mechanizmus és rescEU

Az EU kulcsszerepet játszik az Európában és azon kívül bekövetkező katasztrófákra való reagálás koordinálásában. Az elmúlt években Európa minden régióját katasztrófa sújtotta, ami több száz áldozatot követelt, és több milliárd euró kárt okozott az infrastruktúrában és a környezetben. **A járványok, a villámárvizek, a viharok, az erdőtüzek, a földrengések** és az ember okozta katasztrófák folyamatosan nyomást gyakorolnak az országok reagálási képességeire. Emellett a biztonsági aggályok összetettebbé váltak, és az éghajlatváltozás a jövőben várhatóan súlyosbítja a katasztrófák hatását.

Az európai kontinensen kialakult konfliktusok, a szélsőséges időjárási körülmények és a kialakulóban lévő fenyegetések, például a **Covid19** túlterhelte a tagállamok azon képességét, hogy segítséget nyújtsanak egymásnak, különösen akkor, ha több ország egyszerre szembesül azonos típusú válsaggal. Ilyen esetekben,

amikor a tagállamoknak segítségre van szükségük ahhoz, hogy határozott választ adjanak a válságokra, az EU további védelmi szintet biztosít. Ha egy vészhelyzet nagyságrendje meghaladja egy ország arra való lehetőségeit, hogy egyedül reagáljon, segítséget kérhet az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül.

2019-ben az Európai Bizottság korszerűsítette az [uniós polgári védelmi mechanizmust](#), és létrehozta a [rescEU-t](#) az uniós katasztrófakockázat-kezelés elemeinek megerősítése érdekében. Célja egyrészt a polgárok védelme a katasztrófákkal szemben, másrészt az újonnan felmerülő kockázatok kezelése.

Az uniós polgári védelmi mechanizmus beavatkozik a katasztrófakockázat-kezelési ciklus valamennyi szakaszába – a megelőzésbe, a felkészültségbe és a reagálásba – és azt a világ bármely, vészhelyzet által sújtott országa aktiválhatja. A mechanizmus keretében a rescEU stratégiai tartalékokat biztosít az olyan kapacitásokból, mint a tűzoltó repülőgépek és helikopterek, valamint a védő- és orvosi felszerelések készletei, illetve a vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris események kezelésére szolgáló kapacitások. A rescEU biztonsági hálót biztosít a nemzeti kapacitások túlterheltsége esetén. Az újonnan létrehozott [uniós polgári védelmi tudáshálózat](#) szintén elősegíti e tevékenységek jobb összehangolását.

A [mechanizmus](#) különböző típusú projektekhez nyújt finanszírozást, mint például:

- képzés és gyakorlatok a polgári védelmi szakértők számára;
- megelőző tevékenységek, kutatás, innováció és tudástranszfer;
- szállítási és/vagy működési költségek támogatása;
- pénzügyi támogatás az európai polgári védelmi eszköztárban nyilvántartott mentési kapacitásokhoz (pl. orvosi vészhelyzetekhez, orvosi felszerelésekhez, például lélegeztetőgépekhez és egyéni védőeszközökhöz; erdőtűzoltás esetében segítségnyújtás formájában, ha az erdőtűzek meghaladják az érintett országok reagálási képességét).

Az **Ukrajna elleni orosz agressziót** és az ukránok kapcsolódó egészségügyi szükségleteit követően országukban és az egész régióban az EU segítséget nyújtott a területén különböző helyszíneken található rescEU egészségügyi készleteiből. A rescEU-szállítmányok közé tartoznak a szükséges orvosi eszközök, például lélegeztetőgépek, infúziós pumpák, betegmonitorok, maszkok és köpenyek, ultrahangos eszközök és oxigénkoncentrátorok. Ez a segítségnyújtás kiegészíti az uniós országok által nyújtott és az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül koordinált segélyeket. A mechanizmus 2001-es létrehozása óta ez a legnagyobb uniós polgári védelmi művelet.

Lehetséges kedvezményezettek:

- uniós állami és magánszervezetek;
- nemzeti polgári védelmi kapacitások;
- egészségügyi szervezetek;
- vállalkozások.

A programot közvetlen irányítással hajtják végre. A rescEU-eszközöknek a tagállamok és a részt vevő államok adnak otthont, és azokat uniós költségvetésből finanszírozzák, vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában. A mechanizmus aktiválásakor a [Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ](#) irányítja a tagállamok és a részt vevő államok által nyújtott segítséget. 2001 óta a központ több mint 540 alkalommal koordinálta a segítségnyújtást az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválására válaszul.

Szolidaritási és sürgősségisegély-tartalék (SEAR)

Maga a 2021–2027-es uniós költségvetés az előre nem látható körülményekre – például természeti katasztrófákra és vészhelyzetekre – reagál olyan [különleges rugalmassági eszközök](#) segítségével, amelyek lehetővé teszik további pénzügyi támogatás mozgósítását. Az eszközök meghaladják a hosszú távú költségvetés kiadási plafonjait.

A szolidaritási és sürgősségisegély-tartalék két, korábban különálló eszközt fed le: az Európai Unió Szolidaritási Alapját (EUSZA) és a sürgősségisegély-tartalékot. A tagállamokban és a csatlakozásra váró országokban bekövetkező jelentős természeti katasztrófákból vagy népegészségügyi válságokból eredő vészhelyzetek kezelésére használható fel. Emellett segítséget nyújthat azoknak a nem uniós országoknak is, amelyeknek a konfliktusok, a globális menekültválság vagy az éghajlatváltozás miatt súlyosbodó természeti katasztrófák miatt merülnek fel szükségleteik.

Az eszközökből származó támogatást a kedvezményezett ország kezeli. Az alapinfrastruktúra újjáépítésére, a sürgősségi segélyszolgálatok, az ideiglenes szállások vagy a tisztítási műveletek finanszírozására, illetve a közvetlen egészségügyi kockázatok elhárítására kell felhasználni.

Kreatív Európa

A **Kreatív Európa** az Európai Bizottság kiemelt programja a kulturális és audiovizuális ágazat támogatására. Fő célja, hogy optimalizálja Európa kulturális és kreatív ágazataiban rejlő lehetőségeket azáltal, hogy lehetőséget kínál a gazdasági szereplőknek arra, hogy innovatív, határokon átnyúló kezdeményezések révén technológiai és művészeti fejlődést érjenek el. Megkönnyíti az európai alkotások cseréjét, koprodukcióját és terjesztését, valamint széles és sokszínű közönség számára teszi hozzáférhetővé azokat. A Kreatív Európa program olyan intézkedésekbe fektet be, amelyek megerősítik a kulturális sokszínűséget, és választ adnak a kulturális és kreatív ágazatok igényeire és kihívásaira.

A program fő célkitűzései a következők:

1. az európai kulturális és nyelvi sokszínűség és örökség megóvása, fejlesztése és népszerűsítése;

2. a kulturális és kreatív ágazatok versenyképességének és gazdasági potenciáljának növelése, különös tekintettel az audiovizuális ágazatra.

A program új elemei hozzájárulnak ezen ágazatok helyreállításához, fokozva az inkluzívabbá, digitálisabbá és környezeti szempontból fenntarthatóbbá válásra irányuló erőfeszítéseiket.

Az új Kreatív Európa program három területre összpontosít:

- a zenei ágazat, különösen a kortárs és élő zene megerősítése;
- a női tehetségek előtérbe helyezése és a nők művészeti és szakmai karrierjének támogatása, valamint a nemek közötti egyenlőség előmozdítása mint a program egyik fő értéke;
- a befogadás előmozdítása a fogyatékkal élők és a társadalmilag perifériára szorult csoportok programban való részvételének megkönnyítése, valamint a pályázati eljárás egyszerűsítése révén.

Főbb új sajátosságai a következők:

- nagyobb hangsúly a transznacionális alkotáson és az innováción;
- könnyebb hozzáférés a finanszírozáshoz magasabb társfinanszírozási arányok révén (nagyobb hozzájárulás a Kreatív Európa programból a projektek számára);
- az európai audiovizuális ágazat globális versenyképességének növelése érdekében az uniós szintű együttműködés támogatásának hangsúlyozása;
- a művészek és szakemberek mobilitási rendszere;
- konkrét kreatív ágazatok – például a zene, az építészet és a kulturális örökség – igényeit célzó intézkedések.

A Kreatív Európa három ága:

- **Kultúra;**
- **MÉDIA;**
- **Szektorközi ág.**

Kultúra

A **Kultúra** ág kulturális és kreatív ágazatok széles körét támogatja, többek között az alábbiakat:

- építészet;
- kulturális örökség;
- formatervezés;
- irodalom és kiadói tevékenység;
- zene;
- előadóművészetek.

A Kultúra ág ösztönzi a kulturális szervezetek és művészek közötti együttműködést és cseréket Európán belül és kívül. A javaslat céljai:

- a művészi alkotás és innováció elősegítése;
- az európai tartalom előmozdításának és terjesztésének támogatása Európa-szerte és azon túl;
- segíti a művészeket abban, hogy határokon átnyúló alkotási és előadási lehetőségeket találjanak;
- ösztönzi az uniós kulturális és kreatív ágazatok digitális és környezeti átállását.

A Kultúra ág számos lehetőséget kínál a következő területeken:

Európai együttműködési projektek

A Kreatív Európa program a programban részt vevő különböző országok kulturális és kreatív ágazatai szervezeteinek közreműködésével zajló transznacionális együttműködési projekteket támogat. A program hatóköre kiterjed az EU-ra és azon túlra is. A Kreatív Európa program célja, hogy e finanszírozás révén javítsa az európai kulturális és kreatív alkotásokhoz való hozzáférést, valamint előmozdítsa az innovációt és a kreativitást. A finanszírozás három projekttypus esetében áll rendelkezésre:

1. kis léptékű együttműködési projektek (legalább három partner három különböző támogatható országból);
2. közepes léptékű együttműködési projektek (legalább öt partner öt különböző támogatható országból);
3. nagyszabású együttműködési projektek (legalább 10 partner 10 különböző támogatható országból).

A projektek egy vagy több kulturális és kreatív ágazatra is kiterjedhetnek, és interdiszciplinárisak lehetnek. Az összes projekt maximális időtartama 48 hónap.

Európai platformok

A program pénzügyi támogatást nyújt azoknak az európai platformoknak, amelyek elősegítik az alkotók és művészek mobilitását és láthatóságát, különös tekintettel azokra, akik nem rendelkeznek nemzetközi befolyással; ösztönzik a kulturális és művészeti tevékenységek valódi, egész Európára kiterjedő programozását azáltal, hogy nemzetközi rendezvények, kiállítások, fesztiválok stb. révén megkönnyítik a nemzeti európai kulturális alkotásokhoz való hozzáférést; valamint hozzájárulnak a közönségfejlesztéshez, valamint az európai értékek és különböző kultúrák láthatóságának biztosításához.

Európai hálózatok

A Kreatív Európa program támogatást nyújt az európai hálózatoknak annak érdekében, hogy segítsék a kulturális és kreatív ágazatokat abban, hogy növeljék kapacitásukat a tehetséggondozás, a közös kihívások kezelése, az innováció, a jólét, valamint a munkahelyteremtés és a növekedés területén. A határokon átnyúló hálózatok értéket teremtenek azáltal, hogy szakmai szervezeteket kapcsolnak össze Európa-szerte és Európán kívül, összegyűjtik és terjesztik azokat az információkat, gyakorlatokat, ötleteket és megoldásokat, amelyek segítik az ágazatokat az innovációban és a növekedésben, képzést és tanácsadást nyújtanak a szakemberek számára, és képviselik az ágazatokat, valamint támogatják a kulcsfontosságú ágazati kérdéseket.

Az európai irodalmi alkotások és műfordítások forgalmazása

A cél az európai irodalmi művek országok közötti terjesztésének és az irodalmi kínálat sokszínűségének bővítése, a könyvek kevesebb nyelvhasználót számoló nyelvekre történő lefordítása, és az azokon való népszerűsítése által. Ezek közé tartozik az uniós tagállamokban hivatalosan elismert valamennyi nyelv, kivéve az angolt, a németet, a franciát, a spanyolt és az olaszt. A Kreatív Európa program másik célkitűzése, hogy segítse az európai irodalmi műveket abban, hogy új közönségeket érjenek el az EU-n belül és kívül, valamint hogy a könyvértékláncon belüli együttműködés ösztönzése révén erősítse a könyvágazat versenyképességét.

i-Portunus: mobilitás a művészek és szakemberek számára

Az i-Portunus mobilitási program a kulturális ágazat „Erasmus” programja. Összekapcsolja a nemzetközi művészeket, alkotókat és kulturális szakembereket, és támogatja a Kreatív Európa programban részt vevő valamennyi ország közötti nemzetközi együttműködést. A program finanszírozást nyújt (legfeljebb

3 000 EUR összegben) rövid ideig (7–60 nap) külföldre utazni kívánó személyek számára, kétféle pályázattípuson keresztül: egyéni művészek vagy kulturális szakemberek, fogadók vagy fogadó szervezetek.

Páneurópai kulturális szervezetek

A Kreatív Európa program ezen új fellépésének célja a nagy földrajzi elérésű kulturális szervezetek – például zenekarok – támogatása, amelyek célja, hogy képzési, professzionalizálási és előadási lehetőségeket kínáljanak a fiatal, rendkívül tehetséges művészek számára.

MÉDIA

A MÉDIA ág támogatja az európai film- és audiovizuális ipart az európai alkotások fejlesztésében, terjesztésében és népszerűsítésében, figyelembe véve napjaink digitális környezetét. Ezen túlmenően:

- ösztönzi az együttműködést az audiovizuális ágazat értékláncában és uniós szinten, a vállalkozások és az európai tartalmak globális növelése érdekében;
- elősegíti a tehetséggondozást – bárhonnán is származik;
- életkortól függetlenül együttműködik a közönséggel, különösen a fiatalabb generációkkal.

A MÉDIA ág prioritásai négy klaszter köré szerveződnek:

1. tartalom:

Az e klaszter keretében biztosított támogatás célja:

- az audiovizuális alkotások határokon átnyúló forgalmazásának támogatása;
- a tartalmak új közönségekhez és platformokhoz való igazítása;
- szilárdabb üzleti modellek bevezetése, amelyek lehetővé teszik a filmipar számára, hogy megbirkózzon a gyártási költségekkel és a fokozott versennyel;

2. üzlet:

Az e klaszter keretében biztosított támogatás:

- támogatja az audiovizuális tehetségeket olyan tevékenységekkel, amelyek nagy hangsúlyt fektetnek a mentorálásra, valamint a digitális és zöld készségekre;
- ösztönzi a vállalkozások közötti cseréket, amelyek lefedik az értéklánc valamennyi részét, és globális elérést céloznak;
- előmozdítja a tartalmak határokon és platformokon átnyúló, nemzetek közötti terjesztését.

Az ágazat nemzetközivé válását előmozdító konkrét csoportok célzott támogatásban részesülnek a határokon átnyúló együttműködés megerősítése, valamint a tanulás és a tudásmegosztás ösztönzése érdekében, hogy az ágazat túlléphessen nemzeti határain.

Lehetséges kedvezményezettek:

- képzési szervezetek;
- forgalmazók és értékesítési ügynökök;
- technológiai vállalatok;
- online videotéka szolgáltatások (VOD);
- gyűjtőportálok;
- kiállítók;
- filmpiacok.

3. közönség:

Ez a klaszter az európai audiovizuális alkotásokat közönségükkel kapcsolja össze, valamint Európa-szerte és Európán kívül is támogatja a közönségfejlesztést. A tevékenységek közé tartozik többek között:

- a közönség növekedésének és megújulásának ösztönzése azáltal, hogy valamennyi platformon növelik a közönséget;
- a fiatalabb közönség bevonása többféle oktatási és promóciós eszköz révén;
- a tartalomhoz való hozzáférés biztosítása feliratozás támogatása révén.

Lehetséges kedvezményezettek:

- moziüzemeltetők;
- fesztiválok;
- online videotéka hálózatok és üzemeltetők;
- filmszínházi forgalmazók;
- kereskedelmi ügynökök;
- örökségvédelmi intézmények.

4. szakpolitikai támogatás:

E klaszter célja a holisztikus európai audiovizuális szakpolitika előmozdítása a következők révén:

- a szabályozással kapcsolatos párbeszéd,
- elemzések és adatok megosztása;
- a tendenciákra vonatkozó előretekintő felderítés;
- konzultáció az érdekelt felekkel;
- promóciós és tájékoztatási tevékenységek.

Különös hangsúlyt helyeződik a következőkre:

- a digitális transzformációban rejlő lehetőségek teljes mértékű kiaknázása a projektek végrehajtása során;
- az ágazat környezetbarátabbá tételének előmozdítása, valamint a befogadás, az egyenlőség, a sokszínűség és a részvétel ösztönzése.

Szektorközi ág

A **szektorközi** ág célja a különböző kulturális és kreatív ágazatok közötti együttműködés megerősítése annak érdekében, hogy segítse őket az előttük álló közös kihívások kezelésében és innovatív megoldások megtalálásában. Ez például a szakpolitikai együttműködés, a **Kreatív Európa irodák** által nyújtott szolgáltatások és a **kreatív innovációs labor** révén valósul meg.

A Kreatív Európa első alkalommal kínál **finanszírozást a hírmédia-ágazatnak** a médiaműveltség, a médiapluralizmus és a médiaszabadság előmozdítása érdekében, valamint olyan tevékenységeket, amelyek segítik az ágazatot az előtte álló strukturális és technológiai változásokhoz való alkalmazkodásban.

Az ezen ághoz tartozó intézkedések célja:

- az európai hírmédia-szakemberek közötti ágazati, határokon átnyúló együttműködés előmozdítása;
- a vállalkozások együttműködésen alapuló átalakulásával kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztásának ösztönzése;
- az újságírói együttműködés ösztönzése olyan szabványok, új üzleti modellek, képzési programok, finanszírozási rendszerek és egyéb tevékenységek kidolgozása révén, amelyek célja a minőségi újságírás fenntartása.

A **kreatív innovációs labor** a kulturális és kreatív ágazatokban, de más ágazatokban is ösztönözni kívánja a tartalmak létrehozására, az azokhoz való hozzáférésre, valamint azok terjesztésére és népszerűsítésére irányuló innovatív megközelítéseket. Ezek a megközelítések figyelembe veszik a digitális átállást, és kiterjednek mind a piaci, mind a nem piaci dimenziókra.

A kreatív innovációs labor célja:

- a különböző kulturális és kreatív ágazatok szereplőinek ösztönzése a hosszú távon pozitív hatást gyakorló innovatív digitális megoldásokat kidolgozására és tesztelésére;
- innovatív, piacközelbeli eszközök, modellek és módszerek létrehozásának megkönnyítése az audiovizuális és legalább egy másik kreatív vagy kulturális ágazatban.

A „Kreatív Európa” tájékoztató irodák a programban részt vevő valamennyi országban működnek. Tájékoztatást és segítséget nyújtanak a program tevékenységi területeivel kapcsolatban, valamint segítséget nyújtanak a más országok szervezeteivel való kapcsolattartáshoz és együttműködéshez.

A „Kreatív Európa” tájékoztató irodák:

- tájékoztatást nyújtanak a Kreatív Európa programról az országukban és népszerűsítik azt;
- a programmal kapcsolatban segítséget nyújtanak a kulturális és kreatív ágazatok számára, és alapszintű tájékoztatást nyújtanak az egyéb támogatásokra vonatkozóan;
- ösztönzik a határokon átnyúló együttműködést a kulturális és kreatív ágazatokon belül;

- segítséget nyújtanak a részt vevő országok kulturális és kreatív ágazataival kapcsolatban;
- segítséget nyújtanak a Bizottságnak a program eredményeiről és hatásairól szóló megfelelő kommunikáció és tájékoztatás biztosításához;
- biztosítják a részt vevő ország számára odaítélt finanszírozással és eredményekkel kapcsolatos információk közzétételét és terjesztését.

A Kreatív Európa programot közvetlenül az Európai Bizottság és az [Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség](#) (korábban Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség) irányítja. A forrásokat vissza nem térítendő támogatások, díjak és közbeszerzések formájában folyósítják. A finanszírozási lehetőségekről és a pályázati eljárásról további információk az [EACEA honlapján](#) található.

Az Európai Bizottság interaktív [CulturEU finanszírozási útmutatót](#) kínál, hogy megkönnyítse a kulturális és kreatív ágazatok számára elérhető finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférést az Európai Unió 2021 és 2027 közötti időszakban rendelkezésre álló valamennyi finanszírozási forrásában, azzal a céllal, hogy segítse ezen ágazatok szereplőit a projektjeikhez legmegfelelőbb uniós támogatási források azonosításában.

Lehetséges kedvezményezettek:

- média;
- művészek,
- kulturális és kreatív szervezetek az EU-ban és azon kívül;
- film- és zeneipar és -hálózatok.

A pályázóknak a Kreatív Európa programban részt vevő valamely országban jogszerűen letelepedettnek és hivatalosan bejegyzettnek kell lenniük. Magánszemélyek – az önálló vállalkozók kivételével – nem jogosultak támogatásra. A koordináló szervezetnek a pályázatok benyújtási határidejének napján legalább két éve jogszerűen letelepedettnek kell lennie. Az együttműködési projektek esetében a pályázatokat az alábbi típusú konzorciumnak kell benyújtania: három különböző támogatható ország legalább három szervezetéből álló konzorcium (kis méretű); öt különböző támogatható ország öt szervezetéből álló konzorcium (közepes méretű); valamint 10 különböző ország 10 szervezetéből álló konzorcium (nagy méretű).

Az Európai Bizottság külön weboldala felsorolja a Kreatív Európa program

keretében végrehajtott [projektek adatbázisát](#).

Erasmus+

Az [Erasmus+](#) az EU oktatási, képzési, ifjúsági és sportprogramja a 2021–2027 közötti időszakra. A 2021–2027-es időszakra szóló program nagy hangsúlyt fektet a társadalmi befogadásra, a zöld és digitális átállásra, valamint a fiatalok demokratikus életben való részvételének előmozdítására. A program támogatja az [európai oktatási térségben](#), a [digitális oktatási cselekvési tervben](#) és az [európai készségfejlesztési programban](#) meghatározott prioritásokat és tevékenységeket. A program a [szociális jogok európai pilléréét](#) is támogatja, végrehajtja a 2019–2027-es időszakra szóló [uniós ifjúsági stratégiát](#), és fejleszti a sport európai dimenzióját.

A program különösen a következőket támogatja:

- az iskolák fejlesztése és a kiváló oktatás;
- a szakoktatással és szakképzéssel kapcsolatos koppenhágai folyamat;
- az EU megújított felsőoktatási programja és a bolognai folyamat;
- a felnőttkori tanulásra vonatkozó megújított európai cselekvési program;
- a megújított EU ifjúsági stratégia;
- a sportra vonatkozó uniós munkaterv.

A tanulás mellett az Erasmus+ program az európai vonatkozású tanítást, kutatást, hálózatépítést és az uniós kérdésekben folytatott szakpolitikai vitát is támogatja. [Sport](#) ága az alulról szerveződő sporttevékenységeket támogatja. Az Erasmus+ fő célkitűzése az egyének és csoportok tanulási célú mobilitásának, valamint az együttműködésnek, a minőségnek, a befogadásnak és a méltányosságnak, a kiválóságnak, a kreativitásnak és az innovációnak az előmozdítása. Előmozdítja a nem formális és informális tanulási célú mobilitást, a fiatalok aktív részvételét az oktatásban és a sportban, valamint a sportolók tanulási célú mobilitását.

Az Erasmus+ program konkrét célkitűzései a következők:

1. a kulcskompetenciák és készségek szintjének javítása, különös tekintettel a munkaerőpiacon betöltött szerepükre és a társadalmi kohézióhoz való hozzájárulásukra;
2. a minőségi fejlesztések és az innováció terén a kiválóság, illetve az oktatási és képzési intézmények nemzetköziesítésének elősegítése;

3. a nemzeti szintű szakpolitikai reformokat kiegészítő egész életen át tartó tanulás európai térsége létrejöttének ösztönzése és az ezzel kapcsolatos tudatosság növelése;
4. az oktatás és képzés nemzetközi dimenziójának erősítése;
5. a nyelvek oktatásának és tanulásának fejlesztése.

Az oktatási ágazatban e program három kulcsfontosságú intézkedés keretében teljesíti e célokat:

1. fő intézkedés: Egyéni mobilitás

Az intézkedések a következőkre irányulnak:

- **a tanulók és a személyzet mobilitása:** lehetőségek diákok, hallgatók, gyakornokok és fiatalok, valamint professzorok, tanárok, oktatók, ifjúságsegítők, sportedzők, oktatási intézmények és civil társadalmi szervezetek személyzete számára arra, hogy egy másik országban tanulási és/vagy szakmai tapasztalatot szerezzenek;
- **a fiatalok részvétele:** fiatalok informális csoportja és/vagy fiatalok szervezetei által működtetett, fiatalok által irányított helyi és transznacionális kezdeményezések, amelyek célja, hogy segítsék a fiatalokat abban, hogy részt vegyenek a demokratikus életben, felhívják a figyelmet az EU közös értékeire és az alapvető uniós jogokra, összehozzák a fiatalokat és a helyi, nemzeti és uniós szintű döntéshozókat, valamint hozzájárulnak az EU közös céljaihoz;
- **discoverEU:** pályázattípus, amely a 18 évesek számára kínál lehetőséget arra, hogy rövid távú egyéni vagy csoportos utazási élményt szerezzenek Európa-szerte. Informális tanulási tevékenységként a DiscoverEU célja, hogy elősegítse a résztvevőkben az Európai Unióhoz való tartozás érzését, és lehetővé tegye számukra, hogy felfedezzék kulturális sokszínűségüket. Célja továbbá, hogy felvértesse a fiatalokat a jövőjük szempontjából értékes készségekkel és kompetenciákkal, valamint hogy ösztönözze őket arra, hogy magukévá tegyék a fenntartható utazást és általában a környezeti lelkiismeretet. A DiscoverEU magában foglal egy általános fellépést, amelyre a fiatalok közvetlenül jelentkezhetnek az Európai Ifjúsági Portálon, valamint egy olyan integrációs tevékenységet, amelynek célja, hogy megkönnyítse a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalok részvételét a DiscoverEU-ban, társaikkal azonos feltételek mellett.

- **nyelvtanulási lehetőségek:** a külföldön mobilitási tevékenységet folytató résztvevők számára. Ezt a támogatást elsősorban az Erasmus+ online nyelvi támogatás (OLS) eszközén keresztül nyújtják, amelyet szükség szerint hozzáigazítanak az egyes ágazatokhoz, mivel az e-tanulás a hozzáférés és a rugalmasság szempontjából előnyös a nyelvtanuláshoz. Amennyiben az online tanulás nem a legjobb eszköz a célcsoport eléréséhez, a nyelvi támogatás további formáit kínálják;
- **virtuális csereprogramok a felsőoktatásban és az ifjúság körében:** online közösségi tevékenységek, amelyek előmozdítják a kultúrák közötti párbeszédet és a humán készségek fejlesztését a programhoz nem társult harmadik országokból, uniós tagállamokból vagy a programhoz társult harmadik országokból származó személyek között. Ezek kis csoportokban zajlanak, és mindig képzett facilitátor moderálja őket.

2. fő intézkedés: Együttműködés az innováció és a helyes gyakorlatok cseréje terén

A 2. fő intézkedés az alábbiakra irányul:

Együttműködési partnerségek, például:

- **Együttműködési partnerségek:** elsődleges céljuk, hogy lehetővé tegyék a szervezetek számára tevékenységeik minőségének és relevanciájának javítását; fejlesszék és erősítsék partnerhálózataikat; növeljék a transznacionális szintű közös működéshez szükséges kapacitásukat, és ezáltal fokozzák tevékenységeik nemzetközivé válását, az új gyakorlatok és módszerek cseréjét vagy fejlesztését, valamint egymás ötleteinek megosztását és ütköztetését;
- **Kisléptékű partnerségek:** ezek célja, hogy a programot hozzáférhetővé tegyék az iskolai oktatásban, felnőttoktatásban, szakképzésben, valamint az ifjúsági és sporttevékenységekben részt vevő, nehezen elérhető kis méretű szervezetek és egyének számára. Az együttműködési partnerségekhez képest a kisléptékű partnerségek alacsonyabb támogatási összegeket kapnak, rövidebb időtartamra szólnak, és egyszerűbb adminisztratív követelményekkel járnak. Általában alulról szerveződő szervezetekből és a program új résztvevőiből, valamint kevésbé tapasztalt szervezetekből vagy kisebb szervezeti kapacitással rendelkező szervezetekből állnak.

Kiválósági partnerségek, többek között az alábbiakra vonatkozóan:

- **Európai Egyetemek:** a pályázattípus a felsőoktatási intézmények olyan alulról szerveződő hálózatainak létrejöttét támogatja, amelyek a csúcsmínőségű oktatást, kutatást és innovációt célzó, azonos elképzeléseken és értékeken alapuló, közös, hosszú távú stratégiák kidolgozása révén ambiciózusabbá teszik a határokon átnyúló együttműködést.
- **Szakképzési kiválósági központok (SzKK):** ez a kezdeményezés a szakmai kiválóság alulról felfelé építkező megközelítését támogatja, amelyben a helyi érdekelt felek széles köre vesz részt. A cél az, hogy a szakképzési intézmények gyorsan hozzáigazíthassák kínálatukat a változó gazdasági és társadalmi igényekhez. Az SzKK-k egy adott helyi környezetben működnek, és az innovációhoz, a regionális fejlődéshez és a társadalmi befogadáshoz szükséges készség-ökoszisztémákat hoznak létre, miközben nemzetközi együttműködési hálózatokon keresztül együttműködnek más országokban működő SzKK-kkal. Lehetőséget biztosítanak a fiatalok alapképzésére, valamint a felnőttek továbbképzésére és átképzésére a dinamikus munkaerőpiac igényeinek megfelelő rugalmas és időszerű képzési kínálat révén, a zöld és digitális átállással összefüggésben;
- **Erasmus+ tanárképző akadémiák:** e fellépés általános célja a tanárképző és -képzési szolgáltatók európai partnerségeinek létrehozása olyan Erasmus+ tanárakadémiák létrehozása érdekében, amelyek európai és nemzetközi perspektívát alakítanak ki a tanárképzés terén. Ezek az akadémiák fel fogják használni a többnyelvűséget és a kulturális sokszínűséget, fejleszteni fogják a tanárképzést az EU oktatáspolitikai prioritásaival összhangban, és hozzá fognak járulni az európai oktatási térség célkitűzéseéhez;
- **Erasmus Mundus cselekvési program:** e fellépés célja, hogy előmozdítsa a felsőoktatási intézmények kiválóságát és nemzetközivé válását az Európában letelepedett felsőoktatási intézmények által közösen megvalósított és közösen elismert, a világ más országaiban működő intézmények előtt nyitott – mesterszintű – tanulmányi programok révén;
- **Innovációs szövetségek:** e fellépés célja a felsőoktatás, a szakoktatás és -képzés, az üzleti élet és a kutatás – a „tudásháromszög” – kulcsszereplői közötti stratégiai együttműködés előmozdítása az oktatási és képzési rendszerek innovációjának és korszerűsítésének előmozdítása érdekében, azzal a céllal, hogy azok képesek legyenek azonosítani és biztosítani

a készségek, ismeretek és kompetenciák megfelelő készletét annak érdekében, hogy megfeleljenek az Európa fenntartható növekedése és versenyképessége szempontjából stratégiai jelentőségű ágazatokban és területeken jelentkező jövőbeli munkaerőpiaci keresletnek;

- **Előrettekintő projektek:** e fellépés célja az innováció, a kreativitás és a részvétel, valamint a szociális vállalkozás előmozdítása az oktatás és képzés különböző területein. Támogatja azokat az előrettekintő elképzeléseket, amelyek tükrözik a kulcsfontosságú uniós prioritásokat, és lehetőséget kínálnak az oktatási és képzési rendszerek általános érvényesítésére és javítására, valamint arra, hogy jelentős innovatív hatást gyakoroljanak az EU társadalmi kohéziójának elérése érdekében a tanulás és az aktív részvétel valamennyi típusa során alkalmazott módszerekre és gyakorlatokra.

Kapacitásépítést célzó projektek:

- **az oktatás területén:** ez a fellépés az uniós tagállamokban vagy a programhoz társult harmadik országokban a felsőoktatás területén tevékenykedő szervezetek és a programhoz nem társult harmadik országok közötti többoldalú partnerségeken alapuló nemzetközi együttműködési projekteket támogat;
- **a szakképzés területén:** ez a fellépés olyan nemzetközi együttműködési projekteket támogat, amelyek az uniós tagállamokban, a programhoz társult harmadik országokban és a programhoz nem társult harmadik országokban a szakképzés területén tevékenykedő szervezetek közötti többoldalú partnerségeken alapulnak. E projektek célja, hogy támogassák a programhoz nem társult harmadik országok szakképzési intézményeinek és rendszereinek relevanciáját, hozzáférhetőségét és reagálóképességét, mint a fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődés motorját;
- **az ifjúság területén:** ez a fellépés támogatja az ifjúságpolitika területén az uniós tagállamok, a programhoz társult harmadik országok és a programhoz nem társult harmadik országok szervezetei közötti együttműködést és csereprogramokat. Olyan nem formális tanulási tevékenységekre terjed ki, amelyek a formális tanuláson kívül a fiatalokkal foglalkozó szervezetek kapacitásának növelésére összpontosítanak, ugyanakkor biztosítják a fiatalok aktív részvételét.

Az olyan online platformok, mint például az eTwinning, az európai felnőttkori tanulás elektronikus platformja (EPALE), a [School Education Gateway](#) és az [Európai](#)

Ifjúsági Portál virtuális együttműködési tereket, partnerkereső adatbázisokat, gyakorlati közösségeket és egyéb online szolgáltatásokat kínálnak tanárok, oktatók, ifjúságsegítők, politikai döntéshozók és más gyakorlati szakemberek, valamint tanulók, fiatalok és felnőtt tanulók számára Európában és Európán kívül.

fő intézkedés: A szakpolitikai fejlesztéshez és együttműködéshez nyújtott támogatás

Ez a kulcsfontosságú intézkedés segíti az „Együtt Európa Ifjúsága” fellépést (amely a helyi szintű ifjúsági szervezeteket és a nagyobb szervezeteket egyaránt célozza), és támogatja a határokon átnyúló partnerségeket. Az e pályázattípus keretében végzett tevékenységeknek hozzá kell járulniuk a fiatalok szélesebb körű bevonásához annak érdekében, hogy biztosítsák a vélemények sokszínűségét, és az ifjúsági szervezeteken belül és azokon kívül a fiatalok széles körét ériék el, beleértve a kevesebb lehetőséggel rendelkező fiatalokat is.

Emellett ez a kulcsfontosságú intézkedés a következőkre terjed ki:

- az oktatással, képzéssel, ifjúsággal és sporttal kapcsolatos uniós szakpolitikai menetrend – beleértve a felsőoktatásra, a szakképzésre, az iskolákra és a felnőttkori tanulásra vonatkozó ágazati menetrendeket is – végrehajtásának előkészítését és támogatását célzó intézkedések, különösen a nyitott koordinációs módszerek irányításának és működésének megkönnyítése révén;
- magas szintű hatóságok által vezetett **uniós szakpolitikai kísérletezés**, amely számos országban a szakpolitikai intézkedésekkel kapcsolatos terep-kísérleteket foglal magában, megbízható értékelési módszerek alapján;
- **az oktatással, képzéssel, ifjúsággal és sporttal kapcsolatos nemzeti és uniós szintű rendszerekkel és szakpolitikákkal kapcsolatos bizonyítékok és ismeretek összegyűjtését célzó intézkedések, az indokolt szakpolitikai döntéshozatal megkönnyítése érdekében;**
- **a készségek és képesítések átláthatóságát és elismerését, valamint a kreditek átvitelét megkönnyítő** intézkedések;
- az Európai Unió belüli és kívüli érdekelt felekkel folytatott szakpolitikai párbeszédet elősegítő intézkedések;
- **együttműködés magasan elismert szakértelemmel és elemzési kapacitással rendelkező nemzetközi szervezetekkel (például az OECD-vel és az Európa Tanáccsal) az oktatással, képzéssel, ifjúsággal**

és sporttal kapcsolatos szakpolitikák hatásának és hozzáadott értékének megerősítése érdekében.

A 3. kulcsintézkedés részeként a **Jean Monnet tevékenységek** támogatást nyújtanak mind az uniós, mind a nem uniós felsőoktatási intézmények területén az uniós integrációval kapcsolatos oktatás és kutatás előmozdítása, valamint a tudományos világ és a politikai döntéshozók uniós szakpolitikai prioritásokkal kapcsolatos politikai vitájának és cseréjének előmozdítása céljából. A következő alintézkedések támogathatók:

- Jean Monnet modulok: rövid oktatási programok az európai uniós tanulmányok egy vagy több tudományterületén; Jean Monnet professzúrák: hosszabb, európai uniós tanulmányokra szakosodott tanári állások az egyes egyetemi oktatók számára;
- Jean Monnet kiválósági központok: az európai tanulmányok különböző tudományterületei magas szintű szakértőinek ismereteit összegyűjtő kapcsolattartó pontok, amelyek emellett más országok tudományos intézményeivel alakítanak ki transznacionális tevékenységeket és strukturális kapcsolódási pontokat;
- az oktatás és képzés más területeire vonatkozó Jean Monnet tevékenységek;
- meghatározott intézményekre irányuló támogatás stb.

Ezekről a lehetőségekről, többek között a jogosultsági követelményekről részletes információkkal szolgál az [Erasmus+ – Pályázati útmutató](#).

A programtevékenységeket mind közvetlen, mind közvetett irányítással hajtják végre az [Erasmus+ uniós nemzeti irodák](#) támogatásával, amelyek célja, hogy a programot a lehető legközelebb hozzák a résztvevőkhöz. Az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) által irányított cselekvések esetében a vonatkozó dokumentumok a [finanszírozási és pályázati lehetőségek portálján](#) keresztül érhetők el. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások, díjak és közbeszerzések formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

- diákok;
- kutatók és egyetemi oktatók;
- egyetemek és más, a felsőoktatás területén működő szervezetek az EU-ban és a [partnerországokban](#).

Európai Szolidaritási Testület

Az **Európai Szolidaritási Testület** olyan uniós finanszírozási program, amely a különböző területeken szolidaritási tevékenységekben részt venni kívánó fiataloknak szól. Ez a hátrányos helyzetűek megsegítésétől a humanitárius segítségnyújtáson át egészen az egészségügyi és környezetvédelmi tevékenységekhez való hozzájárulásig terjed az EU-ban és azon kívül is. A program célja nemcsak az inkluzivitás növelése, hanem az is, hogy zöldebbek és digitálisabbak is legyünk.

A tevékenységek a Bizottság közvetlen irányítása, valamint közvetett irányítás révén, az uniós nemzeti ügynökségek hálózatának támogatásával valósulnak meg. A finanszírozást többnyire vissza nem térítendő támogatás formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

- 18 és 30 év közötti személyek (humanitárius segítségnyújtás esetében 35 év);
- szervezetek az EU-ban és a partnerországokban.

Ifjúsági igazolvány (Youth Pass)

A **Youthpass** az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programjai keretében megvalósuló projektek keretében szerzett tanulási eredmények azonosítására és dokumentálására szolgáló európai elismerési eszköz. A Youthpass előmozdítja a tanulással kapcsolatos egyéni gondolkodást és tudatosságot, és segít abban, hogy a tanulási eredmények maguk a tanulók és mások számára is láthatóak legyenek. Célja, hogy megerősítse az ifjúsági munkával és a szolidaritási tevékenységekkel kapcsolatos reflektív gyakorlatokat, ezáltal javítva azok minőségét és elismertségét. Támogatja továbbá a fiatalok és az ifjúságsegítők folyamatos útvonalait, és növeli az uniós szerepvállalás értékének láthatóságát.

Az Európai Ifjúsági Portál

Az **Európai Ifjúsági Portál** információkkal és lehetőségekkel szolgál a fiatalok számára. Uniós és országos szintű tájékoztatást nyújt az EU-ban élő, tanuló és dolgozó fiatalok érdeklődésére számot tartó lehetőségekről és kezdeményezésekről. Az európai ifjúsági portál a fiataloknak, de az ifjúságügy területén tevékenykedő egyéb érdekelt feleknek (ifjúsági szervezetek, ifjúságsegítők,

politikai döntéshozók stb.) is szól.

Négy **fő tartalomtípus** található az európai ifjúsági portálon, mindegyik külön szakaszba rendezve:

- az EU ifjúságpolitikájához kapcsolódó tematikus oldalak: „Részt veszek”;
- a külföldre utazás lehetőségeihez kapcsolódó tematikus oldalak: „Külföldre megyek”;
- uniós finanszírozású programokat és kezdeményezéseket ismertető oldalak: „Uniós kezdeményezések”;
- szakpolitikai oldalak: „Uniós ifjúsági stratégia”.

A portál fiatalok történetit és beszámolóit, híreket és eseménynaptárt is tartalmaz.

A felnőttkori tanulás elektronikus európai platformja (EPALE)

Az EPALE olyan helyszín, ahol a felnőttkori tanulás szakembereinek többnyelvű és nyitott európai közössége – beleértve az oktatókat, a politikai döntéshozókat, a képzési szolgáltatókat és a kutatókat – együttműködhet, tanulhat egymástól, tájékozódhat a legújabb fejleményekről, hozzáférhet a szakmai erőforrásokhoz és megoszthatja a bevált gyakorlatokat az interneten. Az EPALE támogatja és megerősíti a felnőttoktatással kapcsolatos szakmákat azáltal, hogy blogbejegyzései, fórumai és partnerkereső eszköze révén lehetővé teszi tagjai számára, hogy Európa-szerte kapcsolatba lépjenek és tanuljanak kollégáiktól, személyes találkozókkal kiegészítve. Az EPALE kiváló minőségű és pontos, a felnőttkori tanulókkal foglalkozó szakemberek számára releváns információkat nyújt. Idővel maguknak a tagoknak kell biztosítaniuk az ilyen tartalmak egyre nagyobb részét. [Tudjon meg többet arról, hogyan lehet együttműködni az EPALE közösséggel.](#)

COSME program: Erasmus fiatal vállalkozóknak

Az [Erasmus fiatal vállalkozóknak](#) egy határokon átnyúló csereprogram, amely lehetőséget nyújt az új vagy leendő vállalkozóknak arra, hogy más részt vevő országokban kisvállalkozásokat működtető tapasztalt vállalkozóktól tanuljanak. A program azoknak a vállalkozóknak szól, akik az elmúlt három évben kezdtek vállalkozást, és olyan vállalkozóknak, akik egy-hat hónapra európai országba költözhetnek, hogy sikeres üzleti tevékenységet folytassanak, valamint

tapasztalatot és know-how-t szerezzenek. Lehetőséget kapnak arra, hogy hálózatot építsenek más uniós országok sikeres vállalkozóival, és elsajátítsák a saját vállalkozásuk fejlesztéséhez vagy létrehozásához szükséges készségeket. A program nyitva áll minden olyan fiatal vállalkozó előtt, aki saját vállalkozást kíván indítani, és életképes üzleti tervvel rendelkezik.

A tapasztalatcserére egy tapasztalt vállalkozónál való tartózkodás során kerül sor, ami segíti az új vállalkozót a kisvállalkozás működtetéséhez szükséges készségek elsajátításában. A vendéglátó vállalkozás új üzleti perspektívákból profitál, és lehetőséget kap a külföldi partnerekkel való együttműködésre vagy az új piacok megismerésére.

Sport

Sporttal kapcsolatos Erasmus+ tevékenységek

A sporttal kapcsolatos Erasmus+ tevékenységek előmozdítják a sportban, a testmozgásban és az önkéntes tevékenységekben való részvételt. E fellépések a társadalommal és a sporttal kapcsolatos kihívások kezelésére irányulnak. Az Erasmus+ lehetőséget biztosít a szervezeteknek arra, hogy a sport területén innovatív gyakorlatokat fejlesszenek ki, adjanak át és hajtsanak végre szervezetek, hatóságok és mások között. Az alábbi területeken működő szervezetek számára állnak rendelkezésre lehetőségek.

Együttműködési partnerségek

E partnerségek célja, hogy a szervezetek közös tevékenységeket dolgozzanak ki és hajtsanak végre többek között a sport és a testmozgás előmozdítása, valamint a sport integritását fenyegető veszélyek (például a dopping vagy a mérkőzések eredményének tiltott befolyásolása) kezelése, a sportolók kettős karrierjének előmozdítása, a jó kormányzás javítása, valamint a tolerancia és a társadalmi befogadás előmozdítása érdekében.

Az együttműködési partnerségek célja, hogy előmozdítsák az európai hálózatok létrehozását és fejlesztését a sport területén. Céljuk, hogy segítsék a sportszervezeteket a következőkben:

- az érintett szervezetek és intézmények munkája, tevékenységei és gyakorlatai minőségének javítása;

- a szervezetek kapacitásának kiépítése a transznacionális és ágazatokon átívelő munkavégzés érdekében;
- a sport területén felmerülő közös igények kezelése;
- az átalakulás és a változás lehetővé tétele (egyéni, szervezeti vagy ágazati szinten).

A tevékenységek közé tartozik többek között:

- a fontos érdekelt felek közötti hálózatépítés;
- a bevált gyakorlatok fejlesztése, azonosítása, előmozdítása és cseréje;
- oktatási és képzési modulok és eszközök előkészítése, fejlesztése és végrehajtása;
- a multiplikátorok készségeinek fejlesztése;
- a mutatók nyomon követésének és teljesítményértékelésének kidolgozása;
- a sport és a testmozgás hozzáadott értékének tudatosítása;
- a sport, az egészségügy, az oktatás, a képzés és az ifjúság közötti szinergiák előmozdítása;
- a sport tudományos alapjának javítása;
- konferenciák, szemináriumok, rendezvények és találkozók szervezése.

Az eredményeknek újrahasználhatónak, hordozhatónak és bővíthetőnek kell lenniük, valamint lehetőség szerint több tudományágot kell lefedniük. Függetlenül attól, hogy helyi vagy transznacionális projektekről van szó, azok megosztják egymással az eredményeiket.

Kisléptékű partnerségek

Alulról szerveződő szervezetek, kevésbé tapasztalt szervezetek és a program új résztvevői számára. A kisléptékű partnerségek egyszerűbb adminisztrációval, kevesebb támogatással és rövidebb időtartammal rendelkeznek, mint az együttműködési partnerségek. Céljuk, hogy innovatív gyakorlatok révén előmozdítsák a sportot és a testmozgást.

A kisléptékű partnerségek az alulról szerveződő vagy az Erasmus+ programban kevésbé tapasztalt szervezeteket célozzák meg. Céljuk, hogy a program hozzáférhetőbbé váljon az iskolai oktatás, a felnőttoktatás, a szakképzés, az ifjúság és a sport területén tevékenykedő kis szervezetek és nehezen elérhető személyek számára. A kisléptékű partnerségeket a következők jellemzik:

- a szervezeteknek odaítélt alacsonyabb támogatási összegek;
- rövidebb időtartam;
- egyszerűbb adminisztratív követelmények;
- csökkentett belépési korlátok;
- rugalmas formátumok – a transznacionális és a nemzeti tevékenységek ötvözése – annak érdekében, hogy a kisebb szervezetek megszólíthassák a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyeket.

Európai nonprofit sportesemények

E rendezvények célja a sporttevékenységek ösztönzése, a sport révén megvalósuló társadalmi befogadásra irányuló uniós stratégiák végrehajtása, a sportban vállalt önkéntesség előmozdítása, a megkülönböztetés elleni küzdelem, valamint a sportban és a testmozgásban való részvétel ösztönzése. Az Erasmus+ támogatást nyújt az ilyen rendezvények megszervezéséhez, amennyiben azok európai dimenzióval rendelkeznek. Az alábbi lehetőségek állnak rendelkezésre:

- önkéntesség a sport területén;
- társadalmi befogadás a sport révén;
- a sporton belüli megkülönböztetés elleni küzdelem, beleértve a nemek közötti egyenlőtlenséget is;
- a sportban és a testmozgásban való részvételt ösztönző kezdeményezések.

A támogatás által lefedett tevékenységek:

- az esemény előkészítése és megszervezése;
- oktatási célú tevékenységek szervezése sportolók, edzők, szervezők és önkéntesek számára az eseményt megelőzően;
- a sportrendezvényhez kapcsolódó kísérő tevékenységek (konferenciák, szemináriumok) szervezése;
- önkéntesek képzése;
- folyamatban lévő tevékenységek végrehajtása (értékelések, jövőbeli tervek felvázolása);
- az esemény témájához kapcsolódó kommunikációs tevékenységek.

Az események típusai:

A nonprofit európai sporteseményekre vagy egyetlen országban, más országokból érkező résztvevőkkel (európai szintű rendezvények) vagy az egyes résztvevő országokban (európai-helyi rendezvények) kerülhet sor. A rendezvények a következők formájában valósulnak meg:

- I. típusú helyi európai rendezvény: három különböző programországból származó legalább három szervezettől legfeljebb öt különböző programországból származó legfeljebb öt szervezetig;
- II. típusú helyi európai rendezvény: legalább hat különböző programországból származó legalább hat szervezet;
- Európai szintű rendezvények: egy rendezvény legalább 10 résztvevő szervezet részvételével legalább 10 programországból (beleértve a pályázó szervezetet is).

Kapacitásépítés a sport területén

A kapacitásépítési projektek olyan nemzetközi együttműködési projektek, amelyek az uniós tagállamokban és a programhoz társult (korábban programországnak nevezett) harmadik országokban, valamint a nyugat-balkáni országokban a sport területén tevékenykedő szervezetek közötti többoldalú partnerségeken alapulnak. Céljuk, hogy az értékek előmozdításának eszközeként támogassák a sporttevékenységeket és -politikákat, és oktatási eszközként szolgáljanak az egyének személyes és társadalmi fejlődésének előmozdításához és az összetartóbb közösség építéséhez.

A kapacitásépítési projektek célja:

- az alulról szerveződő sportszervezetek kapacitásának növelése;
- a sport és a testmozgás ösztönzése a programhoz nem társult harmadik országokban;
- a társadalmi befogadás előmozdítása a sporton keresztül;
- a pozitív értékek (például a tisztességes játék, a tolerancia, a csapatszellem) előmozdítása a sporton keresztül;
- a világ különböző régiói közötti együttműködés előmozdítása, közös kezdeményezések révén.

A pályázatoknak a programozási szakaszban meghatározott egyes tematikus területekre kell összpontosítaniuk. Példák különösen fontos területekre:

- a közös értékek, a megkülönböztetésmentesség és a nemek közötti egyenlőség előmozdítása a sport révén;
- a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi részvételének javításához szükséges készségek (sporton keresztül való) fejlesztése (pl. függetlenség, vezetés);
- a migránsok beilleszkedése,
- konfliktus utáni megbékélés.

Az Európai Bizottság sporttal foglalkozó weboldala [információkat](#) tartalmaz az Erasmus+ programon kívüli projektek közvetlen finanszírozására vonatkozó legutóbbi felhívásokról.

Egyéb kezdeményezések

Az [Európai Sporthét](#) – amely e terület egyik kulcsfontosságú kezdeményezése – lehetővé teszi, hogy a sportszervezetek, vállalkozások és szakértők Uniós-szerte kidolgozzák stratégiáikat a sporttal kapcsolatos tevékenységekben való részvétel növelésére, a résztvevők számára pedig arra, hogy közösségeikben ünnepeljék a sportot. A hét a [#BeActive](#) díjak átadásával ér véget. A [#BeInclusive](#) uniós sportdíj olyan szervezeteket is elismer, amelyek a sport erejét arra használják fel, hogy növeljék a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi befogadását.

Az [európai uniós sportfórum](#) elismeri, hogy széles körű, szakpolitikai alapú megközelítésekre van szükség annak biztosítása érdekében, hogy a sportesemények továbbra is választ adjanak a jelenlegi gazdasági és kulturális kihívásokra, és arra törekszik, hogy a sport vezetői, vállalkozói és más sportszakemberek közötti magas szintű párbeszéd révén építse a sport jövőjét.

Lehetséges kedvezményezettek:

- sportegyesületek;
- sportolók és sportintézmények;
- NGO-k;
- az ifjúság.

A fiatalok foglalkoztatása

Számos európai alap teremt munkalehetőséget a fiatalok számára. Az **ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés** (IFK) az **Ifjúsági garanciarendszerek** végrehajtásához nyújtott uniós pénzügyi támogatás egyik fő forrása 2023-ig. Az EU 2013-ban indította el a programot, hogy támogatást nyújtson az olyan régiókban élő fiataloknak, ahol az ifjúsági munkanélküliség aránya meghaladta a 25%-ot.

A **kohéziós célú és az európai területeknek nyújtott helyreállítási támogatás (REACT-EU)** keretében rendelkezésre álló kiegészítő uniós finanszírozásnak köszönhetően a tagállamok a 2021–2023-as időszakban növelhetik az IFK és az **Európai Szociális Alap** forrásait a koronavírus-válság által érintett fiatalok megsegítése érdekében.

Az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés kizárólag a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalokat (NEET-fiatalokat) támogatja, ideértve a tartósan munkanélkülieket vagy az álláskeresőként nyilvántartásba nem vett fiatalokat is. Így a fiatalok célzott támogatásban részesülhetnek azokban az európai térségekben, amelyek a legsúlyosabb nehézségekkel küszködnek. Az IFK jellemzően a következők biztosítását finanszírozza:

- tanulószerveződéses gyakorlati képzések;
- szakmai gyakorlatok;
- munkavállalási célú kiközvetítések;
- képzés megszerzéséhez vezető továbbképzés.

A foglalkoztatással kapcsolatos további információkért lásd e finanszírozási útmutató „Foglalkoztatás, szociális ügyek és társadalmi befogadás” című szakaszát.

Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek (CERV) program

A **Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program** fő célja az EU-Szerződésekben és az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített jogok és értékek védelméhez és előmozdításához a jogállamiságon alapuló, jogokon alapuló, demokratikus, egyenlő és befogadó társadalmak fenntartása és továbbfejlesztése érdekében. Ez magában foglalja az olyan tevékenységek támogatását, amelyek hozzájárulnak egy dinamikus és öntudatos civil társadalom létrehozásához, az emberek demokratikus, polgári és társadalmi részvételének ösztönzéséhez, valamint a közös értékeinken, történelmünkön és emlékezetünkön alapuló európai társadalom gazdag sokszínűségének ápolásához. A program továbbá az uniós értékek és jogok előmozdításában támogatja a helyi, regionális, nemzeti és transznacionális szinten tevékenykedő civil társadalmi szervezeteket. Felhívja

a figyelmet az egyenlőségre és a megkülönböztetésmentességre, a gyermekek jogaira, az adatvédelemre, az uniós polgársághoz fűződő jogokra és az uniós polgárok közös történelmére. Hozzájárul a nemek közötti egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség általános érvényesítéséhez, valamint a nőekkel szembeni nemi alapú erőszak, valamint a gyermekekkel és más veszélyeztetett csoportokkal szembeni erőszak valamennyi formájának megelőzéséhez és leküzdéséhez. Támogatja a polgárok részvételét az EU demokratikus életében.

A program az alábbi négy ágon alapul:

1. **Egyenlőség, jogok és nemek közötti egyenlőség:** a jogok, a megkülönböztetésmentesség, az egyenlőség (többek között a nemek közötti egyenlőség) előmozdítása, valamint a nemek közötti egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség általános érvényesítésének előmozdítása. Az e területre vonatkozó projektek célja:
 - a nemi, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló egyenlőtlen ségek és megkülönböztetés megelőzése és leküzdése, valamint a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartása;
 - a nők teljes körű joggyakorlásának, a nemek közötti egyenlőségnek, többek között a munka és a magánélet közötti egyensúlynak, a nők társadalmi szerepvállalásának és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítésének előmozdítása;
 - a megkülönböztetés, a rasszizmus, az idegengyűlölet, az afrofóbia, az antiszemitizmus, a cigányellenesség, a muszlimellenes gyűlölet és az intolerancia egyéb formái, többek között a homofóbia és a nemi identitáson alapuló intolerancia minden formája elleni küzdelem, online és offline egyaránt;
 - a gyermekek jogainak védelme és előmozdítása, valamint a gyermekek jogaival kapcsolatos tudatosság növeléséhez való hozzájárulás a bírósági eljárások során, valamint a gyermekvédelmi rendszerek kapacitásának építése;
 - a fogyatékonysággal élő személyek jogainak védelme és előmozdítása aktív befogadásuk és a társadalomban való teljes részvételük érdekében;
 - a személyes adatok védelmével és az adatvédelmi reformmal kapcsolatos kihívások kezelése, valamint az érdekelt felek közötti párbeszéd támogatása ezen a területen;

- az arra irányuló erőfeszítések támogatása, hogy az emberek gyakorolhassák az uniós polgárként őket megillető jogokat, érvényesítsék a szabad mozgáshoz való jogukat, és fellépjenek az e jogokkal való visszaélés ellen;
2. **Polgári részvétel és szerepvállalás:** a polgárok szerepvállalásának és részvételének előmozdítása az EU demokratikus életében, a különböző tagállamok polgárai közötti cserekapcsolatok, valamint a közös európai történelemmel kapcsolatos tudatosság növelése. Az e területre vonatkozó projektek a következőkkel foglalkoznak:
- a közelmúlt európai történelmének meghatározó eseményeinek, többek között az önkényuralmi és totalitárius rendszerek okainak és következményeinek felismerése, kutatása és oktatása;
 - az uniós polgárok figyelmének felhívása közös történelmükre, kultúrájukra, kulturális örökségükre és értékeikre, ezáltal növelve az EU-val, annak eredetével, céljával és sokszínűségével kapcsolatos ismereteiket;
 - a polgárok és az érdekképviseleti szervezetek részvételének és hozzájárulásának előmozdítása az EU demokratikus és polgári életében azáltal, hogy minden területen ismertetik és nyilvánosan megvitatják az uniós fellépéssel kapcsolatos nézeteiket;
 - a különböző országok polgárai közötti csereprogramok előmozdítása, különösen a testvérvárosokon és a városok hálózatain keresztül annak érdekében, hogy gyakorlati tapasztalatokat szerezzenek az Unió közös örökségének gazdagságáról és sokszínűségéről, és tudatosodjon bennük, hogy ezek képezik a közös jövő alapját.
3. **Daphné:** küzdelem az erőszak, többek között a nemi alapú erőszak ellen. Az e területre vonatkozó projektek célja:
- a nőkkel és lányokkal szembeni **nemi alapú erőszak valamennyi formájának** – beleértve a kapcsolati erőszakot is – minden szinten történő megelőzése és leküzdése, többek között az Európa Tanácsnak a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló egyezményében (Isztambuli Egyezmény) meghatározott normák előmozdítása révén;
 - a gyermekekkel, a fiatalokkal és egyéb veszélyeztetett csoportokkal, például az LGBTIQI és a fogyatékkal élő személyekkel szembeni erőszak minden formájának megelőzése és az ellene való küzdelem;

- az erőszak, például a családon belül elkövetett kapcsolati erőszak vagy az intim kapcsolatokon belüli erőszak valamennyi közvetlen és közvetett áldozatának támogatása és védelme, ideértve a családon belül elkövetett bűncselekmények következtében árván maradt gyermekeket is, valamint a nemi alapú erőszak áldozatainak támogatása és számukra Uniós-szerte azonos szintű védelem biztosítása.
4. **Uniós értékek:** az uniós értékek védelme és előmozdítása. Az e területre vonatkozó projektek a jogok védelmére, előmozdítására és tudatosítására összpontosítanak az e jogok előmozdításában és ápolásában helyi, regionális és transznacionális szinten aktív civil társadalmi szervezeteknek nyújtott pénzügyi támogatás révén, ezáltal megerősítve az uniós értékeknek és a jogállamiság tiszteletben tartásának a védelmét és előmozdítását is, valamint hozzájárulva egy demokratikusabb Unióhoz, a demokratikus párbeszédhez, az átláthatósághoz és a jó kormányzáshoz.

A Jogérvényesülés programmal együtt a [Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program](#) alkotja a Jogérvényesülés, Jogok és Értékek Alapot.

Az alap a következő típusú tevékenységeket támogatja:

- képzés, kapacitásépítés és a bevált gyakorlatok cseréje;
- testvérváros-program,
- az emberek figyelmének felhívása jogaikra és arra, hogy az uniós politikák milyen előnyökkel járnak mindennapi életükre nézve;
- tudásalapú uniós szakpolitikák és jogszabályok kidolgozása felmérések, tanulmányok és elemzések révén.

Lehetséges kedvezményezettek:

- civil társadalmi szervezetek;
- Európai hálózatok;
- hatóságok, beleértve az egyenlőséggel és az emberi jogokkal foglalkozó szerveket;
- helyi hatóságok;
- tudományos körök, kutatóintézetek és agytrösztök.

Az Európai Bizottság weboldala tájékoztatást nyújt a [finanszírozási és a pályázati lehetőségekre](#), többek között a [pályázati felhívásokra](#) vonatkozóan. Ha

értesülni szeretne a Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek program és a Jogérvényesülés program finanszírozási lehetőségeiről és finanszírozott projekteiről szóló legfrissebb hírekről, [itt](#) iratkozzon fel, hogy rendszeresen megkapja a [finanszírozási hírlevelet](#).

Jogérvényesülés program

A [program](#) támogatja a jogállamiságon, valamint a kölcsönös elismerésen és bizalmon alapuló uniós igazságszolgáltatási térség továbbfejlesztését. Megkönnyíti az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést, előmozdítja az igazságügyi képzést és a polgári és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködést, valamint a nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek hatékonyságát.

A program olyan tevékenységeket finanszíroz, amelyek biztosítják az uniós jog teljes körű és következetes alkalmazását és érvényesítését, valamint előmozdítják az uniós igazságszolgáltatási térség zökkenőmentes működését. Ez magában foglalja a kölcsönös bizalom javítását, a polgári és büntetőügyekben folytatott hatékony igazságügyi együttműködés biztosítását, a bírók, ügyészek és igazságügyi alkalmazottak uniós joggal kapcsolatos ismereteinek bővítését, valamint a határokon átnyúló együttműködés előmozdítását. Olyan tevékenységeket is finanszíroz, amelyek elősegítik az igazságszolgáltatáshoz való hatékony és megkülönböztetésmentes hozzáférést mindenki számára.

A támogatható tevékenységek közé a következők tartoznak:

- igazságügyi szakemberek képzése;
- az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd és szakértői találkozók szervezése;
- felmérések és tanulmányok készítése;
- szemináriumok és kampányok szervezése;
- technikai iránymutatások kidolgozása és terjesztése;
- a kulcsfontosságú uniós igazságügyi hálózatok (pl. [az Európai Igazságügyi Képzési Hálózat](#)) kapacitásépítése;
- digitális eszközök kifejlesztése és használata, a Digitális Európa programot kiegészítve;
- az [e-igazságügyi portál](#) fenntartása és bővítése;

Lehetséges kedvezményezettek:

- egyetemek;
- kutatási intézmények;
- igazságügyi és közigazgatási hatóságok;
- igazságügyi szakemberek, valamint képviseleti szerveik és képzési szerveik;
- civil társadalmi szervezetek.

A programot közvetlenül az Európai Bizottság irányítja. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások, díjak és közbeszerzések formájában folyósítják. A Bizottság [weboldala](#) tájékoztatást nyújt a finanszírozási és a pályázati lehetőségekre, többek között a [pályázati felhívásokra](#) vonatkozóan.

Nemek közötti egyenlőség és esélyegyenlőség más uniós alapokban

A nemek közötti egyenlőséget és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését számos uniós finanszírozási program keretében végrehajtott intézkedések széles skálája finanszírozza, amelyek közül néhány különösen fontos a nemek közötti egyenlőség szempontjából.

A nemi dimenzió integrálása biztosított a különböző uniós finanszírozási és költségvetési garanciaeszközökben, különösen az **Európai Szociális Alap Pluszban**, az **Európai Regionális Fejlesztési Alapban**, a **Kreatív Európa programban**, az **Európai Tengerügyi és Halászati Alapban**, a **Kohéziós Alapban** és az **InvestEU programban**. A finanszírozás a következőket támogatja:

- a nők munkaerőpiaci részvételének, valamint a munka és a magánélet közötti egyensúlynak az előmozdítása;
- az ápolási-gondozási létesítményekbe történő beruházás;
- a női vállalkozók ösztönzése;
- bizonyos szakmákban a nemi szegregáció elleni küzdelmet célzó intézkedések;
- a lányok és fiúk egyenlőtlen képviselétének kezelése az oktatás és képzés egyes területein.

A múltban az európai strukturális és beruházási alapok (**esb-alapok**) különböző

intézkedéseket finanszíroztak a nemek közötti egyenlőség előmozdítása érdekében. Emellett ezekből az alapokból a gyermekgondozási létesítmények infrastruktúráját is finanszírozták. Az új [közös rendelkezésekről szóló rendelet](#) (amely meghatározza **az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó rendelkezéseket, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályokat**) olyan konkrét elveket és feltételeket tartalmaz, amelyek előírják, hogy a tagállamoknak rendelkezniük kell a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó nemzeti stratégiai kerettel, amely előfeltétele annak, hogy az alapok felhasználhatók legyenek a munkaerőpiacon a nemek közötti egyensúly, a munka és a magánélet közötti egyensúly vagy a gyermekgondozási infrastruktúra javítására irányuló beruházások során. Egy másik horizontális feltétel – az Európai Unió Alapjogi Chartájának hatékony végrehajtása – egyik fő követelménye a nemek közötti egyenlőség, amely a közös rendelkezésekről szóló rendelet szerinti valamennyi beruházásra vonatkozik.

A rendelet azt is kimondja, hogy tagállamok és a Bizottság biztosítják a férfiak és nők közötti egyenlőségnek, a nemek közötti egyenlőség érvényesítésének és a nemi dimenzió integrálásának figyelembevételét és előmozdítását a programok előkészítése, végrehajtása, monitoringja, értékelése és a programokról való jelentéstétel során. Továbbá a tagállamok és a Bizottság megteszik a megfelelő lépéseket a programok előkészítése, végrehajtása, monitoringja, értékelése és a programokról való jelentéstétel során a nemet, fajt vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármilyen hátrányos megkülönböztetés megelőzése érdekében. A programok előkészítése és végrehajtása során különösen figyelembe kell venni a fogyatékosággal élő személyek számára biztosítandó hozzáférhetőséget.

Amint azt korábban említettük, a **Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek programon** keresztül **célzott** finanszírozás áll rendelkezésre olyan projektek számára, amelyek olyan civil társadalmi szervezetek és közintézmények javát szolgálják, amelyek konkrét intézkedéseket hajtanak végre, beleértve a nemi alapú erőszak megelőzését és az az ellen folytatott küzdelmet. Különös figyelmet kell fordítani a nőkre és lányokra a menekültügyi és a migráció területén. A **Menekültügyi és Migrációs Alapon** keresztül arra ösztönzik a tagállamokat, hogy olyan intézkedésekre összpontosítsanak, amelyek támogatják a nők sajátos szükségleteit a menekültügyi eljárásban, valamint olyan intézkedéseket, amelyek

támogatják a nők új társadalomba való integrációját. Az alap továbbá lehetővé teszi, hogy fokozzák a kiszolgáltatott csoportok, köztük a menekültüggyel és a migrációval összefüggésben a nemi alapú erőszak áldozataul esett nők védelmét”. A női vállalkozóknak és tudósoknak szóló finanszírozási lehetőségek a **Horizont Európa**, a **közös agrárpolitika** eszközei és az **Európai Tengerügyi és Halászati Alap**, valamint az **Erasmus+** programhoz kapcsolódó befogadási és sokszínűségi stratégia keretében is megtalálhatók.

A globális szinten az EU továbbra is támogatja a nők emberi jogait, azok védőit, a szexuális és reprodukzív egészséget és jogokat, valamint a szexuális és nemi alapú erőszak világszerte történő visszaszorítására irányuló erőfeszítéseket, többek között az instabil, konfliktus- és szükséghelyzetekben. Az EU például elindította a **Reflektorfény kezdeményezést**, amely a nők és lányok elleni erőszak valamennyi formájának felszámolására irányuló közös EU-ENSZ globális program.

A nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos uniós prioritásokról további információk megtalálhatók a **2020–2025-ös időszakra szóló uniós nemi esélyegyenlőségi stratégiában**.

A Szomszédsgai, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz – Globális Európa, (NDICI – Globális Európa) létrehozásáról szóló rendelet azt is kimondja, hogy az eszköz végrehajtását a nemek közötti egyenlőség, a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelése, valamint a nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak megelőzése és leküzdése elvének kell vezérelnie, és törekednie kell a nők jogainak védelmére és előmozdítására a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési tervekkel, a vonatkozó tanácsi következtetésekkel és nemzetközi egyezményekkel, többek között a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló, 2018. december 10-i tanácsi következtetésekkel összhangban. A nemek közötti egyenlőségnek és a nők társadalmi szerepvállalása növelésének az EU külső tevékenységében, valamint a teljesítmény tekintetében a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós cselekvési tervekben meghatározott minimum standardok teljesítését célzó erőfeszítések fokozása az EU valamennyi külső tevékenységében és a nemzetközi együttműködésben a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő és a sztereotípiák ellen ható megközelítéshez kell, hogy vezessen. Az NDICI alapján végrehajtandó új tevékenységek legalább 85%-ában a nemek közötti egyenlőség az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottságának a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó szakpolitikai mutatójában meghatározott fő vagy jelentős célkitűzés kell, hogy legyen. E tevékenységek legalább 5%-ában a fő célkitűzés a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és a lányok jogainak és társadalmi szerepvállalásának növelése kell, hogy legyen.

Lehetséges kedvezményezettek:

- közjogi szervezetek;
- a nemek közötti egyenlőség kérdésével foglalkozó intézmények;
- vállalatok és induló vállalkozások;
- NGO-k és civil társadalom.

AZ EU PÉNZÜGYI ÉRDEKEINEK VÉDELME, A CSALÁSOKKAL SZEMBENI KÜZDELEM

Fiscalis program

A **Fiscalis program** a belső piaci adórendszerek megfelelő működésének javítására összpontosít azáltal, hogy segíti a részt vevő országokat, azok adóhatóságait és tisztviselőit az adócsalás, az adókikerülés és az agresszív adótervezés elleni küzdelemben. A Fiscalis a tagállamok és a becsületes adófizetők pénzügyi érdekeinek védelmét is szolgálja. Lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára, hogy végrehajtsák az adózás területére vonatkozó uniós jogszabályokat az információcsere, a közigazgatási együttműködés támogatása által, és az adóhatóságok adminisztratív terhei és szükség esetén az adófizetők megfelelési költségei csökkentésének elősegítése által.

A következő tevékenységek finanszírozhatók:

- találkozik és hasonló ad hoc rendezvények;
- projektalapú strukturált együttműködés;

- informatikai kapacitásépítési intézkedések, különösen az európai elektronikus rendszerek fejlesztése és működtetése;
- emberi erőforrások és egyéb kapacitásépítési intézkedések, beleértve a közös képzést vagy az e-tanulás fejlesztését;
- tanulmányok;
- innovációs tevékenységek;
- kommunikációs tevékenységek;

A program végrehajtására közvetlen irányítás keretében kerül sor. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában biztosítja.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Unió tagállamok és a programhoz társult harmadik országok.

Vám program

A **vámügyi együttműködési program (Vám program)** segíti az EU és a tagállamok pénzügyi érdekeinek védelmét, és segíti a vámigazgatási szerveket abban, hogy az EU külső határainak őreként megvédjék a lakosságot az egészségügyi, környezeti és egyéb fenyegetésekkel szemben. A Vám program támogatja a központi **uniós vámügyi információtechnológiai rendszerek** fejlesztését és működtetését. Emellett megkönnyíti a vámtisztviselők közötti együttműködési tevékenységeket, beleértve a vámpolitikával és vámjoggal kapcsolatos bevált gyakorlatok és ismeretek cseréjét, valamint azok gyakorlati végrehajtását. Támogatja továbbá az **Európai Unió uniós vámunióját**, valamint vámhatóságokat az együttműködésben és az egységes fellépésben. Végül, de nem utolsósorban a program segíti a vámigazgatási szerveket a növekvő kereskedelmi forgalom, valamint az olyan kialakulóban lévő tendenciák és technológiák kezelésében, mint az e-kereskedelem és a blokklánc.

A **programban** kizárólag az EU és a támogatható nem uniós országok vámhatóságai vehetnek részt. A program pályázati felhívás nélkül működik.

A következő tevékenységek finanszírozhatók:

- szemináriumok és munkaértekezletek, szakértői hálózatok, érdekközösségek, operatív együttműködési csoportok és projektcsoporthoz;

- informatikai kapacitásépítés, különösen az uniós elektronikus vámrendszerek működtetése és fejlesztése;
- humán erőforrás és egyéb kapacitásbővítésre irányuló tevékenységek, beleértve a képzést és a bevált gyakorlatok cseréjét;
- tanulmányok;
- innováció;
- kommunikáció.

A program végrehajtására közvetlen irányítás keretében kerül sor. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában biztosítja.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Uniós tagállamok és a programhoz társult harmadik országok.

Az EU csalásellenes programja

A **program** fő célja a csalás elleni tevékenységek szükséges összehangolásának biztosítása, valamint pénzügyi, technikai és információs támogatás nyújtása a tagállamok számára az EU pénzügyi érdekeinek védelmére irányuló erőfeszítéseikben.

A program az alábbiak révén segíti a tagállamokat a csalás elleni küzdelemben:

1. az EU pénzügyi érdekeinek további védelme (korábban a **Herkules III program** által nyújtott) pénzügyi támogatás, különösen technikai támogatás, vizsgálatokhoz nyújtott operatív támogatás, speciális képzések és kutatási tevékenységek révén;
2. kölcsönös igazgatási segítségnyújtás és együttműködés szervezése vám- és mezőgazdasági ügyekben, különösen a **Csalás Elleni Információs Rendszeren (AFIS)** keresztül;
3. a **szabálytalanságkezelő rendszer (IMS)** működtetése annak érdekében, hogy a tagállamok jelenthessék a szabálytalanságokat.

Konkrétabban, a program támogatja a tagállamokat konkrét csalás elleni eszközök beszerzésében, valamint speciális képzések, célzott konferenciák és tanulmányok szervezésében. Fenntartja továbbá a szabálytalanságkezelő rendszert, hogy megkönnyítse a tagállamok számára a feltárt szabálytalanságok bejelentésére vonatkozó kötelezettség teljesítését. Végezetül platformot tart

fenn a kölcsönös igazgatási segítségnyújtással kapcsolatos információk cseréjére, és támogatja az olyan tevékenységeket, mint a közös vámügyi műveletek, képzések és találkozók szervezése az operatív fellépésekhez.

A **program** a következő típusú projekteket és fellépéseket finanszírozza:

- speciális és technikailag fejlett berendezések és hatékony informatikai eszközök beszerzése a transznacionális és multidiszciplináris együttműködés javítása érdekében, amelynek célja az EU pénzügyi érdekeit sértő szabálytalanságok, csalás és korrupció felderítése és kivizsgálása;
- a műszaki ismeretek fejlesztését támogató intézkedések, például a személyzet cseréje, beleértve a nyomozócsoportok létrehozását és a határokon átnyúló közös műveleteket;
- szakképzés, kockázatelemzési műhelyek, szemináriumok és összehasonlító jogi tanulmányok.

A program végrehajtása az **OLAF**, az EU csalás elleni szervének közvetlen irányítása alatt történik. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában biztosítja.

Lehetséges kedvezményezettek:

- A csalás elleni tevékenységekben részt vevő uniós közjogi hatóságok.

Az euro pénzhamisítás elleni védelme – Periklész IV

A **Periklész IV program** megelőzi a hamisítást és az ahhoz kapcsolódó csalást, és küzd azok ellen, valamint megőrzi az eurobankjegyek és -érmék integritását. Erősíti a polgároknak és a vállalkozásoknak a bankjegyek és érmék valódiságába vetett bizalmát, és erősíti az EU gazdaságába vetett bizalmat, miközben biztosítja az államháztartás fenntarthatóságát. Biztosítja az információcserét és -terjesztést, különösen munkaértekezletek, találkozók és szemináriumok szervezése révén, beleértve az illetékes nemzeti hatóságok személyzetének képzését, célzott kiközvetítését és cseréjét. Ezenfelül technikai, tudományos és operatív segítséget nyújt a tagállamok illetékes szerveinek. Végezetül olyan berendezéseket vásárol, amelyeket harmadik országok pénzhamisítás elleni szakosított hatóságai használnak az euró pénzhamisítás elleni védelme érdekében.

Valamennyi uniós tagállam illetékes hatósága benyújthat társfinanszírozás iránti kérelmeket. Az intézkedésekre sor kerülhet az euróövezeti és az euróövezeten kívüli EU-országokban és nem uniós országokban egyaránt. A programot az Európai Bizottság közvetlen irányítással hajtja végre. A pénzeszközöket az uniós nemzeti hatóságoknak (az euróövezeti és az euróövezeten kívüli tagállamoknak egyaránt) odaítélt támogatások formájában folyósítják.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Az EU tagállamainak hatóságai.

LIFE

A LIFE az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikai pénzügyi eszköze. 1992 óta működik, és több mint 5500 projektet társfinanszírozott az EU-ban és az EU-n kívüli országokban. Az eszköz fő céljai:

- a fenntartható, körforgásos, energiahatékony, megújuló energián alapuló, klímasemleges és reziliens gazdaságra való átállás megvalósítása;
- a környezet – többek között a levegő, a víz és a talaj – minőségének védelme, helyreállítása és javítása;
- a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása;
- az ökoszisztémák pusztulásának kezelése.

Az új LIFE program négy alprogramra oszlik:

1. Természet és biológiai sokféleség;
2. Körforgásos gazdaság és életminőség;

3. Az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás;
4. Tiszta energetikai átállás.

„Természet és biológiai sokféleség” alprogram

A „Természet és biológiai sokféleség” alprogram olyan intézkedéseket és kezdeményezéseket foglal magában, amelyek célja Európa természetének védelme és helyreállítása, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása. E célból természetvédelmi projekteket finanszíroz, különösen a biológiai sokféleség, az élőhelyek és a fajok területén. Olyan projekteket is támogat, amelyek hozzájárulnak az EU madárvédelmi és élőhelyvédelmi irányelveinek végrehajtásához (különösen a Natura 2000 hálózat fejlesztéséhez és kezeléséhez) valamint az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének és behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló rendelet végrehajtásához. Támogatja továbbá az európai zöld megállapodás részét képező, 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia célkitűzéseinek elérésére irányuló erőfeszítéseket.

„Körforgásos gazdaság és életminőség” alprogram

A „Körforgásos gazdaság és életminőség” alprogram célja a fenntartható, körforgásos, mérgező anyagoktól mentes, energiahatékony és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens gazdaságra való átállás elősegítése, valamint a környezet minőségének védelme, helyreállítása és javítása közvetlen beavatkozások révén vagy e célkitűzések más szakpolitikákba való integrálásának támogatása révén. Ezért társfinanszírozást nyújt a környezetvédelmi ágazatban, különösen a körforgásos gazdaság területén, beleértve az erőforrások hulladékból való visszanyerését, de a víz-, a levegő-, a zaj-, a talaj- és vegyianyag-gazdálkodást, valamint a környezetvédelmi irányítást is. Az alprogram többnyire olyan projektekhöz nyújt tevékenységi támogatást, amelyek ezeken a területeken hagyományos projektek révén innovatív és bevált gyakorlati megoldásokat valósítanak meg. Az alprogram kiterjed továbbá az uniós környezetvédelmi politika és jogszabályok stratégiai integrált projektek révén történő végrehajtására, nyomon követésére és értékelésére. Az Európai Bizottság továbbra is olyan megoldásokat keres, amelyek a projektek időtartama alatt piacközeli feltételek mellett, ipari vagy kereskedelmi léptékben is végrehajthatók.

„Az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás” alprogram

„Az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás” alprogram hozzájárul a fenntartható, energiahatékony, megújuló energián alapuló, klímasemleges és reziliens gazdaságra való átálláshoz, és ezáltal hozzájárul a fenntartható fejlődéshez.

Az éghajlatváltozás mérséklése

Az éghajlat-politikai alprogram projekteket támogat a gazdálkodás, a földhasználat, a tüzezláp-gazdálkodás, a megújuló energiák és az energiahatékony területén. Támogatást nyújt olyan kísérleti, demonstrációs és bevált gyakorlatokhoz kapcsolódó projektekhez, amelyek hozzájárulnak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez, az uniós szakpolitikák és jogszabályok végrehajtásához és fejlesztéséhez, valamint a bevált gyakorlatokhoz és megoldásokhoz. Az alprogram az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló stratégiák és cselekvési tervek regionális vagy nemzeti szintű végrehajtásának integrált megközelítéseit is támogatja.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

A LIFE program projekteket társfinanszíroz a városi alkalmazkodás és a földhasználat-tervezés, az infrastruktúra ellenálló képessége, a fenntartható vízgazdálkodás az aszálynak kitett területeken, az árvíz- és partiövezet-gazdálkodás, a mezőgazdasági, erdészeti és idegenforgalmi ágazat ellenálló képessége és/vagy az EU legkülső régióinak támogatása területén: az extrém időjárási eseményekre való felkészültség, különösen a part területeken. Tevékenységi támogatást nyújt a bevált gyakorlatokhoz, de olyan kísérleti és demonstrációs projektekhez is, amelyek hozzájárulnak az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség növeléséhez. Az éghajlat-politikai alprogram olyan integrált projekteket is támogat, amelyek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós politikát és stratégiát hajtják végre.

Éghajlat-politikai irányítás és tájékoztatás

A program az alábbiakat támogató projekteket társfinanszíroz: 1. az európai éghajlati paktum működése, 2. fenntartható finanszírozási tevékenységek, 3. figyelemfelkeltés, képzés és kapacitásépítés, 4. tudásfejlesztés, valamint 5. az érdekelt felek részvétele az éghajlatváltozás mérséklésében és az ahhoz való alkalmazkodásban. A LIFE emellett tevékenységi támogatást nyújt az

éghajlatváltozással kapcsolatos tájékoztató kampányokhoz és figyelemfelkeltő projektekhez. Ez magában foglalja a nyilvánosság és az érdekelt felek támogatását az uniós szakpolitikai döntéshozatalban; az információk kommunikációjában, kezelésében és terjesztésében a tudásmegosztás megkönnyítése és az együttműködési platformok munkájának segítése céljából; a képzés biztosításában; valamint a bevált gyakorlatok és szakpolitikai megközelítések kidolgozásában és terjesztésében.

„Tiszta energiákra való átállás” alprogram

A „Tiszta energiákra való átállás” alprogram továbbra is támogatja az uniós szakpolitikák megvalósítását a fenntartható energia területén, különös tekintettel az európai zöld megállapodásra, az energiaunióra (2030-ra vonatkozó energia- és éghajlat-politikai célok), valamint az Európai Unió 2050-ig szóló hosszú távú dekarbonizációs stratégiájára. További részletekért lásd az energiáról szóló szakaszt.

Lehetséges kedvezményezettek:

- nemzeti és helyi hatóságok;
- magán kereskedelmi szervezetek;
- nem kereskedelmi jellegű magánszervezetek (pl. nem kormányzati szervezetek).

A LIFE program költségvetését közvetlen irányítással hajtják végre. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatás, közbeszerzés és pénzdíj formájában folyósítják.

A LIFE valamennyi pályázati felhívását közzéteszik az Európai Éghajlat-politikai Infrastrukturális és Környezetvédelmi Végrehajtó Ügynökség (CINEA) [honlapján](#), valamint az Európai Bizottság [finanszírozási és pályázati portálján](#). A pályázati folyamatra, az értékelésre és a támogatás jóváhagyására, valamint a szakértőkkel szembeni követelményekre vonatkozó útmutatás elérhető a [finanszírozási és pályázati portálon](#). További útmutatás áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogyan lehet pályázatot benyújtani a pályázati eszköz használatával: [finanszírozási és pályázati portál a kezdőknek](#).

A környezetvédelmi projektekhez kapcsolódó egyéb finanszírozási források

Az EU **kohéziós politikájának** létrehozása óta számos projektet támogatott a végrehajtás részeként létrehozott különböző alapokon keresztül. További részletekért lásd az útmutató regionális fejlesztésről szóló szakaszát.

Az **Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)** és a **Kohéziós Alap** számos olyan projektet támogat, amelyek a tiszta és méltányos energetikai átállás, a zöld és kék beruházás, a körforgásos gazdaság, az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés, valamint a fenntartható városi mobilitás előmozdításával járulnak hozzá a zöldebb, alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átálláshoz, a nulla nettó szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átálláshoz és a reziliens Európa megteremtéséhez. Konkrétabban, az alapok az alábbi tevékenységeket és kezdeményezéseket támogatják:

- az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése;
- a megújuló energia előmozdítása az [\(EU\) 2018/2001 irányelvel](#), valamint az abban meghatározott fenntarthatósági kritériumokkal összhangban;
- a tranzeurópai energiahálózaton (TEN-E) kívüli intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése;
- az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a katasztrófakockázatok megelőzése, valamint a reziliencia előmozdítása, figyelembe véve az ökoszisztéma-alapú megközelítéseket;
- a vízhez való hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás előmozdítása;
- a körforgásos és erőforrás-hatékony gazdaságra való átállás előmozdítása;
- a természet, a biológiai sokféleség és a zöld infrastruktúrák védelmének és megóvásának fokozása, többek között a városi térségekben, valamint valamennyi szennyezési forma csökkentése;
- a fenntartható multimodális városi mobilitás előmozdítása a nettó nulla szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállás részeként.

Az alapok hozzájárulnak továbbá az EU összekapcsoltságának fokozásához, – amelyeknek egyik aspektusa a mobilitás – azáltal, hogy támogatják az alábbiakra irányuló erőfeszítéseket:

- az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens, biztonságos, fenntartható és intermodális TEN-T hálózat fejlesztése;
- fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens, intelligens és intermodális nemzeti, regionális és helyi mobilitás fejlesztése és fokozása, ideértve a TEN-T hálózathoz való hozzáférés javítását és a határon átnyúló mobilitást is;

Az ERFA támogatja továbbá az [Európai Városfejlesztési Kezdeményezést](#). Az EUI általános célkitűzése a fenntartható városfejlesztés integrált és részvételen alapuló megközelítéseinek megerősítése, valamint az uniós szakpolitikákkal és különösen a kohéziós politikával való szorosabb kapcsolat kialakítása, valamint a városi területeken történő beruházások, az ERFA/KA-rendelet 11. cikke szerint és azon túl e területekre elkülönített finanszírozás részeként. A kezdeményezés célja, hogy koherens támogatást nyújtson a városoknak a kohéziós politika keretében a városokat támogató számos kezdeményezés, program és eszköz jelenlegi környezetének leküzdéséhez, különösen az URBACT IV régióközi együttműködési programmal való szinergia és kiegészítő jelleg maximalizálásával. Az EUI támogatja továbbá az uniós városfejlesztési menetrend többszintű munkáját és a városi ügyekkel kapcsolatos kormányközi együttműködést. Az Európai Városfejlesztési Kezdeményezésnek két ága van: a) az innovatív fellépések támogatása; valamint b) a tudás- és kapacitásépítés, a területi hatásvizsgálat, a szakpolitika-fejlesztés és a kommunikáció támogatása.

Az [Igazságos Átmenet Alap](#) az érintett területek gazdasági diverzifikációjának és átalakításának támogatásával enyhíti az éghajlatvédelmi átállás (az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, erőforrás-hatékonyabb és fenntarthatóbb gazdaságra való átállás) által előidézett társadalmi-gazdasági költségeket. Az alap termelő-beruházásokat támogat az alábbiakban: 1. kkv-k és új vállalkozások létrehozása, 2. kutatás és innováció, 3. környezetrehabilitáció és tiszta energia, 4. a munkavállalók továbbképzése és átképzése, 5. munkakeresési segítségnyújtási és álláskeresési programok, valamint 6. a meglévő karbonintenzív létesítmények átalakítása (amennyiben ezek a beruházások jelentős kibocsátáscsökkentéshez és munkahelyvédelemhez vezetnek). Emellett az alábbiakba történő beruházásokat is finanszírozhat:

- a megfizethető tiszta energiát szolgáló technológiák, valamint rendszerek és infrastruktúrák, többek között energiatárolási technológiák bevezetése;
- az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése;
- megújuló energia, kutatás és innováció;

- az intelligens és fenntartható helyi mobilitás, többek között a helyi közlekedési ágazat és a kapcsolódó infrastruktúra dekarbonizációja;
- a távfűtési hálózatok rehabilitációja és korszerűsítése a távfűtési rendszerek energiahatékonyságának javítása céljából;
- hőtermelés, amennyiben a hőtermelő létesítmények ellátása kizárólag megújuló energiaforrásokból történik;
- barnamezős területek helyreállítása és szennyeződésmentesítése, földterületek helyreállítása, zöld infrastruktúra és rendeltetésmódosítási projektek;
- a körforgásos gazdaság fejlesztése, többek között a hulladékkezelés megelőzése, a hulladékcsökkentés, az erőforrás-hatékonyság, az újrafelhasználás, a javítás és az újrafeldolgozás, valamint sok más révén.

Az Igazságos Átmenet Alap az [Igazságos Átmenet Mechanizmus](#) része.

Az EU számos területe technikai segítséget kap az [átalakulóban lévő széntermelő régiókra irányuló kezdeményezésen](#) keresztül, amely segítséget nyújt az uniós országoknak és széntermelő régióknak az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállással kapcsolatos kihívások kezelésében.

A [Szén- és Acélipari Kutatási Alap \(RFCS\)](#) támogatások, kutatási és innovációs projektek révén társfinanszírozza a szén- és acélipart. A közelmúlt fejleményei lehetővé tették, hogy az RFCS hozzájáruljon a tiszta acélgégyártással kapcsolatos nagyszabású kutatási és innovációs projektek finanszírozásához, amelyek célja, hogy 2030-ra közel nulla szén-dioxid-kibocsátású acélgégyártást érjenek el, valamint a szénágazatra vonatkozó kutatási projektek finanszírozásához, amelyek célja a korábban működő szénbányák vagy bezárás alatt álló szénbányák méltányos átállásának elősegítése.

A [közös agrárpolitika](#) (KAP) szintén hozzájárul a környezeti fenntarthatóság-hoz. A 2023. január 1-jétől végrehajtandó KAP-stratégiai tervek nagyobb fokú rugalmasságot tesznek lehetővé az alapok között, és magukban foglalják az [európai zöld megállapodás](#) törekvéseit, különösen „[a termelőtől a fogyasztóig](#)” stratégiát. Összességében a teljes KAP kiadások 40%-át az éghajlat-politikára fordítják. A [vidékfejlesztés](#) finanszírozása részben az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA), részben pedig nemzeti, regionális és néha magánforrásokból történik. Ez segítheti továbbá a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodást és az éghajlat-politikai fellépést ösztönző projektek támogatását is.

Az [Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap](#) (ETHAA) hozzájárul a

fenntartható halászat megvalósításához és a tengerek biológiai erőforrásainak megőrzéséhez. Az alap célja, hogy segítse a halászokat a fenntartható halászatra való átállásban, támogassa a part menti közösségeket gazdaságaik diverzifikálásában, fokozza a fenntartható akvakultúra-fejlesztéseket és ösztönözze a [fenntartható kék gazdaság](#) növekedését.

A [Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz](#) 2021. február 19-én lépett hatályba. A világválság 2020. februári kezdete óta finanszírozza a tagállamokban végrehajtott reformokat és beruházást, és ezt 2026. december 31-ig folytatja. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz nagyszabású pénzügyi támogatást nyújt a közintézményeknek a zöld és digitális projektekbe való beruházásokhoz. A támogatást vissza nem térítendő támogatás (338,0 milliárd EUR) és hitel (385,8 milliárd EUR) formájában nyújtják, folyó áron. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz segíti az EU-t abban, hogy 2050-re elérje a klímasemlegességre vonatkozó célkitűzését, és Európát a digitális átállás útjára állítja, munkahelyeket teremtve és serkentve a folyamatot. Az eszköz az alábbi négy pillér mentén épül fel: zöld átállás és digitális transzformáció; gazdasági kohézió, termelékenység és versenyképesség; társadalmi és területi kohézió; egészségügyi, gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia; valamint a jövő generációinak érdekeit szolgáló szakpolitikák.

Az [InvestEU](#) program a 2021–2027-es időszakra vonatkozó egységes beruházás-támogatási mechanizmus. Az uniós költségvetés különböző alapjai és programjai által támogatott belső politikák különböző uniós pénzügyi eszközeit fogja össze. Támogatja a fenntartható beruházásokat, az innovációt és a munkahelyteremtést Európában. Alkalmas arra, hogy hosszú távú finanszírozást nyújtson a vállalkozásoknak, és támogassa a mély gazdasági és társadalmi válságból való kilábalást célzó uniós szakpolitikákat. Garanciája 26,2 milliárd eurót tesz ki, a többéves pénzügyi keretből és a Next Generation EU-ból történő feltöltéssel. Az ennek alapján mozgósítandó teljes beruházás becsült összege a 2021–2027-es időszakban meghaladja a 372 milliárd eurót. Támogatja az energia, a fenntarthatóság és a környezetvédelem területét érintő projekteket.

A [Horizont Európa](#) az EU kutatási és innovációs keretprogramja. Előmozdítja a kiválóságot a kutatás területén, valamint alapvető támogatást nyújt a vezető kutatóknak és innovátoroknak a zöld, egészséges és reziliens EU biztosításához szükséges rendszerszintű változások ösztönzéséhez. A Horizont Európa olyan kutatási és innovációs [küldetéseket](#) foglal magában, mint [az éghajlatváltozás-hoz való alkalmazkodásra irányuló küldetés](#), a [klímasemleges és intelligens városokra vonatkozó küldetés](#), az [európai talajmegállapodás](#) és az [óceánjaink és vizeink helyreállítására irányuló küldetés](#).

Szén- és Acélipari Kutatási Alap

A Szén- és Acélipari Kutatási Alap (RFCS) olyan uniós finanszírozási program, amely olyan magas színvonalú kutatási projekteket támogat, amelyek célja az uniós szén- és acélipar versenyképességének fenntartása. Az alap az alapvető termelési folyamatokra, az új termékekre és alkalmazásokra, a minőség-ellenőrzésre, az erőforrások felhasználására és átalakítására, a munkahelyi biztonságra, a környezetvédelemre terjed ki (a szénfelhasználásból és az acélgéártásból származó kibocsátások csökkentése révén), valamint szociális kérdésekre. Az RFCS saját joggal rendelkezik, és kívül esik a többéves pénzügyi kereten. Finanszírozása az Európai Szén- és Acélközösség (ESZAK) bevételeiből történik (amint ezeket felszámolási eszközökké alakították), amelyek kizárólag a szén- és acélkutatásra szolgálnak. Az RFCS által finanszírozott projektek a következőkre terjednek ki: acélgéártási folyamatok, az erőforrások optimális felhasználása és megőrzése, energiamegtakarítás és ipari hatékonyság javítása, munkahelyi egészség és biztonság, környezetvédelem, az átalakulóban lévő széntermelő régiókat támogató technológiák és az acélgéártásból származó kibocsátáscsökkentés.

Lehetséges kedvezményezettek:

Pályázatot az EU-ban nyilvántartásba vett jogi személyek (szervezetek) nyújthatnak be. Pályázhatnak az állami szervek, a kereskedelmi magánszervezetek és a nem kereskedelmi jellegű magánszervezetek (beleértve a nem kormányzati szervezeteket és az egyetemeket is).

A természeti katasztrófák védelméhez nyújtott támogatásért lásd ebben a finanszírozási útmutatóban a természeti katasztrófákkal szembeni védelemről szóló szakaszt.

Horizont Európa

A **Horizont Európa** az EU kutatási és innovációs keretprogramja. Előmozdítja a kiválóságot a kutatás területén, valamint alapvető támogatást nyújt a vezető kutatóknak és innovátoroknak a zöld, egészséges és reziliens EU biztosításához szükséges rendszerszintű változások ösztönzéséhez. A program révén az Európai Bizottság támogatást, díjakat és közbeszerzést biztosít a kiváló kutatók számára, tevékenységeik előmozdítása érdekében. Emellett finanszírozást nyújt a kutatási infrastruktúra fejlesztésére és az EU-n belüli mobilitás előmozdítására irányuló kezdeményezésekhez is. Végezetül támogatja a tagállamok, az ipar és más érdekelt felek közötti partnerségeket a kutatás és az innováció terén folytatott közös együttműködés érdekében.

A Horizont Európa jellemzően olyan kutatási és innovációs projekteket finanszíroz, amelyek társadalmi kihívásokkal foglalkoznak, hangsúlyt fektetve az EU ipari vezető szerepére, a helyreállításra, valamint a zöld és digitális átállásra (pl. nagy teljesítményű számítástechnika, mesterséges intelligencia, adatok és robotika,

akkumulátorok, intelligens városok, rák és ritka betegségek, karbonsemleges és körforgásos ipar, kék gazdaság területén).

A költségvetés **négy pillér és 15 alkotóelem** között oszlik meg egy olyan program létrehozása érdekében, amely a **kutatás és az innováció** valamennyi területét támogatja:

1. **kiváló tudomány, globális kihívások:**

- Európai Kutatási Tanács;
- Marie Skłodowska–Curie-cselekvések;
- kutatási infrastruktúra.

2. **ipari versenyképesség:**

- egészségügy;
- kultúra, kreativitás és inkluzív társadalom;
- a társadalmat szolgáló polgári biztonság;
- digitális gazdaság, ipar és világűr;
- éghajlat, energiaügy és mobilitás;
- élelmiszerek, biogazdaság, természeti erőforrások, mezőgazdaság és környezet;
- a Közös Kutatóközpont nem nukleáris közvetlen tevékenységei.

3. **innovatív Európa:**

- Európai Innovációs Tanács;
- Európai innovációs ökoszisztémák;
- Európai Innovációs és Technológiai Intézet.

4. **A részvétel bővítése és az Európai Kutatási Térség megerősítése:**

- a részvétel szélesítése és a kiválóság terjesztése;
- az európai kutatási és innovációs rendszer megreformálása és javítása.

A Horizont Európa rendelet számos célt határoz meg a költségvetés felhasználásával kapcsolatban:

- a költségvetés 35%-a éghajlat-politikai célkitűzésekhez járul hozzá;

- a fő digitális kutatási és innovációs tevékenységekre fordított kiadások jelentősen megnövekednek a Horizont 2020-hoz képest;
- az Európai Innovációs Tanács költségvetésének 70%-át a kis- és középvállalkozások számára különítik el;
- a költségvetés legalább 3,3%-át a program azon részére különítik el, amely a részvétel bővítését és a kiválóság terjesztését szolgálja;
- az ürbe történő beruházások arányban állnak a Horizont 2020 keretprograméval;
- az iparnak a cselekvésekben való részvételét legalább a „Horizont 2020” keretprogrammal arányos szinten kell támogatni;
- a költségvetésnek hozzá kell járulnia ahhoz az általános törekvéshez, hogy 2024-ben a többéves pénzügyi keret éves kiadásainak 7,5%-át biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre, 2026-ban és 2027-ben pedig a többéves pénzügyi keret éves kiadásainak 10%-át fordítsák a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzésekre.

A finanszírozandó projektek kiválasztása főként nyílt pályázati felhívások útján történik; a projekteket kiválósági szintjük, hatásuk, valamint az általuk garantálható végrehajtás minősége és hatékonysága alapján választják ki. Nincs ország vagy régió szerint rögzített elosztás. A programot az Európai Bizottság, annak végrehajtó ügynökségei és az uniós szervként létrehozott számos jogalany irányítja.

Míg az 1. és 3. pillér keretében nyújtott támogatások többnyire egy kedvezményezettnek szólnak (egy kedvezményezettre vonatkozó programok), a 2. pillér keretében nyújtott támogatások többnyire kedvezményezettnek transznacionális konzorciumának szólnak, ezáltal biztosítva, hogy a különböző országok kutatói és kutatószervezetei együttműködjenek egymással.

A következő tevékenységek támogathatók:

- hálózatépítés és koordináció;
- kutatás;
- innováció;
- kísérleti cselekvések;
- piaci bevezetésre irányuló cselekvések;
- képzéshez és mobilitáshoz kapcsolódó cselekvések;
- az eredmények terjesztése és kiaknázása stb.

A Horizont Európa kutatási és innovációs **küldetéseket** foglal magában annak érdekében, hogy egyértelműen meghatározott célok elérése révén növelje a finanszírozás hatékonyságát. Öt kiküldetés került azonosításra:

- éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra irányuló küldetés;
- a klímasemleges és intelligens városokra vonatkozó küldetés;
- a rákellenes küldetés;
- az Európai talajmegállapodásra vonatkozó küldetés;
- óceánunk és vizeink minőségének helyreállítására vonatkozó küldetés.

A publikációkhoz való kötelező nyílt hozzáférés és a **nyílt tudomány elvei** a Horizont Európa program egészében érvényesülnek.

A Horizont Európa olyan **európai partnerségeket** támogat, amelyekben az EU, a nemzeti hatóságok és/vagy a magánszektor közösen kötelezik el magukat egy kutatási és innovációs program kidolgozásának és végrehajtásának támogatása mellett.

Lehetséges kedvezményezettek:

- tudósok és egyetemi kutatók;
- kutatási szervezetek;
- egyetemek;
- ipar;
- kis- és középvállalkozások;
- diákok.

A finanszírozással kapcsolatos valamennyi információ és a jelentkezés módja a **finanszírozási és pályázati portálon** található.

Euratom kutatási és képzési program

A Horizont Európa programot a **2021-2025 közötti időszakra vonatkozó Euratom kutatási és képzési program** egészíti ki. Az Euratom-program előmozdítja a nukleáris kutatási és képzési tevékenységeket, hangsúlyt fektetve a nukleáris biztonságra, a nukleáris védelem és a sugárvédelem javítására.

Az európai űrprogram

Az **európai űrprogram** megerősíti az uniós űrpolitikát a Föld-megfigyelés, a műholdas navigáció, a konnektivitás, az űrkutatás és -innováció területén, és támogatja a kritikus infrastruktúrába és a forradalmi technológiákba történő beruházásokat. A program finanszírozza a Kopernikusz, a Galileo, az európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatás (EGNOS) és az állami műholdas kommunikációs program (GOVSATCOM) űr- és földi infrastruktúráját. Kezeli a sürgető társadalmi kihívásokat azáltal, hogy beruház a fejlett technológiákba és az innovációba, hasznos szolgáltatásokat nyújt a polgároknak, valamint garantálja az EU stratégiai autonómiáját és ipari versenyképességét.

Amellett, hogy törekszik a meglévő európai űreszközök és -szolgáltatások megerősítésére, az űrtechnológiákon, -adatokon és -szolgáltatásokon alapuló innovatív megoldásokat kidolgozó induló vállalkozásokat és kkv-kat is célozza. Az EU űrprogramja támogatja az európai űragazatot, és előmozdítja a vállalkozói szellemet, az innovációt és az új finanszírozási lehetőségeket előmozdító európai New Space ökoszisztéma kialakulását.

A következő kiemelt elemek napi szinten nyújtanak európai űralapú szolgáltatásokat:

1. A **KOPERNIKUSZ** az európai Föld-megfigyelési rendszer. Támogatja a környezetgazdálkodást, hozzájárul az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez, és Európa-szerte biztosítja a biztonságot és a polgári biztonságot. A Kopernikusz a világ első számú „nagy” űradat-szolgáltatója.
2. A **GALILEO** globális műholdas navigációs és helymeghatározási rendszer (GNSS), amelyre számos uniós gazdasági ágazat támaszkodik, a közlekedéstől és a mezőgazdaságtól kezdve a határigazgatáson át a kutatásig és mentésig. 20 cm-es pontossága miatt a Galileo gyökeres változást jelent az önvezető járművek és a kereskedelmi célú drónok területén. Már több mint 2,5 milliárd okostelefon használ Galileo-jeleket.
3. Az **EGNOS** az európai geostacionárius navigációs lefedési szolgáltatás: megbízható navigációs jel, amely több mint 30 országban javítja a légi, tengeri és szárazföldi felhasználóknak nyújtott navigációs szolgáltatásokat, valamint már 426 repülőtérén és helikopter-leszállóhelyen működik.
4. A közelmúltban javasolt, **világűrbe telepített biztonságos uniós konnektivitási rendszer** világszerte biztosítani fogja a biztonságos és költséghatékony műholdas kommunikációs szolgáltatásokhoz való hozzáférést a kormányzati kommunikáció és a kereskedelmi felhasználás céljából. Célja a kritikus infrastruktúra védelme, a felügyelet és a

válságkezelés támogatása, valamint annak lehetővé tétele, hogy a nagy sebességű széles sávú hálózatok Európa-szerte a lehető legjobban előre jelezzék a gazdaságunk előtt álló jövőbeli kihívásokat.

5. **Úrforgalom-irányítás:** az úrszolgáltatások exponenciális alkalmazásai egyre több műholdat foglalnak magukban, így az úrforgalom is nő. Mivel a műholdak és a törmelék sokasága veszélyezteti az úrinfrastruktúra életképességét, az Európai Bizottság uniós megközelítést terjesztett elő az úrforgalom irányítására vonatkozóan. Ez tovább erősítené az EU űrmelegfigyelési és -nyomonkövetési képességeit, és egyértelmű normákat és szabályokat állapítana meg a világűr biztonságos, fenntartható és védett használatára vonatkozóan.
6. Az EU **GOVSATCOM**-kezdeményezése biztosítja a megbízható, biztonságos és költséghatékony kormányzati műholdas kommunikációs szolgáltatások hosszú távú rendelkezésre állását a biztonsági szempontból kritikus küldetéseket és infrastruktúrát kezelő uniós és nemzeti hatóságok számára.

Európa szuverén úrinfrastruktúrája gazdasági ágazatok széles körét támogatja az űrtechnológiákat, adatokat és szolgáltatásokat felhasználó downstream alkalmazások révén. Íme néhány példa:

- fokozott hatékonyság a mezőgazdaságban és a halászatban: a műholdas alkalmazások javítják az öntözést igénylő szántóterületek feltérképezését, a betakarítási előrejelzéseket és a halászati ellenőrzést. Mindez jobb élelmiszer-minőséget és -biztonságot eredményez, miközben védi a környezetet is;
- Európa digitális összekapcsoltságának javítása; a régiók tudáshoz és információkhoz való hozzáféréseinek elősegítése: a műholdak a távközlést is támogatják ott, ahol a földi megoldások korlátokba ütköznek. Ez csökkenti a regionális egyenlőtlenségeket azáltal, hogy kiszolgálja az internet-hozzáféréssel nem rendelkező távoli területeken élő közösségeket;
- jobb válságreakció: a műholdas szolgáltatások vészhelyzetben lerövidítik a segélyszolgálatok reakálási idejét. A gyors kárfelvételek és értékelő térképek hozzájárulnak a hatékonyabb tervezési és kárenyhítési erőfeszítésekhez, és segítik a mentőszolgálatok iránymutatását;
- a környezet védelme és az éghajlatváltozás elleni küzdelem: a környezeti megfigyelés kulcsfontosságú információkkal szolgál a növényzeti állapotáról, az óceáni áramlatokról, a vízminőségről, a természeti

erőforrásokról, a légköri szennyező anyagokról, az üvegházhatást okozó gázokról és az ózonrétegről;

- megnövelt biztonság: a műholdas helymeghatározás, a műholdas kommunikáció és a Föld-megfigyelés hozzájárul az illegális bevándorlás felderítéséhez, a határokon átnyúló szervezett bűnözés megelőzéséhez és a tengeri kalózkodás elleni küzdelemhez;
- a polgárok egészségének javítása: a világűrbe telepített alkalmazások a távolról biztosított egészségügyi támogatás révén jelentősen javíthatják a betegek egészségügyi ellátását és egészségügyi oktatását. Ezek a technológiák járványok megelőzéséhez vagy megfékezéséhez is segítséget nyújtanak;
- a közlekedés optimalizálása és környezetbarátabbá tétele: fejlett kommunikációs képességek birtokában a rendkívül pontos műholdas helymeghatározás hozzájárul ahhoz, hogy a gépkocsi-, repülőgép- és hajóforgalom terén modern és megbízható szállítási ágazatról beszélhessünk. Optimalizálja a flottakezelést, a hajók nyomon követését, az összeütközések megelőzését, a sebességszabályozást, a hajómanőverezés elősegítését stb.

Az uniós űrprogram költségvetését elsősorban az [Európai Unió Űrprogramügynöksége \(EUSPA\)](#), az [Európai Űrügynökség \(ESA\)](#), az [időjárás, az éghajlatot és a környezetet az űrből nyomon követő európai operatív műholdas ügynökség \(EUMETSAT\)](#) és más megbízott szervezetek hajtják végre; a költségvetés egy kis részét a Bizottság közvetlen irányítással hajtja végre. A program vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában nyújt finanszírozást.

A következő projektek finanszírozhatók:

- űr- és földi infrastruktúra tervezése, gyártása és építése;
- szolgáltatási alkalmazások fejlesztése;
- kutatási projektek és tanulmányok;
- innovációs tevékenységek;
- kommunikációs tevékenységek;

Lehetséges kedvezményezettek:

- az EU űripara;
- gyártók;
- vállalkozások és induló vállalkozások;

- tudósok és egyetemi kutatók.

IKT és széles sávú hozzáférés a kohéziós politikában

Az európai strukturális és beruházási alapokat (esb-alapok) helyi szinten az irányító hatóságok kezelik, és ezek az IKT-tevékenységek előmozdítása érdekében pénzügyi eszközökkel kombinálhatók. Az IKT a kohéziós politika előző programozási időszakának (2014–2020) egyik prioritása volt, amikor is számos forrást fordítottak az IKT támogatására. A 2021–2027-es programozási időszakban az IKT és a széles sávú kapcsolat továbbra is prioritást élvez.

Az uniós kohéziós politika – különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) nyújtott jelentős pénzügyi támogatások révén – jelentős mértékben hozzájárul a digitális egységes piac célkitűzéseinek megvalósításához. A kohéziós politika keretében a digitális beruházások középpontjában a digitális szakadék társadalmi és földrajzi értelemben történő felszámolása áll, például a vállalkozások digitalizációjának támogatása, az e-kormányzathoz, az e-egészségügyhöz és a digitális készségekhez való hozzáférés javítása, valamint a széles sávú hálózatok távoli és vidéki régiókban való kiépítésének előmozdítása révén, hogy egyetlen uniós régió se maradjon le.

A regionális politika digitális lehetőségeiről további információk találhatóak e finanszírozási útmutató regionális politikáról szóló 1. szakaszában.

CEF Távközlés

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz digitális része (a CEF digitális ága) a következőkhöz járul hozzá:

- biztonságos, védett és fenntartható, nagy teljesítményű infrastruktúra, többek között gigabites és 5G hálózatok fejlesztése;
- a digitális gerincinfrastruktúra kapacitásának és ellenálló képességének növelése;
- a közlekedési és energiahálózatok digitalizálása.

Az alap által támogatott tevékenységek közé tartoznak a következők:

5G lefedettség a közlekedési folyosók mentén:

A CEF digitális ága hozzájárul egy sor olyan projekt finanszírozásához, amelyek 5G lefedettséget biztosítanak a közlekedési útvonalak (utak, vasutak stb.) mentén. A cél további köz- és magánberuházások mozgósítása, valamint az 5G folyosókból álló páneurópai közlekedési hálózat létrehozása 2027-ig. Ez az infrastruktúra kulcsfontosságú eszköznek tekinthető a jövő összekapcsolt és automatizált mobilitásának megvalósításához.

5G intelligens közösségek:

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz digitális ága támogatja az 5G-alapú rendszerek korai bevezetését annak érdekében, hogy lehetővé tegye a társadalmi-gazdasági mozgatórugók, például a közigazgatás, az egészségügyi központok, az iskolák és más oktatási és képzési intézmények létrehozását. A cél az, hogy intelligensebbé, azaz hatékonyabbá és ellenállóbbá váljanak, és képesek legyenek alkalmazkodni a polgárok változó igényeihez, a környezethez, a helyi gazdasághoz és a társadalom egészéhez.

A páneurópai felhőszövetségek gerinchálózatai:

A Digitális Európa programmal, az InvestEU-val és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel együtt a CEF digitális ága előmozdítja a felhőinfrastruktúrák határon átnyúló és nemzeti összekapcsolásának kiépítését. Ezek az összeköttetések lehetővé teszik az elosztott, biztonságos, energiahatékony és nagy sebességű összeköttetést, ami az uniós polgárok és vállalkozások javát szolgálja.

Gerinchálózati összekapcsoltság a digitális globális átjárók számára:

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz a digitális globális kapura vonatkozó uniós stratégia részeként támogatja a transzkontinentális gerinchálózatok kiépítését; üzembe helyezésüket követően ezek a hálózatok hozzá fognak járulni az uniós országok és a harmadik országok közötti összeköttetések minőségének és rezilienciájának megerősítéséhez. Ez magában foglalja a tenger alatti kábeleket, a műholdas infrastruktúrákat és az internetkapcsolatot.

Operatív digitális platformok:

A CEF digitális ága olyan operatív digitális platformokat finanszíroz, amelyek támogatják az energia- és közlekedési ágazatban az EU-ban határon átnyúlóan megvalósítandó digitális szolgáltatásokat. Ezek a szinergiák fellendítik az energetikai és közlekedési infrastruktúra megújítását.

Az EU **különböző finanszírozási programokkal** rendelkezik olyan projektekhez, amelyek hozzájárulnak a versenyképes, fenntartható és biztonságos energiaellátás biztosításához az EU-ban. A vissza nem térítendő támogatások és a hitelnyújtási rendszerek segítik a vállalatokat, régiókat és országokat az energiaprojektek sikeres végrehajtásában.

Lehetséges kedvezményezettek:

- települési, helyi és regionális önkormányzatok;
- az említett hatóságok nevében eljáró köz- és magánszervezetek (közművek, tömegközlekedési szolgáltatók, szociális lakásszövetkezetek, energetikai szolgáltató vállalatok stb.);
- vállalkozások és induló vállalkozások azokban a régiókban, ahol az éghajlatvédelmi átállás nagyságrendje és hatása a legnagyobb;
- polgárok.

Kohéziós Alap

Az EU Kohéziós Alapjának célja, hogy csökkentse az uniós országok közötti gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségeket, és előmozdítsa a fenntartható fejlődést. Az alap olyan energiával kapcsolatos projekteket támogat, amelyek a környezet javát szolgálják, például az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, a megújuló energia használatának növelése vagy az energiahatékonyság javítása révén. A kohéziós alap egy része az EU [energia- és irányító hatóságok hálózatának](#) segítségével történő megvalósítására irányul. A Kohéziós Alap egy másik része az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz támogatására szolgál.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) által az energiaágazatnak nyújtott támogatás

Az Európai Bizottság két évente összeállítja azoknak a [közös érdekű uniós projekteknél](#) a listáját, amelyek pályázhatnak a CEF finanszírozására. A közös érdekű projektek mellett a CEF 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó programja egy új szakaszt is tartalmaz a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek támogatására. A [CEF konkrét célkitűzései az energiaágazatban](#):

1. hozzájárulni a hatékony és versenyképes belső energiapiac további integrációjával, a határokon és szektorokon átívelő hálózatok interoperabilitásával, a gazdaság dekarbonizációjának elősegítésével, az energiahatékonyság előmozdításával és az ellátásbiztonság biztosításával kapcsolatos közös érdekű projektek létrehozásához;
2. elősegíteni a határokon átnyúló együttműködést az energia terén, beleértve a megújuló energiát is.

A CEF-ből nyújtott finanszírozás a villamosenergia-, az intelligens hálózatokkal, a CO₂- és a földgáz-infrastruktúrával kapcsolatos projektek részeként végrehajtott intézkedéseket támogatja; az átfogó cél az energiahálózatok jobb összekapcsolása és ezáltal az egységes energiapiac megerősítése az EU-ban. Az EU előregedő energiainfrastruktúrájának a jövőbeli kihívásokra (energiakereslet, ellátásbiztonság, megújuló energiaforrásokból származó nagy mennyiségű energiaellátás) való felkészítése érdekében történő korszerűsítése hatalmas beruházásokat igényel. Mivel egyes energetikai projektek kereskedelmi szempontból nem életképesek, a [CEF-támogatások](#) különösen fontosak. A támogatásokat versenypályázati [felhívások](#).

alapján ítélik oda. Európai Regionális Fejlesztési Alap

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) célja az uniós régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek csökkentése. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó öt kiemelt terület egyike a „tisztá és méltányos energetikai átállás”, amelyet a következők révén kell megvalósítani:

- az energiahatékonyság előmozdítása és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése;
- a megújuló energia előmozdítása az (EU) 2018/2001 irányelvvvel – és az abban meghatározott fenntarthatósági kritériumokkal – összhangban;
- a tranzeurópai energiahálózaton (TEN-E) kívüli intelligens energiarendszerek, -hálózatok és -tárolás fejlesztése.

Az ERFA keretében végrehajtott műveletek nyomán az ERFA teljes pénzügyi keretösszegének várhatóan 30%-a fog éghajlat-politikai célkitűzéseket szolgálni.

Horizont Európa

Az EU Horizont Európa kutatási és innovációs programjának célja, hogy az energiaágazat éghajlat- és környezetbarátabbá tételével reagáljon az éghajlat-változásra. Az éghajlattal, az energiával és a mobilitással foglalkozó 5. klaszter keretében a program a következő területeken támogat projekteket:

- energiaellátás;
- energiarendszerek és -hálózatok;
- az energetikai átállás által érintett épületek és ipari létesítmények;
- energiatárolás.

A Horizont Európa az energiaágazathoz kapcsolódó kutatást és innovációt finanszírozza, amelyek kulcsszerepet játszanak az ágazatnak oly szükséges megoldások és rendszerátalakítások megvalósításában. A finanszírozás hozzájárul a teljes megújulóenergia-értéklánc hatékonyabbá tételéhez, valamint a fenntarthatóság és a körforgásos jelleg integrálásához. Ezzel párhuzamosan a Horizont Európa hozzájárul az új és forradalmi megújulóenergia-technológiák és energiatárolási megoldások kifejlesztéséhez.

Az Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó

Ügynökség (CINEA) a Horizont Európa egyes részeit működteti az energiaügy, valamint az épületekre, a fűtésre és hűtésre, valamint az innovatív energiafelhasználás egyéb formáira vonatkozó energiahatékony technológiák és megoldások innovációja terén. A finanszírozással kapcsolatos valamennyi információ és a jelentkezés módja a [finanszírozási és pályázati portálon](#) található.

InvestEU

Az **InvestEU program** támogatja a fenntartható beruházásokat, az innovációt és a munkahelyteremtést az EU-ban. A program az európai beruházási terv (a Juncker-terv) sikeres modelljére épül. Az eszköz az Európai Stratégiai Beruházási Alapot és 13 másik uniós pénzügyi eszközt fog össze egy helyen.

Az **InvestEU Fund** 2022 óta működik. Az InvestEU végrehajtó partnerei közvetlen és közvetített finanszírozási megoldásokat kínálnak mind a magán-, mind az állami projektgazdák számára. 2022 márciusában garanciamegállapodást írtak alá az EBB csoporttal, a fő végrehajtó partnerrel, hogy a vállalatok és a projektgazdák megkezdhessék a finanszírozási kérelmek benyújtását.

Ezt a többi végrehajtó partnerrel kötött garanciamegállapodások követik majd.

Lehetséges kedvezményezettek:

- magánszervezetek vagy projektársaságok, nagyvállalatok, közepes piaci tőkeértékű vállalatok – beleértve a kisvállalkozásokat is – és kkv-k;
- közszektorbeli intézmények (területi vagy nem területi) és közszektorbeli szervezetek;
- vegyes szervezetek, például köz- és magánszféra közötti partnerségek és közcélú magánvállalkozások;
- nonprofit szervezetek.

A projektgazdáknak közvetlenül a végrehajtó partnerekhez kell fordulniuk, akik az **uniós garancia** által támogatott, hitelkockázati védelmet nyújtó pénzügyi termékeken alapuló, személyre szabott finanszírozási megoldásokat kínálnak.

A kisebb közepes piaci tőkeértékű vállalatoknak, a kkv-knak és a szociális vagy mikrovállalkozásoknak azokhoz a helyi kereskedelmi vagy állami bankjaikhoz kell benyújtaniuk a kérelmeket, amelyek pénzügyi termékeire országukban vagy régiójukban uniós garancia vonatkozik. Ezek a helyi pénzügyi közvetítők tájékoztatják őket, ha egy adott finanszírozási programot az InvestEU Alap fedez. Helyi közvetítőjét megtalálja a [finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés](#)

weboldalon.

LIFE

A LIFE program új alprogramja a **tiszta energiával** foglalkozik. Támogatást nyújt azoknak a kezdeményezéseknek, amelyek célja az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez hozzájáruló, fenntartható energiával kapcsolatos szakpolitikák megvalósítása.

A LIFE program Tiszta energiára való átállás nevű alprogramja keretében a projektek a következő öt beavatkozási területen részesülnek társfinanszírozásban:

1. a tiszta energiára való átállást támogató nemzeti, regionális és helyi szakpolitikai keret kialakítása;
2. a technológia bevezetésének, a digitalizációnak, az új szolgáltatásoknak és üzleti modelleknek a felgyorsítása, valamint a kapcsolódó szakmai készségek fejlesztése a piacon;
3. magánfinanszírozás bevonása a fenntartható energiába;
4. a helyi és regionális beruházási projektek fejlesztésének támogatása;
5. a polgárok bevonása és szerepvállalásuk növelése a tiszta energiára való átállásban.

Az alprogram célja, hogy elősegítse az energiahatékony, megújuló energián alapuló és reziliens gazdaságra való átállást azáltal, hogy Uniószerter koordinációs és támogatási intézkedéseket finanszíroz. A LIFE valamennyi pályázati felhívását közzéteszik a **CINEA honlapján**.

Igazságos átmenet mechanizmus

Az **Igazságos Átmenet Mechanizmus** olyan pénzügyi eszköz, amely testre szabott támogatást nyújt a legsérülékenyebb és szénintenzívebb régióknak a zöldebb gazdaságra való átállás során.

A mechanizmus alapját három pillér képezi:

1. a 40 milliárd EUR összegű **Igazságos Átmenet Alap**, elsősorban vissza nem térítendő támogatás biztosítására;
2. célzott program az **InvestEU** keretében, a magánberuházások ösztönzésére,

3. az EBB csoporttal közösen létrehozandó közszektor-hitelezési eszköz, a további beruházások mozgósítása és a közfinanszírozás mozgósítása érdekében.

Az Igazságos Átmenet Mechanizmus keretében minden tagállam számára elérhető támogatás; azokra a régiókra összpontosít, amelyek a legkarbonintenzívebbek, vagy ahol a legtöbb ember dolgozik a fosszilis tüzelőanyagok ágazatában. A tagállamok hozzáférést a méltányos átállásra vonatkozó területi tervek elkészítésével nyerhetnek, amelyek lefedik a 2030-ig tartó időszakot, és meghatározzák azokat a területeket, amelyek a legnagyobb támogatásban részesülnek.

Az energiára vonatkozóan, a méltányos átállást támogató mechanizmus a következőket védi:

Az átállásnak leginkább kitett emberek és polgárok, az alábbiak révén:

- az energiahatékony lakhatás fejlesztése;
- beruházásokat megvalósítása az energiaszegénység elleni küzdelem érdekében;
- a tiszta, megfizethető és biztonságos energiához való hozzáférés megkönnyítése.

A nagy szén-dioxid-kibocsátású iparágakban tevékenykedő vagy azokat magukban foglaló vállalatok és ágazatok;

A fosszilis tüzelőanyagoktól és a nagy szén-dioxid-kibocsátású iparágaktól nagymértékben függő tagállamok és régiók, az alábbiak révén:

- beruház a megújuló energiaforrásokba;
- az energetikai infrastruktúra és a távfűtés javítása.

Modernizációs Alap

A **modernizációs alap** egy olyan új eszköz, amely 10 alacsonyabb jövedelmű uniós tagállamot támogat a klímasemlegességre való átállásban azáltal, hogy hozzájárul energiarendszereik korszerűsítéséhez és energiahatékonyáguk javításához.

A kedvezményezett tagállamok: Bulgária, Horvátország, Csehország, Észtország, Magyarország, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Románia és Szlovákia.

A Modernizációs Alap az alábbiakra történő **beruházásokat** támogatja:

- a megújuló forrásokból előállított energia generálása és használata;
- energiahatékonyság;
- energiatárolás;
- az energiahálózatok, többek között a távfűtés, a csővezetékek és a hálózatok korszerűsítése;
- igazságos átmenet a széntől függő régiókban: a munkavállalók átcsoportosítása, átképzése és továbbképzése, oktatás, álláskeresői kezdeményezések és induló vállalkozások.

A Modernizációs Alap a kedvezményezett tagállamok felelőssége alatt működik, amelyek fokozottan **együttműködnek az Európai Beruházási Bankkal** (EBB), az Alap számára létrehozott beruházási bizottsággal és az Európai Bizottsággal.

A Modernizációs Alap lehetővé teszi a kedvezményezett tagállamok számára, hogy szabadon döntsenek a támogatás formájáról: vissza nem térítendő támogatást, díjat, garanciaeszközt, kölcsönt vagy tőkeinjekciót alkalmazhatnak.

A modernizációs alap forrásait felhasználó tagállamok által nyújtott támogatásnak meg kell felelnie az állami támogatási szabályoknak.

Európai Beruházási Bank

Az EBB beruházásai számos módon segítik az energiaágazat átalakítására irányuló erőfeszítéseket. Az energiahatékonyságba való beruházás továbbra is az EU energia- és éghajlat-politikai céljai elérésének legköltséghatékonyabb módja.

Az EBB már nem támogatja a hagyományos fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos energetikai projekteket, a földgázra összpontosító projekteket sem. Ez az első olyan nemzetközi pénzügyi intézmény, amely megtette ezt a lépést.

Az EBB tevékenységeit négy külön témára összpontosítja, ahol magas szintű többletértéket tud nyújtani:

1. az energiahatékonyság felszabadítása;
2. az energiaellátás dekarbonizációja;
3. az innováció és az innovatív energetikai infrastruktúra támogatása;
4. a támogató infrastruktúra biztosítása.

Az EBB kölcsönöket és egyéb pénzügyi eszközöket nyújt a vállalkozásoknak. Emellett tanácsadást és szakértelmet nyújt az igazgatással és a projektfejlesztéssel kapcsolatban.

Az EBB által támogatott energiaprojektekkel kapcsolatos további információkért látogasson el az [Európai Beruházási Bank honlapjára](#).

Innovációs Alap

Az **Innovációs Alap** a világ legnagyobb finanszírozási programja az innovatív karbonszegény technológiák széles körű bemutatására. Ez a NER 300 program utódja.

Az alap olyan technológiákra és nagy vezérprojektekre összpontosít, amelyek jelentős kibocsátáscsökkentést eredményezhetnek. Példaként említhetők a következők:

- innovatív, alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák és eljárások az energiaigényes iparágakban;
- szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás;
- megújulóenergia-termelés;
- energiátárolás.

Az Innovációs Alapot az [Európai Éghajlat-politikai, Környezetvédelmi és Infrastrukturális Végrehajtó Ügynökség \(CINEA\)](#) kezeli.

Európai Energiahatékonysági Alap

Az **EEEF** célja, hogy piaci alapú finanszírozást **biztosítson** az energiahatékonyság, a megújuló energia és a tiszta közlekedés területén az uniós tagállamokban, különösen a városi környezetben megvalósuló, üzletileg életképes állami projektekhez. A bankrendszerrel összehasonlítva a piaci alapú finanszírozás inkább képes a kockázatmegosztásra és a veszteségek befektetőkre való visszahárítására. A befektetési alapok nem hordoznak ugyanolyan fizetőképességi kockázatokat, mint a bankok, mivel a befektetők csak befektetéseik piaci értékére jogosultak.

A helyi, regionális és (indokolt esetben) nemzeti hatóságok által támogatott, fenntartható energiával kapcsolatos beruházások többek között a következőket foglalhatják magukban:

- energiatakarékossági intézkedések a középületekben;
- beruházás a nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelésbe, beleértve a kapcsolt mikrotermelést és a távfűtési/távhűtési hálózatokat;
- beruházás a decentralizált megújuló energiaforrásokba, beleértve a mikrotermelést is;
- tiszta városi közlekedés;
- az infrastruktúra, például az utcai világítás és az intelligens hálózatok korszerűsítése;
- innovációs és növekedési potenciállal rendelkező fenntartható energiák.

Lehetséges kedvezményezettek:

- települési, helyi és regionális hatóságok, valamint az e hatóságok nevében eljáró köz- és magánszervezetek;
- helyi energetikai közművek;
- energetikai szolgáltató vállalatok;
- kapcsolt hő- és villamosenergia-termelést használó távfűtési vállalatok;
- szociális lakásszövetkezetek;
- tömegközlekedési szolgáltatók.

Az alap weboldala lehetővé teszi a potenciális pályázók [támogathatóságának ellenőrzését](#).

Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz

A [Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz \(RRF\)](#) a Next Generation EU – az EU arra irányuló terve, hogy a koronavírus-világjárványból megerősödve lábáljon ki – középpontjában álló kulcsfontosságú eszköz. Hat pillér köré szerveződik: zöld átállás; digitális transzformáció; gazdasági kohézió, termelékenység és versenyképesség; társadalmi és területi kohézió; egészségügyi, gazdasági, társadalmi és intézményi reziliencia; valamint a jövő generációinak érdekeit szolgáló szakpolitikák. A tagállamok [nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek](#) az összes kiadás legalább 37%-át az éghajlat-politikai célkitűzéseket támogató beruházásokra és reformokra kell fordítania. Az RRF segíteni fogja az EU-t abban, hogy 2050-ra elérje a klímasemlegességre vonatkozó célkitűzését.

Néhány hasznos hivatkozás:

- tájékoztatás a [regionális politika energiaeszközeiről](#) (az Európai Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága);
- információ az EU azon finanszírozási lehetőségeiről, amelyek támogathatják a fenntartható energiával kapcsolatos projekteket a városokban: a [helyi fenntartható energia finanszírozása](#);
- Az Európai Bizottság jelentése [az épületek energetikai felújításának kohéziós politikai forrásokból történő finanszírozásáról](#) szóló technikai iránymutatással;
- Uniós [támogatási rendszerek és kezdeményezések](#) az energiahatékonysági beruházások felgyorsítására.

REPowerEU terv: megfizethető, biztonságos és fenntartható energia Európa számára

A REPowerEU egy energiatakarékosságra, tiszta energia előállítására és energiaellátásunk diverzifikálására irányuló terv. Egy sor intézkedést határoz meg az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség gyors csökkentése és a zöld átállás felgyorsítása érdekében, miközben növeli az uniós energiarendszer rezilienciáját. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz többek között a REPowerEU terv végrehajtásának központi eleme, amely további uniós finanszírozást biztosít. A tagállamok felhasználhatják a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz fennmaradó hiteleit és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó, a kibocsátáskereskedelmi rendszer kibocsátási egységeinek árverés útján történő értékesítéséből finanszírozott új vissza nem térítendő támogatásokat, amelyek jelenleg a piaci stabilizációs tartalékban és az innovációs alapban találhatóak. A REPowerEU számos [tevékenységet](#) finanszírozhat.

A REPowerEU számos intézkedést támogat, például a gáz, az LNG és a hidrogén közös beszerzését az uniós energiaügyi platformon keresztül valamennyi részt venni kívánó tagállam, valamint Ukrajna, Moldova, Grúzia és a Nyugat-Balkán számára. Előmozdítja továbbá a megbízható beszállítókkal való új energetikai partnerségeket, többek között a megújuló energiaforrásokkal és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gázokkal kapcsolatos jövőbeli együttműködést, a nap- és szélenergia-projektek gyors bevezetését a megújuló hidrogén bevezetésével, valamint a biometán termelésének növelését célzó projekteket. Hosszú távon a módosított Helyreállítási és Rezilienciaépítési Alap keretébe tartozó új nemzeti REPowerEU tervek célja, hogy 300 milliárd EUR értékben támogassák a beruházásokat és a reformokat. Az ipari dekarbonizációt az Innovációs Alap

projektjeivel kell támogatni. A REPowerEU részét képezik a megújuló energiaforrások gyorsabb engedélyezésére vonatkozó új jogszabályok és ajánlások, különösen az alacsony környezeti kockázattal járó, célzott területeken, valamint az integrált és adaptált gáz- és villamosenergia-infrastruktúra-hálózatba történő beruházások. A tervezett intézkedéseket az energiamegtakarítás elérése és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2030-as európai célkitűzés 40%-ról 45%-ra való növelése érdekében hajtják végre. Új uniós javaslatokat is terveznek annak biztosítására, hogy az ipar hozzáférjen a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz, és szabályozási intézkedéseket is terveznek a közlekedési ágazat energiahatékonyságának növelése érdekében, valamint elektrolizátorok építését, amelyek 10 millió tonna megújuló hidrogén hazai termelésével táplálják az uniós ipart.

„Az EU az egészségért”

Mivel ez idáig az EU legnagyobb egészségügyi programja, [„az EU az egészségért” program](#) jelentős mértékben hozzájárul a Covid19 utáni helyreállításhoz. Négy átfogó célkitűzés mutatja a program széles körét és ambícióját:

1. az egészség javítása és előmozdítása az EU-ban;
2. az emberek védelme a határokon átnyúló súlyos egészségügyi veszélyekkel szemben;
3. a gyógyszerekhez, orvostechikai eszközökhöz és a válság szempontjából releváns termékekhez való hozzáférés javítása;
4. az egészségügyi rendszerek megerősítése.

A program lehetőség szerint az egységes egészségügyi megközelítést alkalmazza, elismerve, hogy az emberi egészség kapcsolódik az állatok egészségéhez és a környezethez.

„Az EU az egészségért” program megnyitja az utat az **európai egészségügyi unió** felé azáltal, hogy beruház az olyan sürgős egészségügyi prioritásokba, mint például:

- a **koronavírus-világjárványra való reagálás** és az EU **határokon át terjedő egészségügyi veszélyekkel** szembeni rezilienciájának megerősítése;
- az **európai rákellenes terv**;
- az **európai gyógyszerstratégia**.

Más területeken – például az egészségügyi rendszerek **digitalizálása**, az **anti-mikrobiális szerekkel szemben rezisztens fertőzések** számának csökkentése és az **átoltottsági arány javítása** – szintén élénkülnek a tevékenységek.

A program célja a betegségek megelőzése, valamint az egészségügy és a nemzetközi egészségügyi együttműködés előmozdítása. Támogatja a határokon át terjedő egészségügyi veszélyek megelőzésére, az azokra való felkészülésre és reagálásra irányuló intézkedéseket; kiegészíti a válság szempontjából lényeges termékek nemzeti készletfelhalmozását; valamint orvosi, egészségügyi és támogató személyzetből álló tartalékot hoz létre. „Az EU az egészségért” program a gyógyszereket, az orvostechikai eszközöket és a válság szempontjából releváns termékeket elérhetőbbé és hozzáférhetőbbé teszi. Végezetül „az EU az egészségért” program hozzájárul az egészségügyi ellátás digitalizálásához és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés biztosításához, és támogatni fogja a tényeken alapuló döntéshozatalt.

„Az EU az egészségért” program a projektek széles körét támogatja négy általános célkitűzés keretében:

- a válságokra való felkészültség;
- betegségmegelőzés;
- az egészségügyi rendszerek és az egészségügyi dolgozók;
- digitalizáció.

A rák mind a négy területen kiemelt prioritás.

Lehetséges kedvezményezettek:

- kutatási alapítványok és egyetemek;
- az egészségügy területén tevékenykedő nemzetközi szervezetek;
- hatóságok;
- NGO-k;

- kereskedelmi vállalkozások.

„Az EU az egészségért” programot közvetlen irányítással és közvetett irányítással hajtják végre, elsősorban az [Európai Egészségügyi és Digitális Végrehajtó Ügynökségen](#) keresztül. A finanszírozás vissza nem térítendő támogatások, díjak és közbeszerzések formájában valósul meg. A közvetlen támogatásokat az egészségügy területén tevékenykedő nemzetközi szervezetekkel lehet aláírni.

Szinergiák és kiegészítő jelleg más alapokkal

Az egészségügyi kihívások természetüknél fogva horizontálisak. „Az EU az egészségért” program számos más uniós programmal, szakpolitikával, eszközzel és intézkedéssel működik együtt:

- az [Európai Szociális Alap Pluszsal \(ESZA+\)](#), a kiszolgáltatott csoportok egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréseinek támogatása érdekében;
- az [Európai Regionális és Fejlesztési Alappal](#), a regionális egészségügyi infrastruktúra fejlesztése érdekében;
- [Horizont Európával](#), az egészségügyi kutatás érdekében;
- az [uniós polgári védelmi mechanizmussal/rescEU-val](#), a sürgősségi egészségügyi felszerelések készleteinek létrehozása érdekében;
- a [Digitális Európával és az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközzel](#), a digitális egészségügyhöz szükséges digitális infrastruktúra létrehozása érdekében;
- az [InvestEU programmal](#);
- az [Egységes piac programmal](#);
- a [Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközzel](#);
- az [Erasmus+ programmal](#);
- a [Szükséghelyzeti Támogatási Eszközzel](#).

Az EU válaszingtézkedései a Covid19-világjárványra

Az EU a világjárvány kezdete óta minden rendelkezésre álló erőforrását mozgósítja annak érdekében, hogy segítse a tagállamokat nemzeti válaszlépéseik összehangolásában és a helyzetre vonatkozó közös megközelítés elfogadásában. Ez a segítség magában foglalja a vírus terjedésével kapcsolatos objektív információk nyújtását, a vírus megfékezésére irányuló hatékony erőfeszítéseket, valamint

a világválság által okozott gazdasági és társadalmi károk helyreállítását célzó intézkedéseket.

A Covid19-világválságból eredő kihívások kezelésére számos uniós forrást használtak fel. Mivel ezek közül sokat a finanszírozási útmutató korábbi szakaszaiban már részletesen tárgyaltunk, itt csak nagyon röviden említjük őket. Számos fonton sor került Uniós fellépésre:

Uniós források az uniós tagállamok gazdaságainak támogatására és az egészségügyi vészhelyzetek kezelésére

Az EU (folyó árakon) 2,018 billió EUR értékű helyreállítási csomagot állított össze, amely ötvözi a 2021–2027-es időszakra szóló uniós költségvetést és a [Next Generation EU](#) forrásait. E megállapodás értelmében a Bizottság (folyó árakon) mintegy 800 milliárd EUR összegű hitelt vehet fel a piacokon. Az EU [ideiglenes állami támogatási szabályokról](#) is megállapodott annak érdekében, hogy a kormányok likviditást tudjanak biztosítani a gazdaság számára a polgárok támogatása és a munkahelyek megőrzése érdekében az EU-ban. Az EU emellett életbe léptette a „mentesítési rendelkezést”, amely a lehető legnagyobb rugalmasságot teszi lehetővé a költségvetési szabályok alkalmazásában. Ez segítette az uniós országokat abban, hogy támogassák egészségügyi rendszereiket és vállalkozásaikat, és biztosítsák az emberek munkahelyeit a válság idején. Ehhez társult az Európai Központi Bank pénzügyi stabilitást támogató fellépése. A Next Generation EU-val kapcsolatos további információkért lásd a finanszírozási útmutató erre vonatkozó szakaszát.

A válság kezelése érdekében az EU olyan beruházási kezdeményezést szorgalmazott, amely azonnali likviditást biztosít a tagállamok számára. Az első likviditási növekedés a kohéziós politika fel nem használt alapjaiból állt. Az első intézkedéscsomagra 2020. március 13-án tettek javaslatot (beleértve a [koronavírus-reagálási beruházási kezdeményezést](#), amit a [koronavírusra való reagálást célzó, kiterjesztett beruházási kezdeményezés](#) követett). Az intézkedések kiterjedtek többek között a [leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap](#) keretében végrehajtott új módszerekre, a legkiszolgáltatottabbak elérése érdekében, például házhozszállítás és elektronikus utalványok használatára a vírus terjedése kockázatának csökkentése érdekében.

A [szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes uniós támogatást \(SURE\)](#) úgy alakították ki, hogy a válság idején segítsen az embereknek

munkahelyük megtartásában. A SURE eszköz szociális kötvények formájában kerül kibocsátásra, hogy biztosítsák minden elköltött euró társadalmi hatását. A mezőgazdasági termelők és a mezőgazdasági ágazat támogatása érdekében az EU [rendkívüli intézkedéseket hozott a mezőgazdasági piacok támogatására és stabilizálására](#).

Az Európai Beruházási Bank beleegyezett abba, hogy az Európai Garanciaalapot (EGAA) a koronavírus-világjárvány gazdasági következményeinek kezelésére használja fel; ez lehetővé tette az EBB csoport számára, hogy fokozza a főként kis- és középvállalkozásoknak nyújtott támogatását.

Az egyéb uniós fellépésekről röviden

Uniós Covid-igazolvány

Az [uniós digitális Covid-igazolvány](#) sikeresnek bizonyult abban, hogy a polgárok számára EU-szerte elfogadott és megbízható eszközt biztosítson. Megakadályozta a különféle nemzeti igazolványok párhuzamos alkalmazásával járó széttagolt rendszer kialakulását. Az uniós digitális Covid-igazolvány rendszere kellően rugalmas ahhoz, hogy szükség esetén hozzáigazítható legyen a lehetséges jövőbeli fejleményekhez és az új tudományos bizonyítékokhoz.

Az oltóanyagokkal kapcsolatos stratégia

Az uniós oltóanyag-stratégia keretében bevezetett szerződések annyi oltóanyag-hoz biztosítanak hozzáférést a tagállamok számára, amennyire 2022-ben és 2023-ban szükségük van (ideértve szükség esetén a módosított oltóanyagokat is). Az EU-nak továbbra is be kell ruháznia a Covid19 és annak variánsai elleni jobb és fejlettebb oltóanyagok fejlesztésébe és előállításába.

Az EU tisztességes áronon diverzifikált oltóanyag-portfóliót hozott létre az uniós polgárok számára. Nyolc ígéretes oltóanyag-fejlesztővel kötött szerződést, mintegy 4,2 milliárd adagot biztosítva. Az EU 2020 januárja óta forrásokat mozgósított a Horizont 2020 keretében, hogy oltóanyagokat, új kezeléseket, diagnosztikai tesztek és orvosi rendszereket fejlesszen ki a koronavírus terjedésének megelőzése és az életmentés érdekében. A 2021 februárjában elindított HERA (Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság) -inkubátorral az EU felkészült a variánsok kimutatására, valamint a módosított oltóanyagok kifejlesztésére, hatósági jóváhagyására és gyártására. Az EU jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy megerősítse az aggodalomra okot adó variánsok gyors felismerésére és jellemzőik azonosítására szolgáló kapacitásait.

Unió egészségügyi intézkedések

Számos **válságfelkészültségi és -reagálási intézkedést** hajtottak végre, például megerősítették az unió szintű koordinációt a határokon át terjedő egészségügyi veszélyek kezelése során, valamint felülvizsgálták az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ és az Európai Gyógyszerügynökség megbízatását annak érdekében, hogy válság előtt és alatt szigorúbb felügyeletet, tudományos elemzést és iránymutatást nyújtsanak.

Az **uniós polgári védelmi mechanizmus** továbbra is rendelkezésre áll annak érdekében, hogy a kevésbé érintett tagállamok támogatást nyújtsanak a legerősebb nyomásnak kitett tagállamoknak. 2021 október eleje óta a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központon keresztül több tagállam nyújtott azonnali életmentő segítséget Romániának és Lettországnak.

A dezinformáció kezelése

A koronavírus-válság idején a platformok **havonta** beszámoltak a Bizottságnak, áttekintést nyújtva a hiteles tartalmak népszerűsítésére, a felhasználók tudatosságának javítására, a káros tartalmak elleni fellépésre és a koronavírussal kapcsolatos dezinformációval kapcsolatos hirdetések azonosítására irányuló intézkedéseikről. 2021 májusában **iránymutatást** tettek közzé, amelyben felkérték az aláírókat, hogy tegyék azt a dezinformáció elleni küzdelem erős, hatékony és rugalmas eszközévé.

Globális fellépés

Az EU a kezdetektől fogva vezető szerepet tölt be a világjárványra adott globális válaszintézkedésekben azáltal, hogy támogatja a szomszédos országokat és a partnerországokat a világjárvány egészségügyi és társadalmi-gazdasági következményeinek kezelésében. Élen járt az oltóanyag-kutatásban is, a világ legnagyobb oltóanyag-exportőre lett, és jeleskedett az oltóanyag-megosztásban. Vezető szerepet játszott azon országok támogatásában is, amelyek súlyos egészségügyi hatásokkal és gazdasági visszaesséssel néztek szembe.

Az „Európa együtt” kezdeményezés keretében az EU, annak tagállamai és pénzügyi intézményei élen járnak a Covid19-re adott globális válaszintézkedésekben, egyesítve erőforrásaikat és szakértelmüket. Az EU a Covid19 elleni oltóanyagok legnagyobb exportőreként élen járt a globális szolidaritásban: 2022 márciusáig – már a világjárvány legelejétől kezdődően – több mint 2,1 milliárd kész adagot exportált 166 országba, ami az összes gyártott mennyiségének mintegy kétharmadát jelenti. A COVAX célja, hogy az alacsony és közepes jövedelmű országok

számára is biztosítsa a hozzáférést Covid19-oltóanyagokhoz. Az „Európa együtt” a COVAX egyik fő támogatójának számít a több mint 2,2 milliárd EUR összegű hozzájárulásával.

Közös kül- és biztonságpolitika

A közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) hozzájárul a béke megőrzésére, a nemzetközi biztonság megerősítésére, a nemzetközi együttműködés előmozdítására, valamint a demokrácia, a jogállamiság, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának fejlesztésére és megszilárdítására irányuló uniós célkitűzésekhez.

A KKBP költségvetésén belül az EU különböző típusú polgári közös biztonság- és védelempolitikai missziókat, az EU különleges képviselőit, stabilizációs intézkedéseket, valamint többoldalú és kétoldalú nonproliferációs és leszerelési projekteket finanszíroz. Ezeket nemzetközi szervezetekkel, például az Egyesült Nemzetek Szervezetével kötött megállapodások révén hajtják végre.

Az EU például az alábbiakat finanszírozza:

- polgári stabilizációs missziók;

- az EU különleges képviselői;
- a Koszovói különleges Tanács;
- intézkedések a nonprolifерáció és a leszerelés területén;
- az Európai Biztonsági és Védelmi Főiskola.

A következő projektek/tevékenységek finanszírozhatók:

- technikai segítségnyújtás, kapacitásépítés, képzés és a készségek átadása;
- olyan intézkedések, amelyek hozzájárulnak az államoknak a lőszerkészletek biztonságának és védelmének javítására irányuló kapacitásainak megerősítéséhez, hozzájárulva ezáltal a véletlen robbanások és az illegális eltérítés kockázatának globális csökkentéséhez, biztonságosabb közösségeket és stabilabb államokat és társadalmakat biztosítva;
- szakértők, rendőrtisztek és jogállamisági szakértők biztosítása.

Lehetséges kedvezményezettek:

- Nemzetközi szervezetek, többek között a **lőszerkezelési tanácsadó csoport** és az **az Európai Uniónak az iraki biztonsági ágazat reformját támogató tanácsadó missziója** – az EU közös biztonság- és védelempolitikája keretében folyamatban lévő 11 polgári misszió egyike.

A költségvetést a közös polgári biztonság- és védelempolitika közvetett irányítása, valamint a nonprolifерációs és leszerelési fellépések közvetett és közvetlen irányítása révén hajtják végre. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában folyósítják.

Tengerentúli országok és területek

Az EU célja, hogy előmozdítsa az **EU 13 tengerentúli országának és területének (TOT-ok)** gazdasági és társadalmi fejlődését, növelje rezilienciájukat és versenyképességüket, valamint csökkentse gazdasági és környezeti sebezhetőségüket. A finanszírozás nagy része a TOT-ok és az EU közös érdeklődésére számot tartó területeken – zöld, digitális, fenntartható növekedés és humán fejlődés – végzett tevékenységeket támogatja. Az uniós források a TOT-ok kapacitásépítését és a regionális partnereikkel való együttműködésük előmozdítását is támogatják.

A támogatott tevékenységek típusai (ezeket az intézkedéseket a TOT-okkal

folytatott konzultáció során határozzák meg) a következők:

- Grönlandon az oktatási ágazat reformja, amely az oktatás szintjének javulásához vezet, és jobb kilátásokat eredményez a tanulók és a hallgatók számára;
- a karib-tengeri és csendes-óceáni térségben a fenntartható energiát, a tengeri biológiai sokféleséget, az ellenálló képességet és az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívásokat célzó intézkedések.

Az elsődleges finanszírozási mód a partnerországok által közvetlenül irányított költségvetés-támogatás.

Lehetséges kedvezményezettek:

- különböző érdekelt felek az EU 13 TOT-jában.

Előcsatlakozási támogatás – IPA III

Az **előcsatlakozási támogatás** támogatja az uniós tagjelölt és potenciális tagjelölt országokat (Albánia, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia és Törökország) társadalmuk, jogrendszereik és gazdaságaik uniós tagság felé vezető úton történő átalakításában. Ez az EU jövőjébe való befektetés, amely legközelebbi szomszédai stabilitásának és jólétének támogatása révén biztonságosabbá és virágzóbbá teszi az Uniót. Emellett segíti az EU-t saját célkitűzéseinek elérésében, mint például a béke és a stabilitás, a fenntartható gazdasági növekedés és az éghajlatváltozás elleni küzdelem.

Elősegíti a politikai, intézményi, társadalmi és gazdasági reformokat; előmozdítja a fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődést; valamint közelebb hozza a társadalmakat az EU értékeihez és normáihoz.

Az **IPA III eszköz** általános célja, hogy támogassa a kedvezményezetteket azoknak a politikai, intézményi, jogi, közigazgatási, társadalmi és gazdasági reformoknak az elfogadásában és végrehajtásában, amelyekre ezeknek a kedvezményezetteknek az uniós tagság érdekében, az uniós értékeknek való megfelelésük, valamint az uniós szabályokhoz, normákhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlathoz való fokozatos igazodásuk céljából szükségük van, és ezáltal hozzájárul e kedvezményezettek stabilitásához, biztonságához és jólétéhez.

Az **IPA III programozási keret** az Európai Bizottság átfogó stratégiai dokumentuma az IPA III kedvezményezettjeit a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret

időtartama alatt segítő uniós források felhasználására vonatkozóan. Ez a korábbi országspecifikus stratégiai dokumentumok helyébe lép. A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret tükrözi az IPA III rendelet konkrét célkitűzéseit, és a bővítési folyamat prioritásaira összpontosít öt olyan tematikus keretnek megfelelően, amelyek tükrözik a felülvizsgált bővítési módszertan szerinti tárgyalási fejezetek klasztereit. Az uniós támogatás programozása az EU tematikus prioritásain alapul, nem pedig előre meghatározott országoként megállapított kereteken. Ez lehetővé teszi a teljesítmény és a kulcsfontosságú prioritások felé tett előrelépés jutalmazását, valamint nagyobb rugalmasságot a partnerek változó igényeinek kielégítése érdekében a csatlakozás felé vezető úton.

A támogatás kulcsterületei a következők:

- a jogállamiság, az alapvető jogok és a demokrácia;
- jó kormányzás, az uniós jogszabályokkal való összhang, jószomszédi kapcsolatok és stratégiai kommunikáció;
- zöld menetrend és fenntartható összeköttetések;
- versenyképesség és inkluzív növekedés;
- területi és határon átnyúló együttműködés.

(Többek között) a következő tevékenységek finanszírozhatók:

- infrastruktúrába történő befektetés;
- tevékenységek a műszaki támogatás területén;
- kapacitásfejlesztés;
- tudástranszfer.

Az előcsatlakozási támogatást az Európai Bizottság és az uniós küldöttségek (közvetlen irányítás), valamint az uniós tagjelölt és potenciális tagjelölt országok nemzeti hatóságai, a nemzetközi szervezetek és a tagállami ügynökségek kezelik (közvetett irányítás). Végrehajtása elsősorban vissza nem térítendő támogatások, közbeszerzések, költségvetés-támogatás, uniós vagyonkezelői alapokhoz és pénzügyi eszközökhöz való hozzájárulások, valamint garanciák révén történik.

Lehetséges kedvezményezettek:

- kis- és középvállalkozások;
- tudósok;
- mezőgazdasági termelők;
- diákok;

- a civil társadalom;
- művészek,
- médiaszervezetek;
- veszélyeztetett csoportok az EU tagjelölt és lehetséges tagjelölt országokban.

A Nemzetközi Nukleáris Biztonsági Együttműködést Támogató Európai Eszköz

Az **eszköz** fő célja az uniós polgárok biztonságának és védelmének biztosítása, valamint a környezet védelme. Az eszköz előmozdítja a nukleáris biztonság és a sugárvédelem kultúráját, a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok biztonságos kezelését, a korábbi nukleáris telephelyek leszerelését, valamint a nem uniós országokban a nukleáris anyagokra vonatkozó hatékony és eredményes biztosítékok alkalmazását.

A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz különféle eszközökkel – többek között szolgáltatások, felszerelések, technikai segítségnyújtás, képzés és tanácsadás, valamint információcsera (többek között ikerintézményi projektek) révén – együttműködést alakít ki a kedvezményezett országokkal és támogatja azokat. A Nukleáris Biztonsági Együttműködési Eszköz költségvetési támogatást is nyújthat, és a tagállamokkal vagy nemzetközi szervezetekkel közösen elősegítheti a többoldalú segítségnyújtási/együttműködési projektekben való részvételt.

Az eszköz a következő típusú projekteket finanszírozza:

- az uniós szakértelem átadása;
- az átláthatóság előmozdítása a nukleáris vonatkozású döntéshozatalban;
- a radioaktív hulladékok kezelésére vonatkozó stratégiák létrehozásának és végrehajtásának, valamint a korábbi nukleáris telephelyek és létesítmények helyreállításának támogatása;
- a nukleáris anyagokra vonatkozó hatékony és eredményes biztosítékok kialakítása nem uniós országokban.

A Bizottság ezeket a programokat a központtól és/vagy az uniós küldöttségektől származó közvetlen irányítással, valamint olyan jogalanyok – például uniós tagállami ügynökségek vagy nemzetközi szervezetek – közvetett irányításával igazgatja, amelyek az EU pénzügyi érdekeinek a közvetlen irányítással azonos

szintű védelmét biztosítják. Közvetett irányítással a partnerországokat vagy az általuk kijelölt szerveket is meg lehet bízni. A támogatásötvezési tevékenységekhez innovatív pénzügyi eszközöket használnak, többek között az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankkal és más nemzetközi pénzügyi intézményekkel partnerségben.

Lehetséges kedvezményezettek:

- a partnerországok nukleáris szabályozó hatóságai.

FEJLESZTÉS ÉS HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

Szomszédági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) (NDICI – Globális Európa)

Az Európai Unió a világ legnagyobb adományozó a fejlesztési támogatások terén.

Az **NDICI – Globális Európa** eszköz több korábbi uniós külső finanszírozási eszközt egyesít. Célja, hogy támogassa a leginkább rászoruló országokat a hosszú távú fejlesztési kihívások leküzdésében, és hozzá fog járulni az EU által elfogadott nemzetközi kötelezettségvállalások és célkitűzések – különösen a **2030-ig tartó időszakra szóló menetrend** és annak **fenntartható fejlődési céljai**, valamint a **Párizsi Megállapodás** – teljesítéséhez. Az **NDICI** az EU fő eszköze a szegénység felszámolására, valamint a fenntartható fejlődés, a jólét, a béke és a stabilitás előmozdítására.

Az NDICI – Globális Európa három fő pilléren nyugszik:

1. Földrajzi: A földrajzi összetevő a következő régiók partnerországaiával való együttműködés révén mozdítja elő a partnerségeket: az európai szomszédság, a szubszaharai Afrika, Ázsia és a csendes-óceáni térség, valamint az Amerikai kontinens és a Karib-térség.
2. Tematikus: A tematikus programok globális szinten finanszírozzák a fenntartható fejlesztési célokhoz kapcsolódó fellépéseket, beleértve a civil társadalmi szervezetek támogatását is. A tematikus programok az emberi jogokra és a demokráciára, a civil társadalomra, a stabilitásra és a békére, valamint az olyan globális kihívásokra összpontosítanak, mint az egészség, az oktatás és képzés, a nők és a gyermekek, a munka, a szociális védelem, a kultúra, a migráció és az éghajlatváltozás.
3. Gyorsreagálás: A gyors reagálásra vonatkozó összetevő a válságkezelés, a konfliktusmegelőzés és a békeépítés esetén szükséges gyorsreagálási kapacitás finanszírozását célozza; Az e pillér keretében finanszírozott intézkedések célja a válság sújtotta országok rezilienciájának erősítése, a humanitárius és a fejlesztési tevékenységek összekapcsolása, valamint a külpolitikai szükségletek kielégítése és a külpolitikai prioritások megvalósítása.

E három pilléren kívül az el nem különített források „puffere” kiegészíti a fent említett programokat és a gyorsreagálási mechanizmust előre nem látható körülmények, új szükségletek, újonnan felmerülő kihívások vagy új prioritások esetén.

Az EU ötvözi a harmadik országoknak nyújtott különböző típusú támogatásokat azáltal, hogy vissza nem térítendő támogatás formájában finanszírozást biztosít a projektek és szervezetek támogatásához, előmozdítva azok célkitűzéseit. Közbeszerzési szerződéseket is kínál, valamint költségvetési és ágazati támogatást is nyújt. A jelenlegi finanszírozási lehetőségekre vonatkozó információkért látogasson el a Bizottság megfelelő weboldalaira:

- [Nemzetközi Partnerségek Főigazgatósága](#) (DG INTPA);
- [Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága](#) (DG NEAR);
- [Külpolitikai Eszközökért Felelős Szolgálat](#) (FPI).

A költségvetés legalább 25%-át kifejezetten az európai szomszédságra, legalább 36%-át pedig a szubszaharai Afrikára fordítják. Az összes forrás 93%-át hivatalos fejlesztési támogatásra, 30%-át éghajlatváltozással kapcsolatos projektekre,

10%-át pedig a migráció és a kényszerű lakóhelyelhagyás kezelésére kell fordítani, beleértve a kiváltó okok elleni küzdelmet is. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatás, közbeszerzés és költségvetési támogatás formájában nyújtják a partnerországoknak.

Lehetséges kedvezményezettek:

- NGO-k, nemzetközi szervezetek, egyesületek;
- külföldi segélymunkások, önkéntesek.

Humanitárius segítségnyújtás

Az EU a nemzetközi humanitárius elvek alapján szükségletalapú humanitárius segítséget nyújt az ember okozta válságok és természeti veszélyek által sújtott embereknek, különös figyelmet fordítva a legkiszolgáltatottabb áldozatokra. A főként projektek finanszírozásából álló humanitárius beavatkozásokat humanitárius szervezetek hajtják végre, többnyire összetett, kockázatos környezetben.

A finanszírozott projektek közé tartoznak a következők:

- intézkedések az élelmezés és a táplálkozás, a menedékhely, az egészségügyi ellátás (többek között a Covid19-re adott humanitárius válasz), a vízellátás és a megfelelő higiénés körülmények területén az EU-n kívüli országokban;
- oktatás és képzés;
- katasztrófavédelmi tevékenységek, amelyek lehetővé teszik a közösségek vagy az egyének számára, hogy jobban reagáljanak katasztrófa közvetlen következményeire és megbirkózzanak azokkal.

Lehetséges kedvezményezettek:

- több mint 200 partnerszervezet, köztük az ENSZ ügynökségei;
- egyéb nemzetközi szervezetek, többek között a Vöröskereszt és a Vörösféldhold mozgalom;
- nem kormányzati szervezetek.

Az EU humanitárius segítségnyújtási költségvetésének legalább 10%-át a szükséghelyzetben lévők oktatásával kapcsolatos projektekre fordítják. Az elmúlt hat évben 59 országban több mint 9,5 millió gyermek részesült ilyen oktatási

projektekben. Az EU humanitárius segítségnyújtási műveleteit közvetlen és közvetett irányítással hajtják végre. A finanszírozást vissza nem térítendő támogatások és közbeszerzések formájában folyósítják.

Az EU és Ukrajna közötti kapcsolatok 2014–2021

Ukrajna és az EU fontos kapcsolatot tart fenn, amely megelőzte a jelenlegi háborús válságot. Az EU és az európai pénzügyi intézmények 2014 óta több mint 17 milliárd EUR támogatást és hitelt utaltak ki az országnak. Például öt **makroszintű pénzügyi támogatási** program keretében 5,6 milliárd eurót biztosítottak Ukrajnának egy átfogó reformprogram végrehajtásának támogatására olyan területeken, mint a korrupció elleni küzdelem, a független igazságszolgáltatási rendszer, a jogállamiság és az üzleti környezet javítása.

A 2014-ben aláírt és több évnyi ideiglenes alkalmazást követően 2017 óta hatályban lévő **társulási megállapodás** és annak **mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térsége** az a jogi keret, amely közelebb hozza egymáshoz Ukrajnát és az EU-t, előmozdítva a mélyebb politikai kötöttségeket, az erősebb gazdasági kapcsolatokat és a közös értékek tiszteletben tartását. A mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térsége fontos mérföldkő volt a kétoldalú kereskedelmi kapcsolatokban, és új gazdasági lehetőségeket kínált mind az EU, mind Ukrajna

számára. Az ukrán vállalkozások stabil és kiszámítható preferenciális hozzáférést kaptak a világ legnagyobb piacához, közel 500 millió fogyasztóhoz. Az uniós vállalkozások könnyebben hozzáférhettek az ukrán piachoz, és új kapcsolatokat tudtak kiépíteni ukrán beszállítókkal és partnerekkel. 2014 óta évente legfeljebb 200 millió EUR összegű forrást mozgósítottak az Európai Szomszédsági Támogatási Eszköz kétoldalú pilléréből az erősebb gazdaság, az erősebb kormányzás és az erősebb társadalom érdekében Ukrajnában.

A 2021. október 12-i [Európai Unió és Ukrajna közötti 23. csúcstalálkozó](#)n számos fontos mérföldkövet sikerült elérni. A főbb eredmények a következők voltak: 1. a közös polgári légiközlekedési megállapodás, valamint Ukrajna társulása a 2. Kreatív Európához, valamint 3. a Horizont Európa és az Euratom kutatási és képzési programokhoz. A csúcstalálkozóon üdvözölték továbbá, hogy megkezdődött az Ukrajna felkészültségére irányuló előzetes értékelés második szakasza az ipari termékek megfelelőségértékeléséről és elfogadásáról szóló megállapodásra (ACAA) irányuló tárgyalások megkezdésére vonatkozóan, valamint az olyan új kezdeményezések elindítása, mint a kiberbiztonsági párbeszéd és a zöld megállapodásról szóló párbeszéd. A 2022 előtti kapcsolatokkal kapcsolatos további információkért látogasson el az EKSZ [honlapjára](#).

A 2022. évi orosz invázió óta Ukrajnának nyújtott Uniós támogatás

Az [Európai Bizottság](#) szerint Oroszország agresszív háborújának kezdete óta az EU, annak pénzügyi intézményei és tagállamai az „Európa együtt” megközelítés keretében 37,8 milliárd eurót bocsátottak rendelkezésre Ukrajna általános gazdasági, társadalmi és pénzügyi rezilienciájának támogatására. Ez makroszintű pénzügyi támogatás, költségvetési támogatás, sürgősségi segély, válságreagálás és humanitárius segítségnyújtás formájában valósult meg. Emellett a katonai segítségnyújtási intézkedések mintegy 12 milliárd eurót tesznek ki, amelyből 3,6 milliárd eurót az Európai Békekeret keretében mozgósítottak. Ezzel az Oroszország háborújának kezdete óta Ukrajna rendelkezésére bocsátott teljes támogatás mintegy 50 milliárd eurót tesz ki. Emellett a Bizottság egymilliárd EUR összegű hozzájárulás elérésén dolgozik a gyors helyreállítás érdekében. Az Ukrajnának és az ukránoknak nyújtott támogatás összességében mintegy 67 milliárd eurót tesz ki az uniós háború elől menekülő ukránok szükségleteinek kielégítéséhez nyújtott segítség érdekében rendelkezésre bocsátott forrásokkal együtt.

Ukrajna jelentős rövid távú pénzügyi szükségleteinek kielégítése érdekében az uniós intézmények 2022-ben legfeljebb 9 milliárd EUR összegű hitel formájában további rendkívüli makroszintű pénzügyi támogatás nyújtását, valamint [hosszabb távú újjáépítési keret](#) elfogadását javasolták. 2022-ben az EU több mint 700 millió EUR összegű humanitárius és természetbeni támogatást nyújtott az [uniós polgári védelmi mechanizmuson](#) keresztül, amely több mint 38 000 tonna segélyből állt. A háború kezdetekor az EU fokozta azonnali támogatását annak érdekében, hogy megerősítse Ukrajna kibertámadásokkal szembeni ellenálló képességét a berendezések, szoftverek és egyéb kapcsolódó támogatások céljára. Az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül a 27 uniós tagállam segínyt nyújt Ukrajnának. Ide tartoznak az olyan természetben kínált tételek, mint az elsősegélycsomagok, a védőruházat és a fertőtlenítőszer, valamint a sátrak, a tűzvédelmi berendezések, az áramfejlesztők és a vízszivattyúk, amelyek a mechanizmus valaha volt legnagyobb reakcióját teszik ki. További 15 millió eurót biztosítottak a reziliens digitális átalakulás támogatására. Az EU az Európai Innovációs Tanácson keresztül [20 millió EUR összegű támogatási](#) programot indított az ukrán induló vállalkozások számára.

Jelentős globális pénzügyi erőfeszítésre lesz szükség Ukrajna újjáépítéséhez az orosz invázió által okozott széles körű pusztítást követően. Az EU élen jár az Ukrajna támogatását célzó nemzetközi fórumokon. Bejelentették a Bizottság és az ukrán kormány által közösen irányított [„az Ukrajna újjáépítését célzó platform”](#) elnevezésű nemzetközi koordinációs platformot. A platform feladata lenne az Ukrajna által kidolgozott újjáépítési terv jóváhagyása, az EU adminisztratív kapacitástámogatása és technikai segítségnyújtása mellett. A háborúra való tekintettel az EU beleegyezett abba, hogy támogatást nyújtson az ukrán kormánynak azonnali szükségleteinek kielégítéséhez, valamint – az orosz támadás megszűnését követően – egy demokratikus Ukrajna újjáépítéséhez. E célból az európai vezetők megállapodtak egy [Ukrajnát segítő szolidaritási vagyonekezelői alap](#) létrehozásáról, és felkérték a nemzetközi partnereket a részvételre. A [„Stand Up for Ukraine”](#) (Kiállás Ukrajna mellett) elnevezésű globális donorkonferencia és kampány 9,1 milliárd eurót mozgósított az orosz invázió elől, Ukrajnán belül és külföldre menekülők számára, többek között az Európai Unióból származó 1 milliárd eurót is. Végezetül az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank további 1 milliárd EUR összegű kölcsönt jelentett be az invázió miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek szükségleteinek fedezésére.

Az EU egy évre [felfüggesztette](#) az Unióba irányuló valamennyi ukrán exportra vonatkozó behozatali vámokat. Az intézkedés egyúttal az ukrán acélexportra vonatkozó valamennyi uniós dömpingellenes és védintézkedés egy évre

történő felfüggesztését is jelentené. E nagy horderejű lépés célja, hogy elősegítse Ukrajna EU-ba irányuló exportjának fellendítését, és enyhítse az ukrán gyártók és exportőrök nehéz helyzetét. Az EU cselekvési tervet is kidolgozott a „szolidaritási folyosók” létrehozására annak biztosítása érdekében, hogy Ukrajna exportálhassa a gabonát, de importálhassa a szükséges árukat is, a humanitárius segítségnyújtástól kezdve a takarmányon át a műtrágyáig.

Az EU forrásokat mozgósított annak érdekében, hogy az ukrainai háború elől menekülők bármely uniós országban átmeneti védelemben részesülhessenek, beleértve a tartózkodási engedélyeket, a munkaerőpiachoz való hozzáférést, valamint a lakhatást és az orvosi segítségnyújtást. Az EU 2022. március 3-án egyhangúlag megállapodott az [átmeneti védelemlről szóló irányelv](#) alkalmazásáról. Azok az ukrán állampolgárok, akik állandó lakóhellyel rendelkeznek Ukrajnában, és 2022. február 24-től kezdődően a háború elől menekülve elhagyták az országot, bármely uniós országban jogosultak lehetnek átmeneti védelemre. Az átmeneti védelem időtartama legalább egy év, amely az ukrainai helyzettől függően meghosszabbítható. Az átmeneti védelemlről szóló irányelvben foglalt jogok közé tartozik a tartózkodási engedély, a munkavállalási és a lakhatási jog, valamint az orvosi ellátás és a gyermekek oktatáshoz való hozzáférése. Az EU-ban jogszerűen tartózkodó bármely személynek joga van ahhoz is, hogy alapszintű bankszámlát nyisson. A Bizottság [külön telefonos segélyvonalat](#) indított ukrán és orosz nyelven, hogy tájékoztatást nyújtson és segítséget nyújtson az Ukrajna elleni orosz invázió elől menekülők számára.

Uniós és ukrainai székhelyű távközlési szolgáltatók [együttes nyilatkozatot](#) írtak alá az azzal kapcsolatos összehangolt erőfeszítéseikről, hogy megfizethető, illetve ingyenes, stabil barangolási szolgáltatásokat és nemzetközi hívásokat tegyenek lehetővé az EU és Ukrajna viszonylatában. Az együttes nyilatkozat célja, hogy stabilabb keretet hozzon létre annak érdekében, hogy a lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukránok egész Európában segítséget kapjanak ahhoz, hogy kapcsolatban maradjanak az otthon maradt családdal és barátokkal.

A [Marie Skłodowska-Curie-cselekvések](#) részét képező [MSCA4Ukraine](#) célja, hogy támogassa a lakóhelyüket elhagyni kényszerült ukrán kutatókat az európai tudományos vagy nem tudományos szervezetekben végzett munkájuk folytatásában. Lehetővé teszi továbbá számukra, hogy visszatérjenek majd Ukrajnába és részt vegyenek az ország kutatási és innovációs kapacitásának helyreállításában. Az [Európai Kutatási Térség Ukrajnáért](#) portálja egyablakos információs és támogatási szolgáltatásokat nyújt az ukrainai és az Ukrajnából menekülő kutatók számára.

Az uniós szükséghelyzeti reagálás különböző költségvetési forrásokból származott:

humanitárius segítségnyújtás, földrajzi és tematikus programok a **Globális Európa/NDICI** és más eszközök keretében. Az **európai menekültekre irányuló kohéziós fellépés** (CARE) lehetővé teszi a kohéziós politika keretében rendelkezésre álló források gyors átirányítását az ukrajnai orosz agresszió elől menekülők sürgősségi támogatására. Több mint 3,5 milliárd EUR összegű előleget fizettek ki az uniós tagállamoknak, hogy segítséget nyújtsanak az ukrajnai háború elől a területükre menekülők érkezésének kezeléséhez.

A **FAST (a területeknek nyújtott rugalmas támogatás)** – CARE-re vonatkozó szabályok, amelyek az Európai Parlament által 2022 októberében jóváhagyott európai bizottsági javaslat tárgyát képezik, tovább egyszerűsítik az Ukrajna elleni orosz invázió következményeinek kezelésére szolgáló pénzügyi források tagállamok általi felhasználására vonatkozó eljárásokat. Az új szabályok 2022-ben és 2023-ban további 3,5 milliárd EUR összegű előfinanszírozásról rendelkeznek. Tekintettel arra, hogy a menekültek többször is áttelepülhetnek, a helyszínre vonatkozó követelményt megszüntették. A tagállamok már bejelenthetik a menekültek szükségleteihez kapcsolódó, már végrehajtott projektek kiadásait; emellett 2024 közepéig a tagállamok 100%-os uniós finanszírozást kaphatnak a harmadik országbeli állampolgárok társadalmi-gazdasági integrációját előmozdító projektekhez. E projektek esetében az összeg legalább 30%-át a helyi önkormányzatok és a helyi közösségekben működő civil társadalmi szervezetek kapják. A javaslat segíteni fogja az ellátási és munkaerőhiány által fenyegetett beruházások végrehajtását is.

2022 áprilisában az Európai Parlament megállapodott abban, hogy a REACT-EU alapokból (a rendelkezésre álló 10 milliárd euróból) mintegy 3,4 milliárd EUR **azonnali felszabadításában állapodott meg**, az Ukrajnából menekülőket védő uniós országok számára. Az új szabályok 11%-ról 15%-ra növelik a REACT-EU források kezdeti előfinanszírozását valamennyi uniós ország esetében. Az Ukrajnával határos uniós országok (Magyarország, Lengyelország, Románia és Szlovákia) és azok az országok, amelyek jelentős, nemzeti lakosságuk több mint 1%-ának megfelelő számú, Ukrajnából érkező menekültet fogadtak, (Ausztria, Bulgária, Csehország és Észtország), a helyreállítási alapok 45%-át (nem csupán 11%-át) azonnal megkaphatják anélkül, hogy egyelőre bármilyen számlát kellene bemutatniuk. 2022 júniusában az Európai Parlament **zöld utat adott** egy 1 milliárd EUR összegű makroszintű pénzügyi hitelnek is, amelynek célja, hogy segítse Ukrajnát a háború miatt megnövekedett külső finanszírozási szükségleteinek fedezésében.

Az EU fokozta az Ukrajnának nyújtott politikai, humanitárius és pénzügyi támogatást, és súlyos **szankciókat** alkalmaz a Kreml ellen, háborús gépezetének

lerombolása érdekében. Az EU számos nagy horderejű és súlyos következményekkel járó [szankciócsomagot](#) fogadott el. Az uniós szankciók célja, hogy gyengítsék a Kreml képességét a háború finanszírozására, és egyértelmű gazdasági és politikai költségeket rójanak az invázióért felelős orosz politikai elitre. Emellett az EU számos intézkedést fogadott el a Belarusz Köztársaság ellen az Ukrajna elleni háborúban való részvétele miatt.

Végül, de nem utolsósorban a Bizottság ismertette [véleményét](#) Ukrajna uniós tagság iránti kérelmére vonatkozóan, és azt ajánlotta a Tanácsnak, hogy az ország kapjon tagjelölti státuszt azzal a feltétellel, hogy számos területen lépéseket tesznek. Az Európai Parlament nagy többséggel fogadta el az [Ukrajnának az uniós tagjelölti státusz megadására](#) irányuló állásfoglalást, előkészítve ezzel az utat az Európai Tanács számára egy hasonló [határozatot](#) meghozatalához.

AZ EU KÖLTSÉGVETÉSE SZÁMOKBAN

A 2021–2027-es időszak egyes programjaiból rendelkezésre álló összegeket az alábbiakban ismertetjük (kötelezettségvállalások, folyó árakon, milliárd EUR-ban kifejezve):

Fejezetek és programok*	Teljes** összeg 2021-2027
Egységes piac, innováció és digitális gazdaság	
Horizont Európa	86,12
<i>az NGEU keretében nyújtott allokáción felül</i>	5,41
InvestEU	3,07
<i>az NGEU keretében nyújtott allokáción felül</i>	6,07
Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	20,73
Digitális Európa	7,59
Egységes Piac (beleértve a COSME-t)	4,21
Vám, Fiscalis és a csalás elleni küzdelem	1,40
Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	20,70
Űr (KOPERNIKUSZ, GALILEO, EGNOS)	14,88
Kohézió, reziliencia és értékek	
Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)	226,05
Kohéziós Alap	48,03
REACT EU	
<i>az NGEU keretében nyújtott allokáció</i>	50,62
Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz	
<i>az NGEU keretében nyújtott allokáció</i>	723,82
Polgári védelmi mechanizmus (rescEU)	1,26
<i>az NGEU keretében nyújtott allokáción felül</i>	2,06
„Az EU az egészségért”	2,45
<i>a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 5. cikke keretében nyújtott allokáción felül</i>	3,30

Fejezetek és programok*	Teljes** összeg 2021-2027
Európai Szociális Alap +(ESZA+)	99,26
Erasmus+	24,57
<i>a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 5. cikke keretében nyújtott allokáción felül</i>	1,94
Európai Szolidaritási Testület	1,01
Kreatív Európa	1,84
<i>a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 5. cikke keretében nyújtott allokáción felül</i>	0,69
Jogérvényesülés, Polgárok, egyenlőség, jogok és értékek	0,95
<i>a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 5. cikke keretében nyújtott allokáción felül</i>	0,91
Természeti erőforrások és környezetvédelem	
Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA)	291,09
Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap	87,44
<i>az NGEU keretében nyújtott allokáción felül</i>	8,07
Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA)	6,11
Környezetvédelmi és éghajlat-politikai program (LIFE)	5,43
Igazságos Átmenet Alap	8,45
<i>az NGEU keretében nyújtott allokáción felül</i>	10,87
Migráció és határigazgatás	
Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMA)	9,88

Fejezetek és programok*	Teljes** összeg 2021-2027
Integrált Határigazgatási Alap (IHA)	6,25
<i>a többéves pénzügyi keretről szóló rendelet 5. cikke keretében nyújtott allokáción felül</i>	1,14
Biztonság és védelem	
Belső Biztonsági Alap (BBA)	1,93
Európai Védelmi Alap (EDF)	7,95
Katonai mobilitás	1,69
Szomszédság és a világ	
Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (NDICI – Globális Európa)	79,46
<i>emellett az Európai Fejlesztési Alapból befolyó bevételek indikatív felhasználása</i>	1,13
Humanitárius segítségnyújtás	11,57
A Nukleáris Biztonsági Együttműködést Támogató Európai Eszköz	0,30
Közös kül- és biztonságpolitika (KKBP)	2,68
Tengerentúli országok és területek	0,50
Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA)	14,16

* A programok listája nem kimerítő jellegű.

** A teljes összeg csak az érintett programok által lefedett időszakot veszi figyelembe. 2020. novemberi adatok.

*** Specifikus kiigazítás, bírságokból származó bevétel.

Forrás: Európai Bizottság, [Az EU 2021–2027-es hosszú távú költségvetése és a Next Generation EU: Tények és szám adatok.](#)

További tanácsadás az uniós finanszírozás igénylésével kapcsolatban

Az [Európai Bizottság weboldala](#) információkat tartalmaz az uniós alapokra vonatkozóan. Az uniós tagállamokban az uniós forrásokkal kapcsolatos információk a minisztériumok és az uniós finanszírozásért felelős nemzeti hatóságok weboldalain is megtalálhatók.

Az Európai Bizottság [közbeszerzési szerződésekről és finanszírozásról szóló honlapján](#) – amely rendszeresen frissül – megtalálhatja a futó és a jövőbeli finanszírozási felhívásokat, háttérinformációt a finanszírozási folyamatokról és programokról, valamint online jelentkezhet.

A FÉNYKÉPEK AZ ALÁBBIAK TULAJDONÁT KÉPEZIK

Címoldal: A görögországi Charilaos Trikoupis-híd látképe © bigguns/Adobe Stock
Erdőn át kanyargó vasúti kőhíd © Martin Moutayrek/Adobe Stock
Kanyargós vidéki út © Danoz/Adobe Stock
Kézfogás az építkezésen © M. Stocker/Adobe Stock
Elnyúló zöld mezők kis facsoporttal © Marek/Adobe Stock
Színes tehervagonok sora © Artegorov/Adobe Stock
Míkionosz kikötője napnyugtakor © Gatsi/Adobe Stock
Hálóból halat kiszabadító halász © Daniele Russo/Adobe Stock
Palántákat és földet tartó kezek köre © Arnéll Koegelenberg – peopleimages.com/Adobe Stock
Ülő fiatal felnőttek csoportjának kötetlen előadást tartó férfi © Master1305/Adobe Stock
Műanyagpalackból vizet ivó kamaszlány © pressmaster/Adobe Stock
Katonai egyenruha uniós vállapja © Bumble Dee/Adobe Stock
Fák körvonalai narancsszínű erdőtüz előtt © toa555/Adobe Stock
Aranyozott képkeretek sora, a háttérben múzeumi látogatóval © irairopa/Adobe Stock
Kerekesszék kerekét toló férfi keze © nimito/Adobe Stock
Hitelkártyát tartó és laptopon gépelő női kezek © Liudmila Dutko/ Adobe Stock
Buja erdőről készült légifelvétel © Lane Erickson/Adobe Stock
Három, számítógépeken dolgozó tudós, mikrobiológia-laborban © Gorodenkoff/ Adobe Stock
Szélturbinák fotovoltaikus panelek felett, színes ég alatt © Mike Mareen/ Adobe Stock
Fiát tartó, mosolygó anya, a fiú szívét hallgató gyermekorvossal © Fizkes/Adobe Stock
Nemzeti zászlók sora az Európai Parlament előtt Strasbourgban © doganmesut/Adobe Stock
Spaklival és cementtel kutató építő kezek © davide bonaldo/ Adobe Stock
Egymásba mosódó ukrán és uniós zászlók © weyo/Adobe Stock

Az EU az alapok széles skáláján keresztül pénzügyi támogatást nyújt a regionális és helyi önkormányzatoknak, a nem kormányzati szervezeteknek, a vállalkozásoknak, a szakembereknek és a polgároknak. Az Európai Parlament Kutatószolgálatával készített útmutató könnyen hozzáférhető információkkal szolgál az uniós finanszírozási források egész soráról, cselekvési területek szerinti bontásban.

PDF

ISBN: 978-92-848-0552-5

DOI: 10.2861/392040

Nyomtatott

978-92-848-0553-2

10.2861/145791